

EUROBAROMETER 72

DE PUBLIEKE OPINIE IN DE EUROPESE UNIE

Najaar 2009

NATIONAAL RAPPORT

BELGIË

INLEIDING	4
I. KLIMAAT VAN DE BELGISCHE PUBLIEKE OPINIE	5
1. Persoonlijke balans	5
1.1. Het leven in het algemeen	5
1.2. Professionele situatie en financiering van het huishouden	6
1.3. Belangrijkste problemen op het persoonlijke gebied	7
2. Analyse van de socio-economische context	10
2.1. De belangrijkste problemen waarmee België kampt	10
2.2. De werkgelegenheid en de economie	12
2.3. Het milieu	14
II. LIDMAATSCHAP VAN DE EUROPESE UNIE	17
1. Status van Lidstaat	17
1.1. Imago van de Europese Unie en de waarden die ermee verband houden	17
1.2. Kennis van de Europese Unie en haar instellingen	20
1.3. Algemene balans van het EU-lidmaatschap van België	22
2. Bevoegdheden delen	24
2.1. Het vertrouwen in de politieke instellingen en de werking van de democratie	24
2.2. Invloed van de verschillende publieke autoriteiten	27
2.3. Rol van de Europese Unie	29
III. DE EUROPESE ECONOMIE IN EEN GLOBALE CONTEXT	32
1. De Europese Unie oog in oog met de financiële en economische crisis	32
1.1. De euro	32
1.2. Prestatievermogen van de Europese Unie	34
1.3. Maatregelen die moeten genomen worden door de Europese instellingen	34
2. De mondialisering: bedreiging of opportuniteit?	37
2.1. Algemene perceptie van het verschijnsel	37
2.2. Economische toestand in Europa en in de wereld	39
2.3. Prestaties van de Europese economie op het internationale niveau	42
IV. VERWACHTINGEN EN PRIORITEITEN OP MIDDELLANGE TERMIJN	44
1. Voorspellingen over de persoonlijke situatie en de situatie in België	44

1.1.	Persoonlijke situatie	44
1.2.	Richting waarin “de zaken evolueren” in België	45
1.3.	Werkgelegenheid, economie en milieu in België.....	47
2.	Evolutie van de opbouw van de Europese Unie	49
2.1.	Toekomst van de Europese Unie in het algemeen	49
2.2.	Snelheid van het integratieproces en prioriteiten voor de Europese instellingen	51
2.3.	Uitbreiding.....	53
V.	CONCLUSIE	55
BIJLAGEN.....		58
1.	Technische specificaties	58
2.	Vragenlijst	61

Inleiding

De herfstgolf van de Eurobarometer standaard vond plaats tussen 30 oktober en 17 november 2009 in België. Van de gebeurtenissen die op dat ogenblik de Europese actualiteit domineerden, herinneren we ons vooral de beëindiging van het ratificatieproces van het Verdrag van Lissabon. Nadat het “ja” op 2 oktober in Ierland zegevierde, was het op 10 oktober de beurt aan Polen tijdens een tweede referendum, waar meer dan 67% ja stemde, en ten slotte op 3 november aan Tsjechië. Kort daarna verzamelden de Europese leiders in Brussel om de posten toe te wijzen die door het Verdrag waren gecreëerd. Op 19 november werd de Belg Herman Van Rompuy benoemd tot Voorzitter van de Europese Raad en de Britse Catherine Ashton tot Hoge Vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid. In België volgde Yves Leterme op 25 november Herman Van Rompuy op als Eerste Minister.

Zoals altijd bij elke golf van de Eurobarometer Standaard werden de burgers eerst ondervraagd over hun persoonlijke situatie en daarna over de socio-economische situatie in hun land en op het Europese niveau. Vervolgens vertelden zij meer over het EU-lidmaatschap van hun land tegen de achtergrond van de economische en financiële crisis en van de globalisering van het handelsverkeer. Op het einde van de enquête hebben zij hun verwachtingen op middellange termijn gegeven, niet alleen voor hun privéleven, maar ook voor hun land. Ten slotte, na snel een overzicht van de evolutie van de opbouw van Europa te hebben gegeven, hebben zij de prioriteiten gedefinieerd die zij in de toekomst door de Europese instellingen willen behandeld zien en hebben zij zich uitgesproken over de snelheid die zij het meest geschikt vinden voor het integratieproces en over de mogelijkheid van een nieuwe uitbreiding.

De verschillende in België genoteerde meningen worden in dit rapport in detail besproken. Daarbij wordt gerefereerd aan de resultaten die op Europees niveau werden geregistreerd en aan de eerder in België geregistreerde antwoorden, vooral tijdens golf 70 (herfst 2008) en 71 (lente 2009), teneinde een eventuele evolutie te meten. Bovendien worden de sociodemografische kenmerken van de 1006 respondenten die de representatieve steekproef van de Belgische bevolking ¹ vormen indien nodig in verband gebracht met de resultaten. De belangrijkste trends die uit de analyse van deze meningen naar voren komen worden in de conclusie van het rapport voorgesteld en in een samenvatting in een document in de bijlage. In de bijlage bij dit rapport worden de technische specificaties van de enquête en een exemplaar van de gebruikte vragenlijst bijgevoegd.

---

¹ Deze kenmerken omvatten het geslacht (518 vrouwen en 488 mannen), de leeftijd (147 respondenten van 15 tot 24 jaar, 242 van 25 tot 39 jaar, 267 van 40 tot 54 jaar en 350 ouder dan 55 jaar), het opleidingsniveau (studies beëindigd voor 15 jaar bij 135 geïnterviewde personen, tussen 16 en 19 jaar bij 431 en na 20 jaar bij 327), de beroepscategorie (244 arbeiders, 242 gepensioneerden, 133 bedienden, 106 werklozen, 79 huismannen/vrouwen, 67 zelfstandigen en 48 hogere kaderleden/directeurs), de gewestelijke indeling (586, 323 en 97 burgers uit, respectievelijk, Vlaanderen, Wallonië en het Brussel-Hoofdstad) en de agglomeratiegrootte van de woonplaats (599 inwoners uit stedelijke gebieden en 424 uit landelijke gebieden).

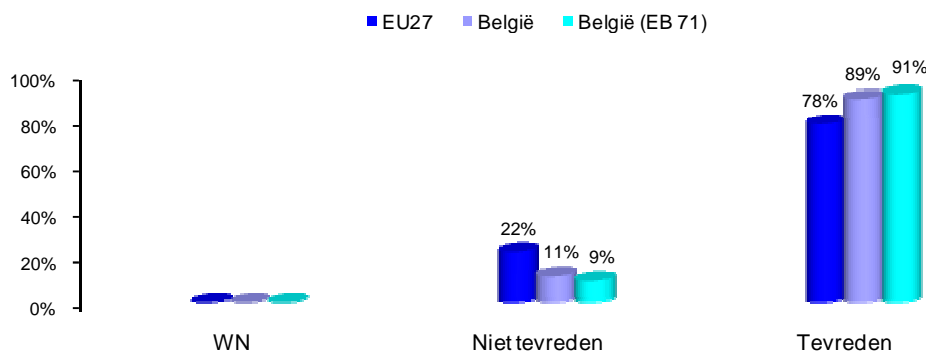
I. KLIMAAT VAN DE BELGISCHE PUBLIEKE OPINIE

1. Persoonlijke balans

1.1. Het leven in het algemeen

In de herfst van 2009 verklaarden bijna negen op de tien Belgen tevreden te zijn over het leven dat zij leiden (89%), wat meer is dan het Europese gemiddelde (78%).² Deze mening ligt in de lijn van de resultaten die in België werden genoteerd tijdens de vorige Eurobarometer Standaard golven: los van de evolutie van de socio-economische context verklaarden telkens meer dan 85% van de Belgische onderdanen dat ze, golf na golf, tevreden zijn over hun leven.³ In het kader van deze enquête zijn er twee sociodemografische groepen die minder enthousiast zijn dan hun landgenoten over het leven dat zij leiden: de Walen (82% tegenover 93% van de Vlamingen en 90% van de Brusselaars) en de werklozen (77%).

QA1 Bent u algemeen gesproken tevreden of niet tevreden met het leven dat u leidt?

In vergelijking met hun Europese medeburgers zeggen de Belgen van een betere levenskwaliteit te genieten (75%). Op het regionale niveau wordt die mening vaker uitgedrukt door de Vlaamse (80%) en de Brusselse respondenten (76%) dan door hun Waalse landgenoten (66%). Ook de respondenten die in een landelijk gebied wonen (79%) hebben die mening vaker dan de stedelingen (73% in de kleine en middelgrote steden en 70% in de grote steden). Op het Europese niveau is een meerderheid van de respondent eveneens van mening dat de levenskwaliteit in hun respectieve landen beter is (79%).⁴ De burgers van de elf Oost-Europese landen die recent tot de EU zijn toegetreden (tussen 95% en 57%) en de Portugese (77%), Griekse (69%) en Italiaanse (58%) burgers wijken van die trend af door zich negatief uit te spreken over de levenskwaliteit in hun landen.⁵

² QA1 Bent u algemeen gesproken... met het leven dat u leidt?

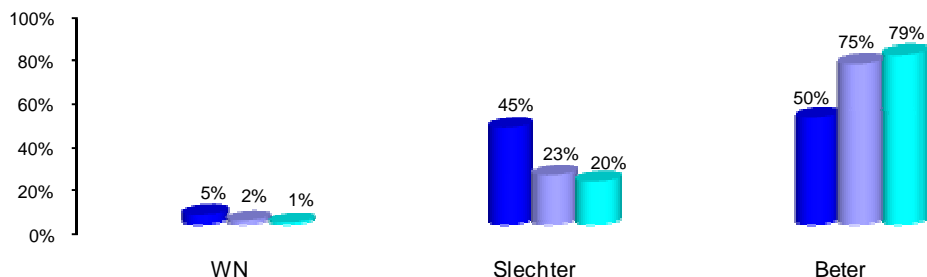
³ EB 70 : 87%; EB 69 : 87% ; EB 68 : 90%; EB 67 : 89%.

⁴ QA3a Voor elk van de volgende domeinen, zou u zeggen dat de toestand in (ONS LAND) beter is of minder goed is dan het gemiddelde van de Europese landen? 5. De levenskwaliteit in (ONS LAND)

⁵ In Malta (43% "beter" en 48% "slechter") en in Spanje (47% "beter" en 46% "slechter") zijn de meningen verdeeld.

QA3a.5 Voor elk van de volgende domeinen, zou u zeggen dat de toestand in (ONS LAND) beter is of minder goed is dan het gemiddelde van de Europese landen?
De levenskwaliteit in (ONS LAND)

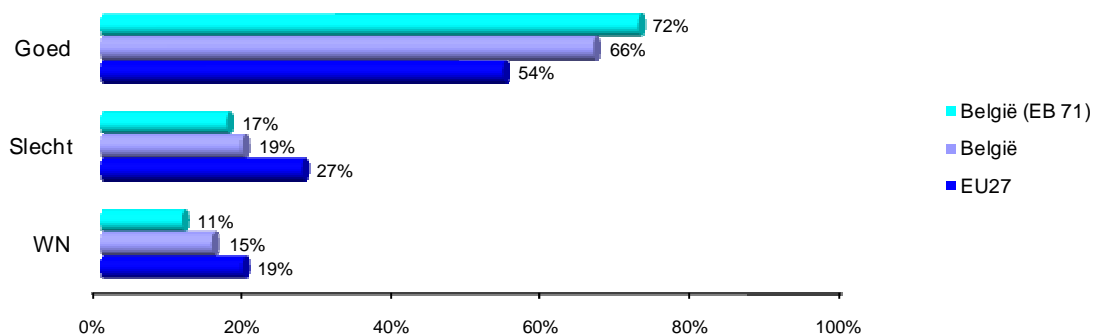
■ EU27 ■ België ■ België (EB 70)

1.2. Professionele situatie en financiering van het huishouden

Als de Belgen tevreden zijn over het leven dat zij leiden, dan is dat ook doordat ze zich in een gunstige professionele en financiële situatie bevinden. Zelfs al zijn ze er minder toe geneigd dat te doen dan zes maanden geleden (-6 procentpunten), toch verklaart de meerderheid (66%) dat hun professionele situatie in de herfst van 2009 “goed” is. Binnen de verschillende beroepscategorieën bedraagt het percentage tevreden respondenten 78% voor de zelfstandigen tot 95% voor de hogere kaders/directeurs, 79% voor de arbeiders en 89% voor de bedienden. Ongeacht de beroepscategorie zijn de respondenten die in een landelijk gebied wonen (74%) minder geneigd een positief beeld te schilderen over hun professionele situatie dan de stadsbewoners (61% in de kleine en middelgrote steden en 59% in de grote steden). Op het Europese niveau zegt een kleinere meerderheid respondenten (54%) hun professionele toestand “goed” te vinden.⁶

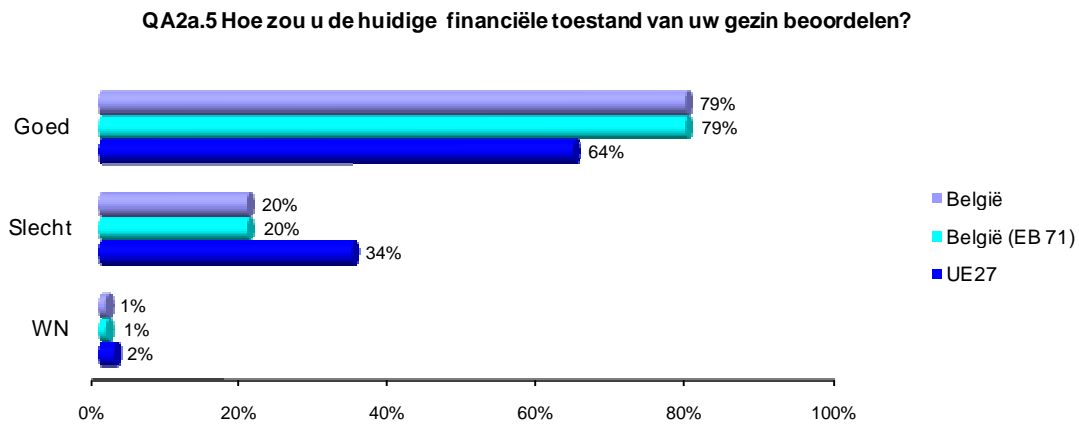
QA2a.4 Hoe zou u de huidige toestand van uw professionele situatie beoordelen?

Ook op financieel gebied menen de Belgen (79%) dat de situatie van hun huishouden in de herfst van 2009 “goed” is. In de dorpen ligt het percentage inwoners dat meent dat hun financiële toestand beduidend beter is, hoger dan het nationaal gemiddeld (84% tegen 67% in de grote steden). Binnen de beroepscategorieën zijn het de huismannen/vrouwen (68%) en de werklozen (53%), zoals te verwachten viel, minder geneigd om hun financiële situatie als “goed” te bestempelen. Op het

⁶ QA2a Hoe zou u de huidige toestand in elk van de volgende domeinen beoordelen? 4. Uw professionele situatie

regionale niveau wordt die mening vaker uitgedrukt door de Vlaamse (82%), dan door de Brusselse (72%) of de Waalse respondenten (73%). Op het Europese niveau, ten slotte, toont gemiddeld 64% van de geïnterviewde burgers zich tevreden over de financiële toestand van hun huishouden.⁷

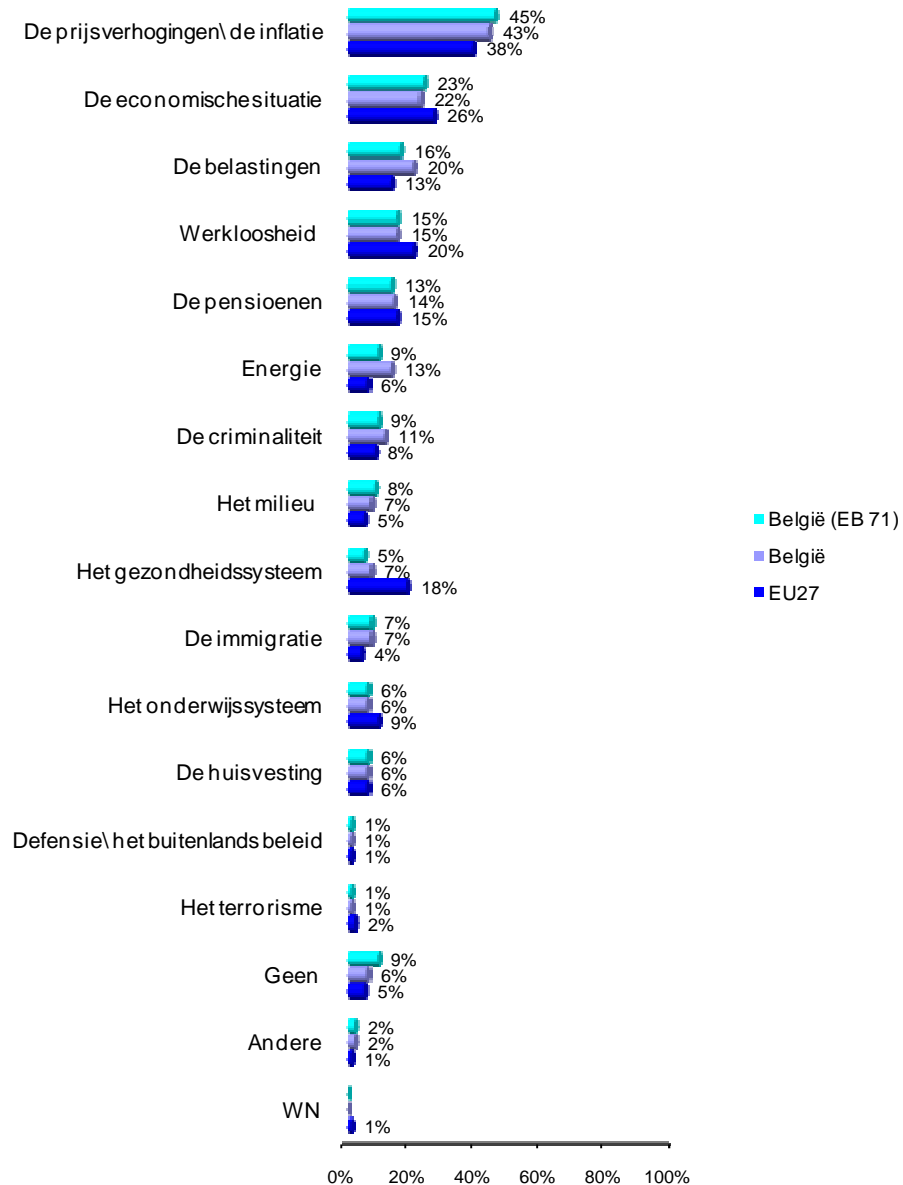

1.3. Belangrijkste problemen op het persoonlijke gebied

Hoewel zij verklaren dat de financiële toestand van hun huishouden goed is, wijzen de Belgen de inflatie (43%) en de economische toestand (22%) aan als de twee belangrijkste problemen waarmee ze op persoonlijk gebied geconfronteerd worden, vóór de belastingen (20%), de werkloosheid (20%), de energievoorziening (13%) en de onveiligheid (11%). Als we ter vergelijking de hele Europese Unie beschouwen, dan hebben minder burgers het over de prijsstijgingen (-5 procentpunten, dit is 38%) en de belastingen (-7 punten, dit is 13%) dan over de economische situatie (+4 punten, dit is 26%), de werkloosheid (+5 punten, dit is 20%) en de gezondheidszorg (+9 punten, dit is 18%).

⁷ QA2a Hoe zou u de huidige toestand in elk van de volgende domeinen beoordelen? 5. De financiële toestand van uw gezin

QA6a En persoonlijk, welke zijn de twee grootste problemen waarmee u momenteel wordt geconfronteerd?

Op het regionale niveau in België wordt een aantal meningsverschillen opgetekend over de verschillende problemen die men op persoonlijk vlak ondervindt. Zo klagen de Walen (50%) vaker over de inflatie dan de Vlamingen (41%) en de Brusselaars (33%). De Brusselaars lijken dan weer meer in te zitten met de onveiligheid (18% tegen 14% voor de Walen en 9% voor de Vlamingen), de milieuproblemen (15% tegen 7% van de Walen en 5% van de Vlamingen) en het huisvestingsprobleem (11% tegen 7% voor de Walen en 5% voor de Vlamingen). Bovendien beschouwen de belastingen (24%) vaker een probleem voor hun persoonlijke situatie dan de Walen (15%) en de Brusselaars (12%). Ten slotte zijn de Walen (16%) en de Vlamingen (15%) bezorgder over hun pensioen dan de Brusselaars (8%).

Eurobarometer Standaard 72

De belangrijkste problemen waarmee u te kampen heeft	Brussel-Hoofdstad	Vlaams gewest	Waals gewest
De prijsstijging/inflatie	33%	41%	50%
De economische toestand	25%	22%	22%
De energie	11%	10%	18%
De pensioenen	8%	15%	16%
De belastingen	12%	24%	15%
De werkloosheid	17%	14%	15%
De onveiligheid	18%	9%	14%
Het onderwijssysteem	7%	4%	9%
De gezondheidszorg	7%	6%	8%
De huisvesting	11%	5%	7%
De immigratie	6%	7%	7%
Het milieu	15%	5%	7%
Het terrorisme	1%	1%	1%
Defensie / buitenlands beleid	1%	1%	0%
Overige	3%	2%	1%
Weet het niet	1%	0%	0%

Voor wat betreft de sociodemografische categorieën lijken de 25-39 jarigen het sterkst getroffen door de problemen in verband met de economische toestand (35%) en de werkloosheid (23%). Respondenten ouder dan 55 jaar zijn natuurlijk gevoeliger voor het pensioenprobleem (33%), net zoals de respondenten met een lage opleiding (35%). Deze laatsten zijn bovendien meer geneigd te verwijzen naar de inflatie (50%), terwijl diegenen met een hogere opleiding eerder wijzen in de richting van de economische situatie (30%).⁸

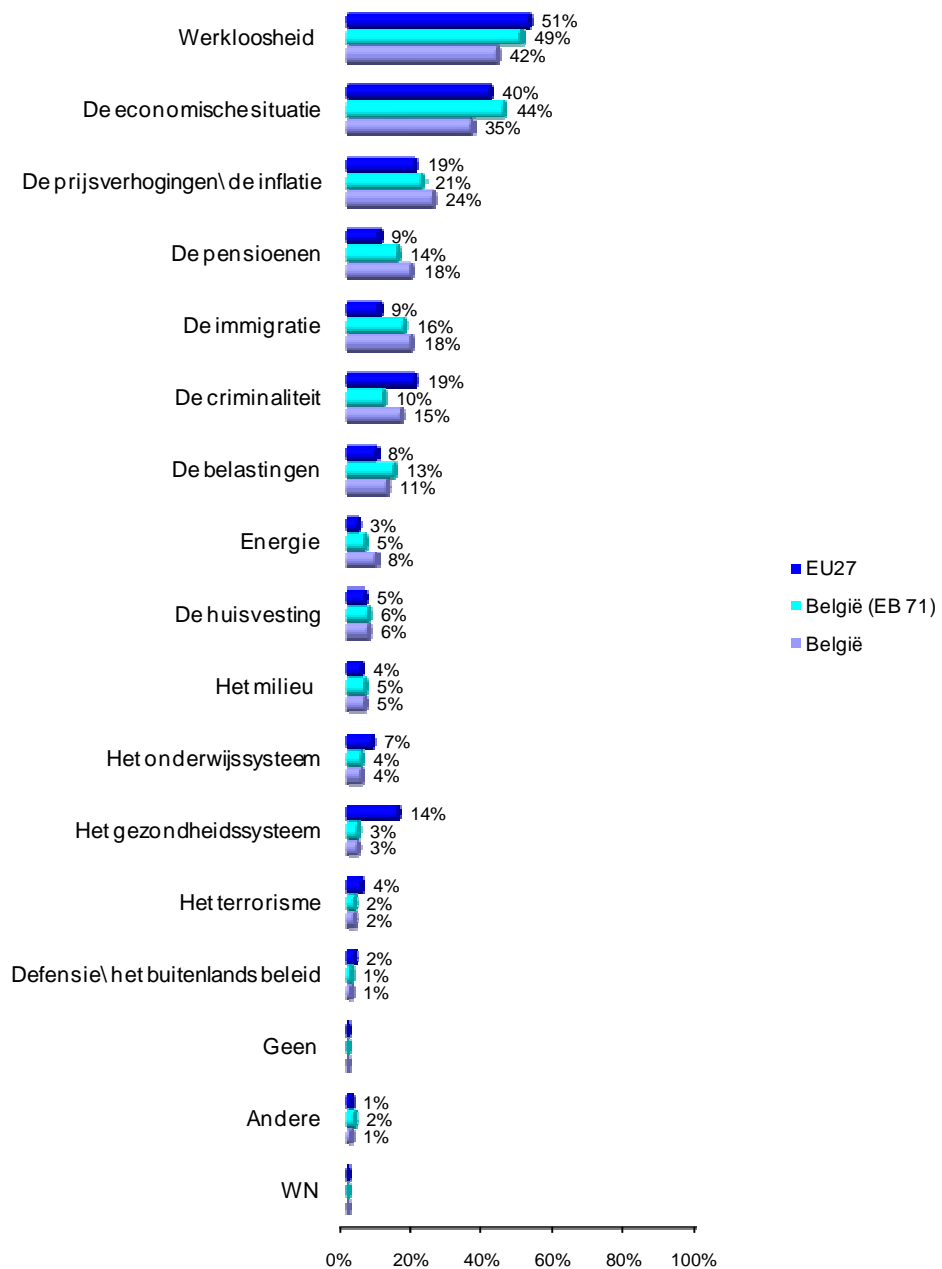
⁸ QA6a En persoonlijk, welke zijn de twee grootste problemen waarmee u momenteel wordt geconfronteerd?

2. Analyse van de socio-economische context

2.1. De belangrijkste problemen waarmee België kampt

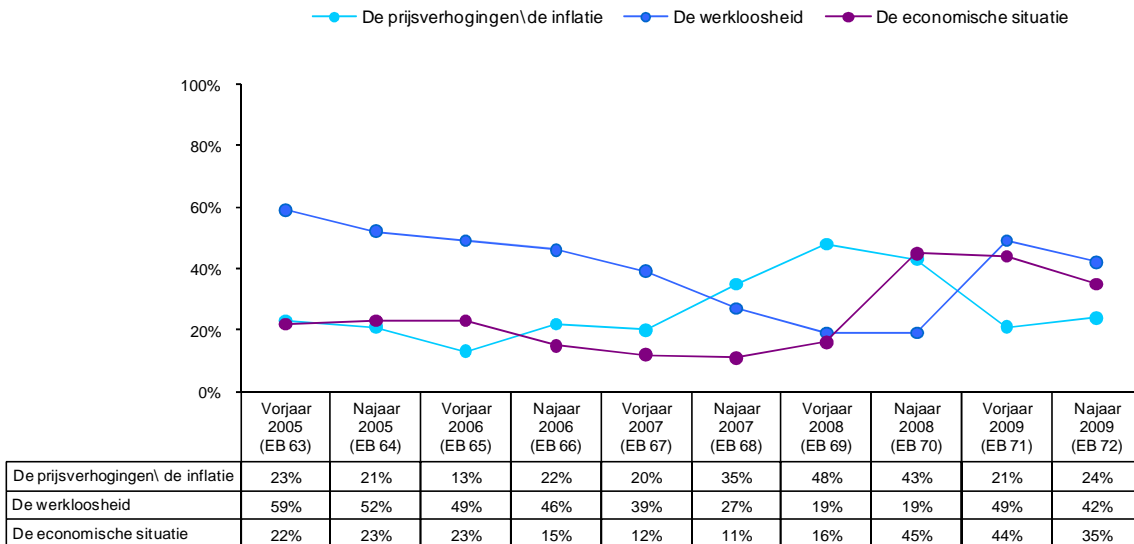
Terwijl de Belgen menen dat de inflatie het grootste probleem is waar ze op persoonlijk gebied tegen vechten, is het eerder de werkloosheid (42%) die zij als het grootste nationale probleem beschouwen, vóór de economische toestand (35%), de inflatie (24%), de immigratie (18%), de onveiligheid (15%) en de belastingen (11%).

QA5a Wat zijn volgens u de twee belangrijkste problemen waarmee (ONS LAND) momenteel te kampen heeft?

Voor de tweede opeenvolgende golf blijft de werkloosheid dus bij de Belgen het hoogst scoren als belangrijkste nationaal probleem. Deze positie werd ingenomen door de inflatie en daarna door de economische situatie tussen de herfst van 2007 en de lente van 2008. In de voorbije zes maanden zijn de werkloosheid en de economische situatie met respectievelijk 7 en 9 procentpunten minder genoemd, terwijl de vermelding van de inflatie met 3 punten is toegenomen.

QA5a Wat zijn volgens u de twee belangrijkste problemen waarmee België momenteel te kampen heeft?
(% België, problemen die minstens één keer een minimum van 30% vermeldingen kreeg in de onderzochte jaren)

Op het Europese niveau prijkt de werkloosheid (51%) ook bovenaan op het lijstje met de belangrijkste problemen die de Europeanen in hun eigen land ondervinden, vóór de economische situatie (40%), de onveiligheid (19%), de prijsstijgingen (19%) en de gezondheidszorg (14%). Daar waar de Europeanen zich meer bezorgd tonen over de toestand van hun nationale gezondheidszorg dan de Belgen, toch zijn ze minder bezorgd over de immigratie (9% tegen 18% in België).⁹

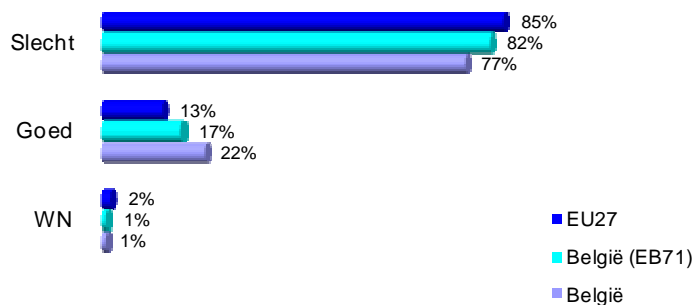
⁹ QA5a Wat zijn volgens u de twee belangrijkste problemen waarmee (ONS LAND) momenteel te kampen heeft?

2.2. De werkgelegenheid en de economie

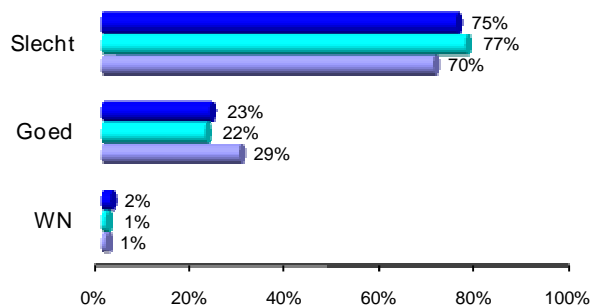
In het licht van de vorige vaststellingen bestempelt de meerderheid van de Belgen de werkgelegenheidssituatie (77%) en de economische situatie (70%) in hun land als “slecht”. In Wallonië is het percentage respondenten dat de toestand van de werkgelegenheid betreurt (87%) hoger dan het nationaal gemiddelde. Uit de verschillende sociodemografische categorieën zijn het vooral de zelfstandigen (82%), maar ook de werklozen (89%) die de werkgelegenheid negatief beoordelen. In de dorpen (76%) en in Wallonië (78%) is men het minst positief over de Belgische economie.¹⁰

QA2a.1&6 Hoe zou u de huidige toestand in elk van de volgende domeinen beoordelen?

De toestand van de tewerkstelling in (ONS LAND)

De toestand van de (NATIONALITEIT) economie

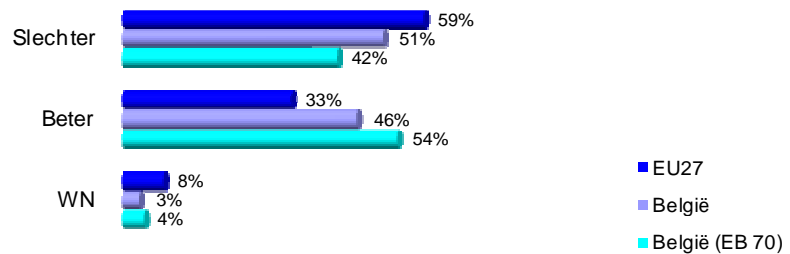
In vergelijking met het gemiddelde van de landen van de EU beoordelen de Belgen de situatie in België op het gebied van de werkgelegenheid (66%) of op het gebied van de economische situatie (51%) als kritieker.¹¹ Die resultaten betekenen een ommekeer van de trends die in herfst van 2008 werden vastgesteld: de meerderheid van de Belgische respondenten was toen van mening dat de werkgelegenheid (57%) en de economie (54%) in hun land er beter aan toe waren.

¹⁰ QA2a Wat zijn volgens u de twee belangrijkste problemen waarmee (ONS LAND) momenteel te kampen heeft? 1. De (NATIONALITEIT) economische situatie; 6. De toestand van de tewerkstelling in (ONS LAND)

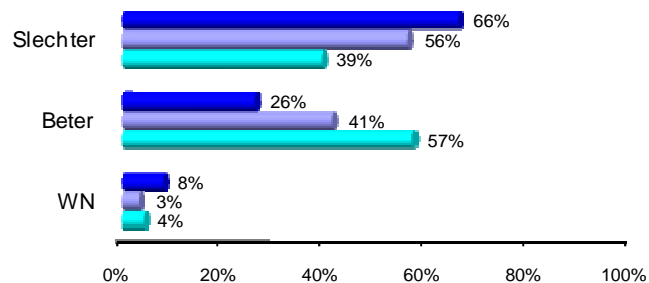
¹¹ QA3a. Voor elk van de volgende domeinen, zou u zeggen dat de toestand in (ONS LAND) beter is of minder goed is dan het gemiddelde van de Europese landen? 1. De toestand van de (NATIONALITEIT) economie; 2. De toestand van de tewerkstelling in (ONS LAND)

QA3a.1&2 Voor elk van de volgende domeinen, zou u zeggen dat de toestand in (ONS LAND) beter is of minder goed is dan het gemiddelde van de Europese landen?

De toestand van de (NATIONALITEIT)
economie

De toestand van de tewerkstelling in (ONS LAND)

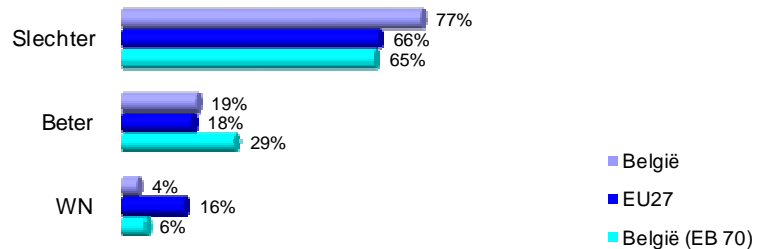

Net zoals in de herfst van 2008 klaagden de Belgen over de hoge algemene levensduurte (52%) en de hoge energieprijzen in het bijzonder (77%) in vergelijking met de andere landen van de Europese Unie. Daar waar in het voorbije jaar hun mening over de energieprijzen in hun land is versterkt (+12 procentpunten), oordelen zij minder streng over de levensduurte in hun land (-7 punten). Gemiddeld zeggen de respondenten in de Europese Unie ook dat ze de idee hebben dat de levensduurte (67%) en de energieprijzen (66%) in hun respectieve landen hoger zijn dan die van hun Europese burens.¹²

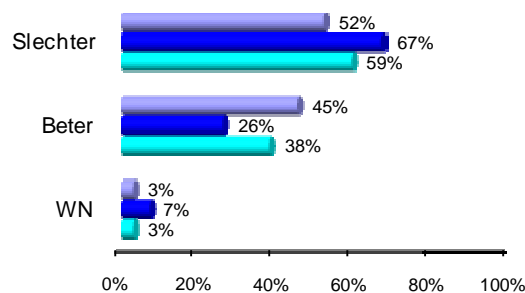
¹² QA3a Voor elk van de volgende domeinen, zou u zeggen dat de toestand in (ONS LAND) beter is of minder goed is dan het gemiddelde van de Europese landen? 3. De kosten van levensonderhoud in (ONS LAND) ; 4. De energieprijzen in (ONS LAND)

QA3a.3&4 Voor elk van de volgende domeinen, zou u zeggen dat de toestand in (ONS LAND) beter is of minder goed is dan het gemiddelde van de Europese landen?

De energieprijzen in (ONS LAND)

De kosten van levensonderhoud in (ONS LAND)

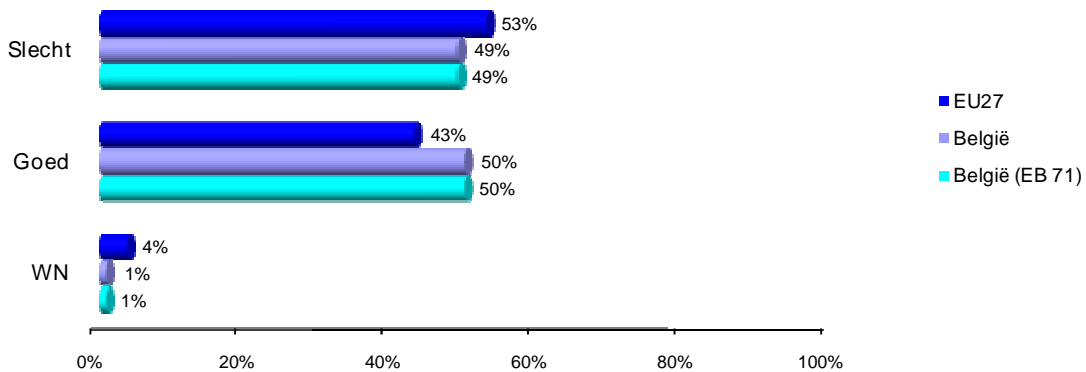

2.3. Het milieu

Het milieu hinkt ver achter op de werkloosheid, de economische toestand en de inflatie en wordt door slechts 5% van de Belgische burgers genoemd als één van de bovenstaande nationale problemen. De lage bezorgdheid voor het milieu die de Belgen lijken te delen, kan vooral worden verklaard door het feit dat één Belg op twee (50%) de toestand van het milieu op het nationale niveau als “goed” beschouwt. Op het Europese niveau geven de respondenten echter een negatieve boodschap over de toestand van het milieu in hun respectieve landen (53%). Op het gewestelijke niveau is de meerderheid van de Brusselaars (59%) en de Vlamingen (50%) van mening dat de toestand van het milieu van het land goed is, terwijl 53% van de Walen deze als slecht bestempelen.¹³

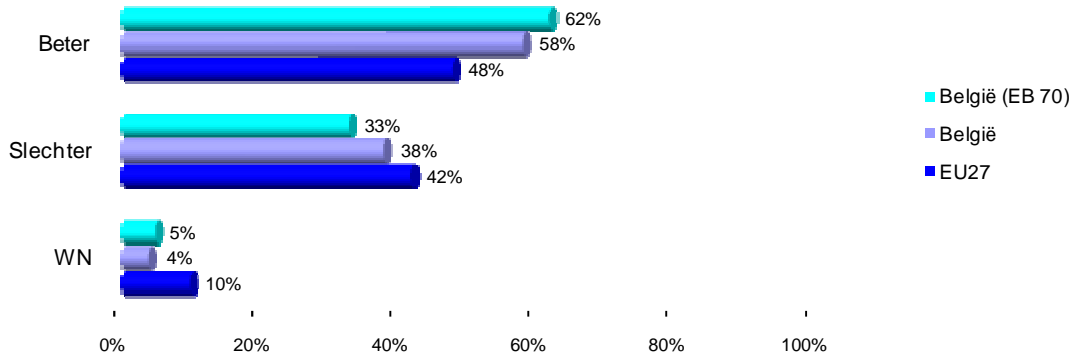
¹³ QA2a Hoe zou u de huidige toestand in elk van de volgende domeinen beoordelen? 7. De toestand van het milieu in (ONS LAND)

QA2a.7 Hoe zou u de huidige toestand van het milieu in (ONS LAND) beoordelen?

Bovendien gelooft 58% van de Belgen dat de toestand van het milieu in hun land beter is dan die van het gemiddelde in de andere lidstaten. Op het Europese niveau is het percentage respondenten dat de toestand van het milieu in hun respectieve land beter beschouwt dan die van het gemiddelde van de lidstaten kleiner (48%, dit is -10 procentpunten in vergelijking met het resultaat in België).¹⁴

QA3a.6 Zou u zeggen dat de toestand van het milieu in (ONS LAND) beter is of minder goed is dan het gemiddelde van de Europese landen?

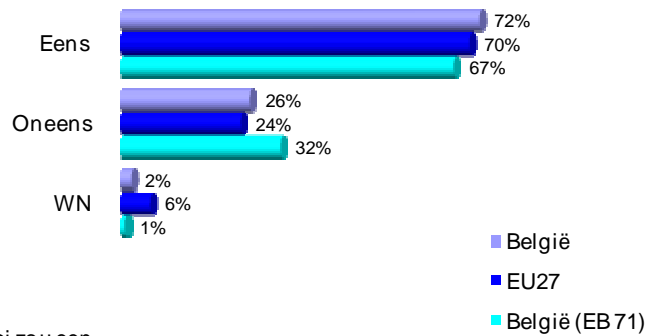
In het kader van een gelijklopende vraag over de interactie tussen economische groei en de bescherming van het milieu waren de 1006 Belgische respondenten in twee groepen ("A en B splits") verdeeld. Elke groep werd vervolgens gevraagd om een voorstel dat op dat thema betrekking heeft goed te keuren of te verwerpen. Volgens de antwoorden die door de eerste groep werden gegeven "moet de economische groei een prioriteit zijn voor België, zelfs al heeft die een impact op het milieu" (54%). In de tweede groep echter was 72% van de respondenten voorstander van de bescherming van het milieu, wat ook de gevolgen voor de economische groei zijn.¹⁵

¹⁴ QA3a Voor elk van de volgende domeinen, zou u zeggen dat de toestand in (ONS LAND) beter is of minder goed is dan het gemiddelde van de Europese landen? 6. De toestand van het milieu in (ONS LAND)

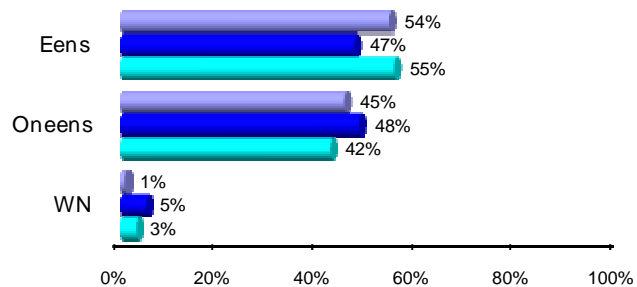
¹⁵ QD2a In hoeverre mate gaat u akkoord of niet akkoord met de volgende stellingen? (ENKEL AAN 'SPLIT A') 2. De economische groei moet een prioriteit zijn voor (ONS LAND), zelfs al heeft die een impact op het milieu;

QD2a.2-3 In hoeverre mate gaat u akkoord of niet akkoord met de volgende stellingen?

(ENKEL AAN SPLIT B) De bescherming van het milieu zou een prioriteit moeten zijn voor België, zelfs als dat gevolgen heeft voor de economische groei

(ENKEL AAN SPLIT A) De economische groei zou een prioriteit moeten zijn voor België, zelfs als dat gevolgen heeft op het milieu

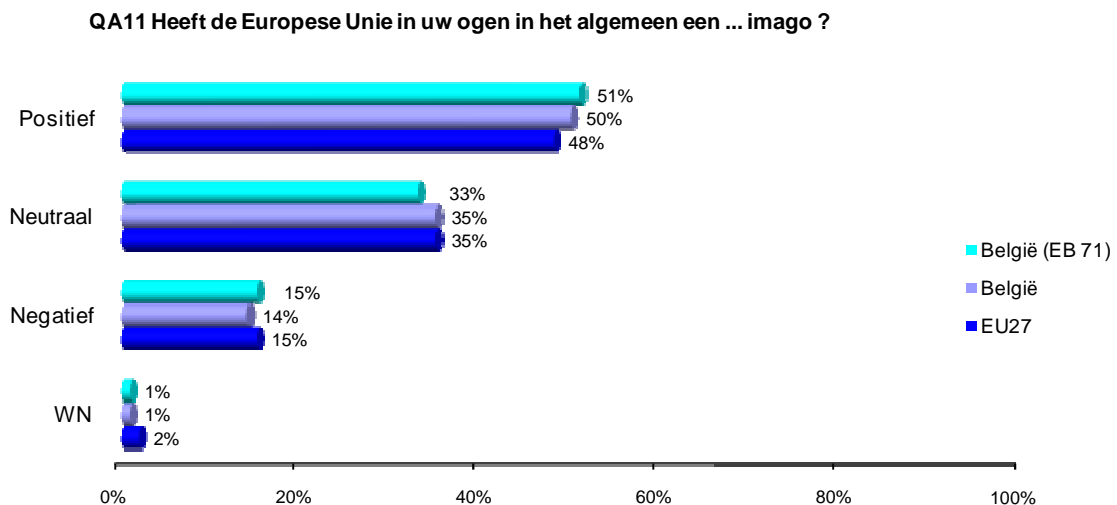

II. LIDMAATSCHAP VAN DE EUROPESE UNIE

1. Status van Lidstaat

1.1. Imago van de Europese Unie en de waarden die ermee verband houden

Tijdens het tweede deel van de enquête gaven de Belgen hun mening over de Europese Unie en haar instellingen, maar ook over het EU-lidmaatschap van hun land en de verdeling van de bevoegdheden die ermee gepaard gaan. De meerderheid van de ondervraagde Belgen (50%) geeft eerst en vooral aan dat de EU in het algemeen bij hen een positief imago heeft. Slechts 14% van de Belgen zegt een negatief beeld van de EU te hebben, de overige 35% beschrijft een eerder “neutraal” beeld. Op het niveau van de lidstaten als een geheel worden die verschillende percepties bevestigd door gelijkaardige percentages (48% “positief”, 35% “neutraal” en 15% “negatief”). In België toont een onderzoek van de sociodemografische kenmerken van de respondenten aan dat de 15-24 jarigen (60%), de personen die een hogere opleiding volgden (61%), de inwoners van grote steden (59%), de zelfstandigen (67%), de hogere kaders (73%) en de Brusselaars (66%) een positief beeld van de EU hebben: ¹⁶

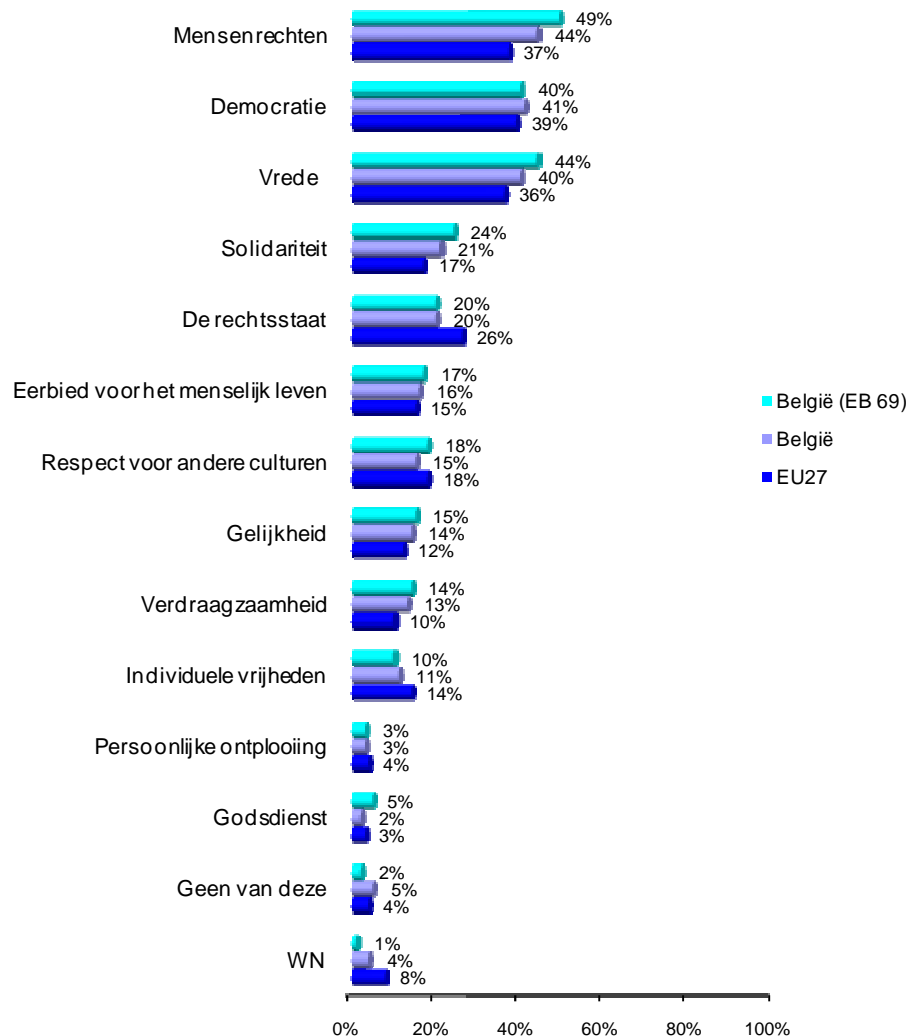

De Belgen preciseren dat de EU in hun ogen een aantal positieve waarden uitdraagt, zoals: de mensenrechten (44%), democratie (41%), vrede (40%), solidariteit (21%) en de rechtsstaat (20%). Minder vaak verwijzen de Belgen naar het respect voor het menselijk leven (16%) en de andere culturen (15%), de gelijkheid (14%), de tolerantie (13%) en de individuele vrijheden (11%). Daar waar hun Europese medeburgers die verschillende waarden ook door de EU vertegenwoordigd zien, leggen zij meer de nadruk op de rechtsstaat (26%, dit is +6 procentpunten), het respect voor de andere culturen (18%, dit is +3 punten) en de individuele vrijheden (14%, dit is +3 punten).¹⁷

¹⁶ QA11 Heeft de Europese Unie in uw ogen in het algemeen een ... imago ?

¹⁷ QD8 Welke drie waarden uit de volgende lijst representeren de Europese Unie het best?

QD8 Welke drie waarden uit de volgende lijst representeren de Europese Unie het best?

Bovendien geloven de Belgen dat de Europese Unie het cement vormt tussen de burgers van de verschillende lidstaten (79%). Op het Europese niveau treedt de meerderheid van de respondenten (75%) hen daarin bij.¹⁸

¹⁸ QA20 Kunt u mij zeggen of u het wel of niet eens bent met de volgende beweringen over de opbouw van Europa? 2. Wat de burgers van de verschillende landen samen brengt, is belangrijker dan wat ze van elkaar scheidt

QA20.2 Kunt u mij zeggen of u het wel of niet eens bent met de volgende bewering over de opbouw van Europa? (% "eens")

■ EU27 ■ België ■ België (EB 70)

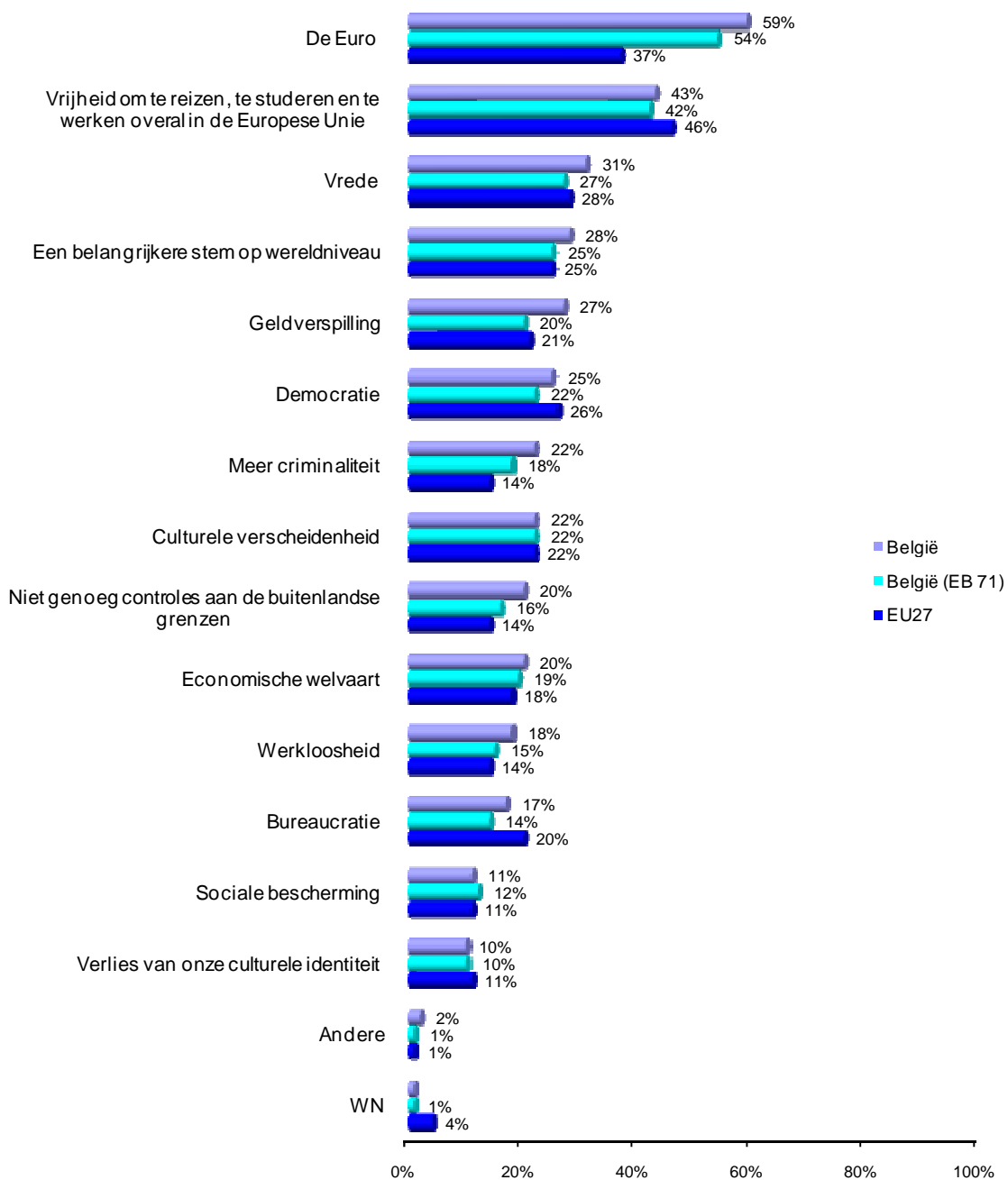

Voor de meerderheid van de Belgen vertegenwoordigt de EU de euro (59%). Voor een lager percentage Belgen vertegenwoordigt de euro eerder de vrijheid van reizen, studeren en werken (43%), een luidere stem in de wereld (28%), democratie (25%), culturele diversiteit (22%), economische welvarendheid (20%) en sociale bescherming (11%). Anderzijds associeert een klein aantal de Europese Unie met negatieve verschijnselen zoals geldverspilling (27%), een stijgende criminaliteit (22%), een gebrek aan controle aan de buitengrenzen (20%), werkloosheid (18%), bureaucratie (17%) of het verlies van de culturele identiteit (10%). Binnen de sociodemografische categorieën worden deze negatieve verschijnselen het meest genoemd door de inwoners van landelijke gebieden en door de respondenten ouder dan 55 jaar.¹⁹ Op het Europese niveau vertegenwoordigt de EU voor meer dan één op vier burgers allereerst de vrijheid om te reizen, te studeren en te werken (46%), daarna de euro (37%), vrede (28%), democratie (26%) en een luidere stem in de wereld (25%). Daar waar de Europeanen minder spontaan het gebrek aan controle aan de buitengrenzen vermelden (14%, dit is -6 procentpunten) dan de Belgen, associëren ze de Europese Unie eerder met bureaucratie (20%, dit is +3 punten).²⁰

¹⁹ Mensen die in landelijke gebieden wonen: 29% voor geldverspilling, 25% voor stijgende criminaliteit, 24% voor een gebrek aan controle aan de buitengrenzen, 20% voor werkloosheid, 20% voor bureaucratie, 11% voor het verlies aan culturele identiteit. Personen ouder dan 55: 36% voor geldverspilling, 23% voor bureaucratie, 21% voor werkloosheid, 12% voor het verlies aan culturele identiteit.

²⁰ QA12 Wat betekent de Europese Unie voor u persoonlijk ?

QA12 Wat betekent de Europese Unie voor u persoonlijk ?

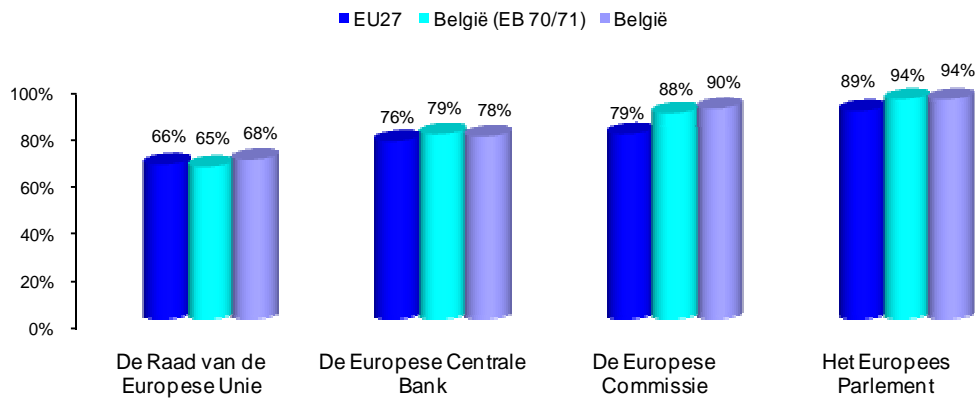

1.2. Kennis van de Europese Unie en haar instellingen

De doorgaans gunstige houding van de Belgen tegenover de Europese Unie is gebaseerd op een goede kennis van haar instellingen en de belangrijkste gebeurtenissen die erop betrekking hebben. Zo verklaart 94% van de Belgen al “gehoord te hebben” over het Europees Parlement, 88% over de Europese Commissie, 79% van de Europese Centrale Bank en 65% van de Raad van de Europese Unie. In alle andere lidstaten is de bekendheid van de Europese instellingen bij minder inwoners

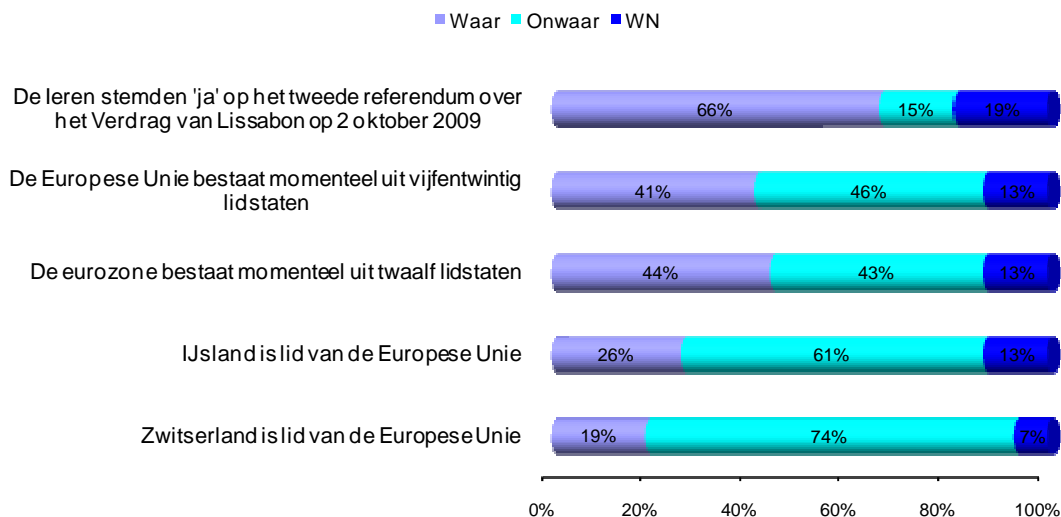
bekend (volgens de instellingen, van -2 à -11 procentpunten in vergelijking met de resultaten die in België werden genoteerd).²¹

QA13.1-4 Heeft u al gehoord van ... ? (% "ja")

In het kader van een kennistest over de Europese Unie geven de Belgen te kennen dat zij niet weten dat noch Zwitserland (74%), noch IJsland (61%) lidstaten zijn van de EU en dat de Ieren op 2 oktober 2009 "ja" hebben gestemd tijdens het tweede referendum over het Verdrag van Lissabon (66%). Ze twijfelen wel over het aantal lidstaten van de Unie (25 volgens 41% en een ander getal volgens 43%) en de eurozone (12 volgens 44% en een ander getal volgens 43%).²²

QA17.1-5 Kan u mij, voor elk van de volgende uitspraken over de Europese Unie, zeggen of die volgens u waar of onwaar is? (% België)

Gemiddeld geeft 56% van de Belgische respondenten dus goede antwoorden, een hoger percentage dan dat van de Europese bevolking als geheel (42%). Ze geven echter ook meer slechte antwoorden (31%, tegen 29% in de gehele unie). Het verschil tussen het percentage goede antwoorden in België en in de Europese Unie wordt verklaard door het hoge percentage "weet het niet" op Europese schaal

²¹ QA13 Heeft u al gehoord van ... ?

NB. Alleen in het geval van de Raad van de Europese Unie zijn de gegevens afkomstig van EB 70.

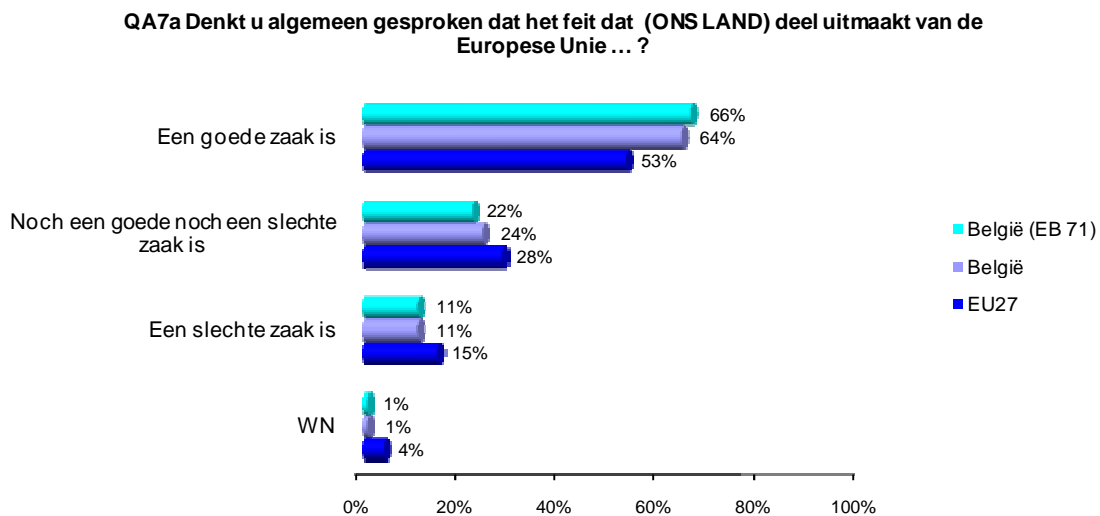
²² Ibid.

(29%, tegen 13% in België). Op het gewestelijke niveau scoren de Brusselaars hoger (65%) dan hun Waalse (57%) en Vlaamse landgenoten (54%).²³

	België	EU27
Gemiddelde juiste antwoorden	56%	42%
Gemiddelde foute antwoorden	31%	29%
Weet het niet	13%	29%

1.3. Algemene balans van het EU-lidmaatschap van België

De Belgen staan positiever tegenover de Europese Unie en kennen ze beter dan het gemiddelde van de Europese respondenten. Algemeen beschouwd zijn ze ook meer geneigd te geloven dat het lidmaatschap van hun land van de Europese Unie een goede zaak is (64%, dit is +11 procentpunten in vergelijking met het Europees gemiddelde). Slechts voor een minderheid is het eerder "noch een goede, noch een slechte zaak" (24%) of een "slechte zaak" (11%).²⁴

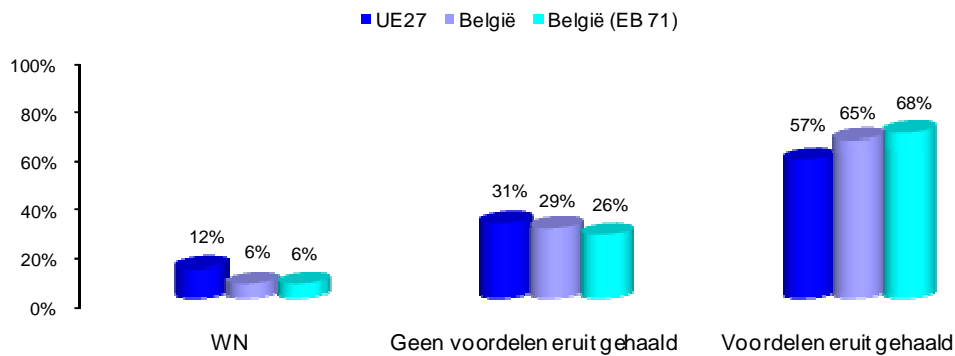
Alles in acht genomen denken de Belgen dat hun land voordeel heeft gehaald uit het EU-lidmaatschap (65%, dit is -3 procentpunten in vergelijking met de lente van 2009). In de gehele Europese Unie wordt die gedachte ook door de meerderheid van de respondenten gedeeld, zij het in mindere mate (57%).²⁵

²³ QA17.1-4 Kan u mij, voor elk van de volgende uitspraken over de Europese Unie, zeggen of die volgens u waar of onwaar is?

²⁴ QA7a Denkt u algemeen gesproken dat het feit dat (ONS LAND) deel uitmaakt van de Europese Unie ... ?

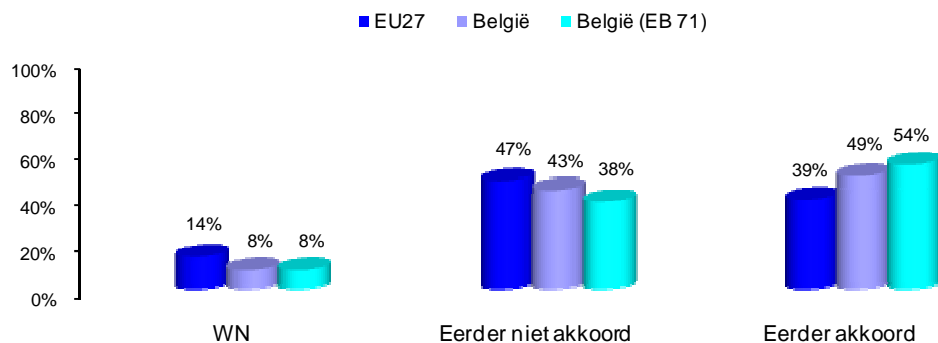
²⁵ QA8a Alles welbeschouwd, denkt u dat (ONS LAND) wel of geen voordelen gehaald heeft uit zijn lidmaatschap van de Europese Unie ?

QA8a Alles welbeschouwd, denkt u dat (ONS LAND) wel of geen voordelen gehaald heeft uit zijn lidmaatschap van de Europese Unie ?

De Belgen zijn er ook eerder toe geneigd te geloven dat de EU goed rekening houdt met de belangen van hun land, maar ze doen dat wil minder dan in de lente van 2009 (49%, dit is -5 procentpunten). In de gehele Europese Unie bevestigt een gemiddelde van 47% van de respondenten dat de EU goed rekening houdt met de belangen van hun respectieve terwijl 39% het tegenovergestelde denkt.²⁶

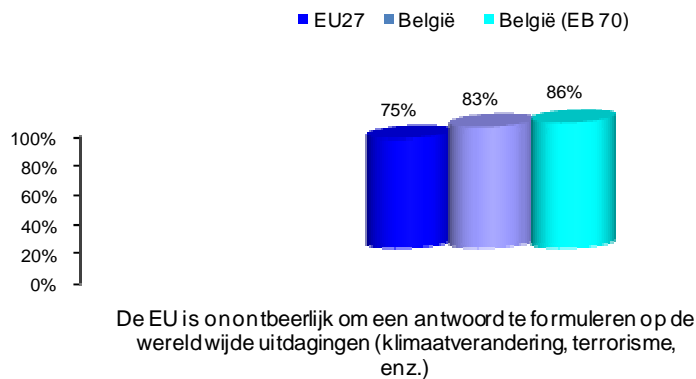
**QA19a.2 Gaat u eerder akkoord of eerder niet akkoord met de volgende uitspraak ?
"Er wordt goed rekening gehouden met de belangen van (ONS LAND) in de Europese Unie"**

Ten slotte, tegenover de globale uitdagingen zoals de klimaatverandering of het terrorisme, zijn de Belgen er meer van overtuigd dat de Europese Unie onmisbaar is (83%, dit is -3 procentpunten sinds de herfst van 2008). Ook hun Europese medeburgers delen die mening (75%).²⁷

²⁶ QA19a Gaat u eerder akkoord of eerder niet akkoord met de volgende uitspraken ? 2. Er wordt goed rekening gehouden met de belangen van (ONS LAND) in de Europese Unie

²⁷ QA20 Kunt u mij zeggen of u het wel of niet eens bent met de volgende beweringen over de opbouw van Europa? 4. De EU is onontbeerlijk om een antwoord te formuleren op de wereldwijde uitdagingen (klimaatverandering, terrorisme, enz.)

QA20.4 Kunt u mij zeggen of u het wel of niet eens bent met de volgende bewering over de opbouw van Europa? (% "eens")**2. Bevoegdheden delen****2.1. Het vertrouwen in de politieke instellingen en de werking van de democratie**

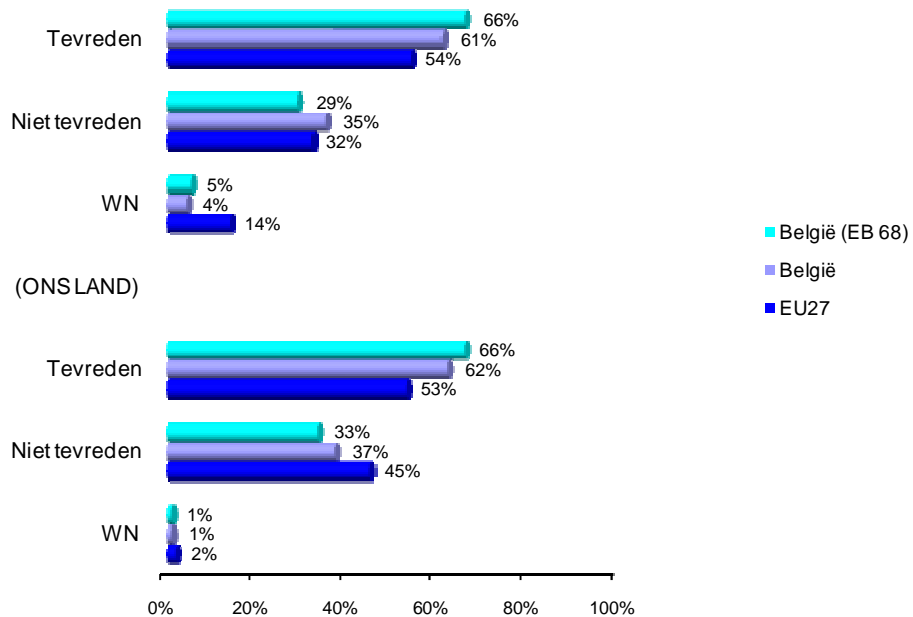
Zowel op het landniveau (62%) als op het Europese niveau (61%) lijkt de wijze waarop de democratie werkt bevredigend voor de meerderheid van de Belgische burgers. Ondanks de dalingen van respectievelijk 4 en 5 procentpunten sinds de lente van 2007 blijven die tevredenheidcijfers hoger dan de Europese gemiddelden (53% voor de democratie op landniveau en 54% in de Europese Unie). Op basis van de sociodemografische categorieën zijn in het België de personen tussen 15-24 jaar die het meest tevreden zijn over de werking van de democratie in hun land (72%) en in de Europese Unie (75%).²⁸

²⁸ QA18a Bent u algemeen gesproken ... over de manier waarop de democratie in ... functioneert?

QA18a&b Bent u algemeen gesproken ... over de manier waarop de democratie in ... functioneert?

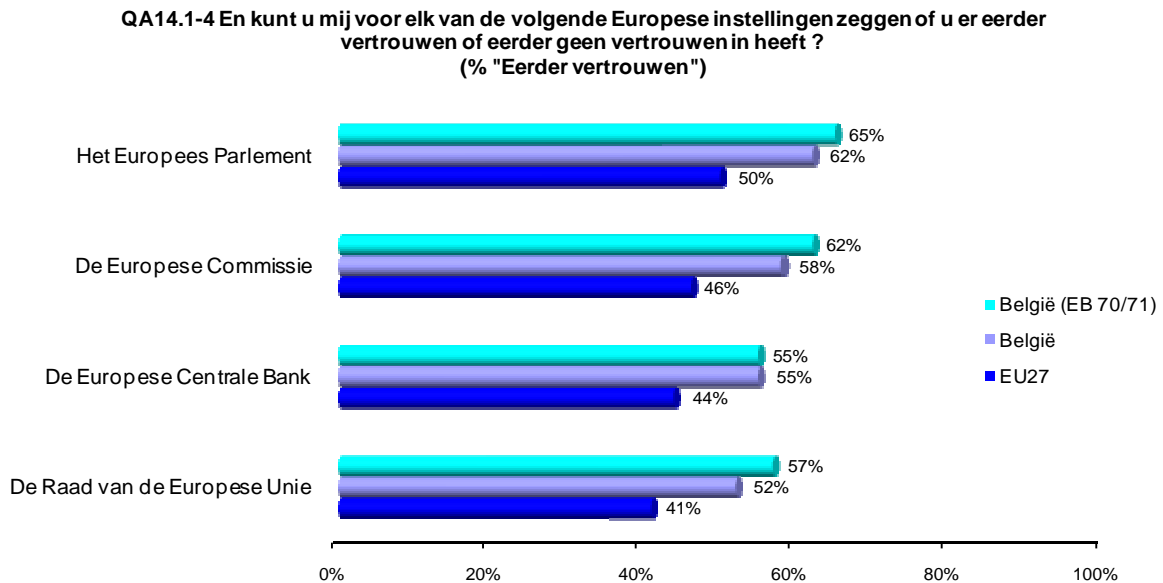
de Europese Unie

Afhankelijk van het Europese, het nationale, het gewestelijke of het lokale niveau dragen de publieke autoriteiten de goedkeuring van de Belgische bevolking weg, zij het in verschillende mate. De Europese instellingen krijgen in de eerste plaats het vertrouwen van de meerderheid van de Belgische burgers: 62% steunt het Europees Parlement, 58% de Europese Commissie, 55% de Europese Centrale Bank en 52% de Raad van de Europese Unie. Sinds de lente van 2009 zijn die resultaten, met uitzondering van dat van de Centrale Bank dat niet is veranderd, gedaald met 3 tot 5 procentpunten, maar ze blijven nog boven het Europees gemiddelde (tussen 10 en 12 extra procentpunten volgens de instellingen).²⁹

²⁹ QA14.1-4 En kunt u mij voor elk van de volgende Europese instellingen zeggen of u er eerder vertrouwen of eerder geen vertrouwen in heeft ?

NB. Alleen in het geval van de Raad van de Europese Unie zijn de gegevens afkomstig van EB 70.

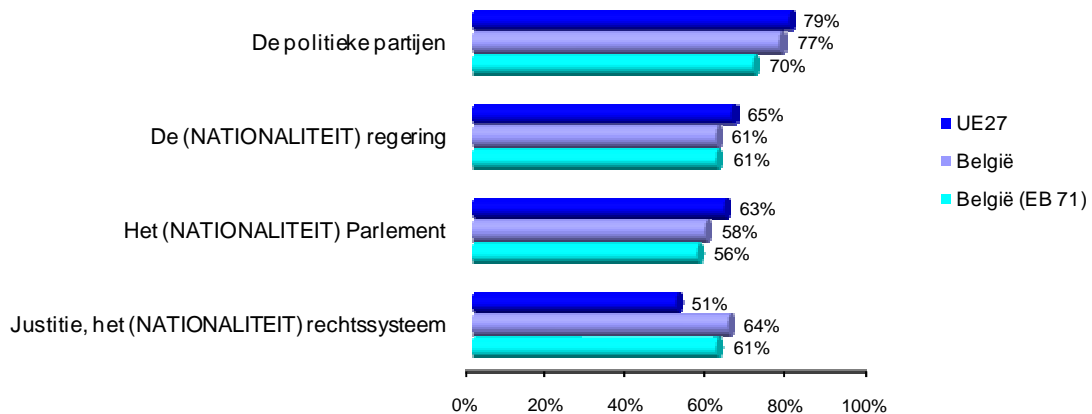
Een analyse van de sociodemografische kenmerken van de Belgische respondenten leert ons bovendien dat de mannen, de personen met een hoge opleiding, de inwoners van de grote steden en de Brusselaars eerder de Europese instellingen vertrouwen dan hun landgenoten.

Vertrouwen in de Europese instellingen	Geslacht		Leeftijd bij beëindigen studies				Woonomgeving			Gewest		
	Man	Vrouw	15-	16-19	20+	Studeert nog	Dorp	Kleine/middelgrote stad	Grote stad	Brussel-Hoofdstad	Vlaams gewest	Waalsgewest
Het Europees Parlement	66%	58%	47%	60%	70%	69%	59%	63%	69%	80%	62%	59%
De Europese Commissie	62%	55%	43%	57%	67%	58%	57%	58%	62%	73%	59%	53%
De Europese Centrale Bank	61%	50%	38%	53%	66%	56%	49%	58%	66%	69%	55%	52%
De Raad van de Europese Unie	56%	47%	30%	52%	59%	56%	49%	51%	59%	64%	50%	50%

In tegenstelling tot de Europese instellingen zorgen de nationale instellingen voor argwaan bij de Belgen: de meerderheid van de burgers verklaart "eerder geen vertrouwen" te hebben in de politieke partijen (77%), in het gerecht (64%) of in de regering (61%) van hun land. In de loop van de voorbije zes maanden zijn die resultaten stabiel gebleven of zijn ze maximaal 2 à 3 procentpunten verbeterd. Ook op het Europese niveau wantrouwen de respondenten hun nationale politieke instellingen.³⁰

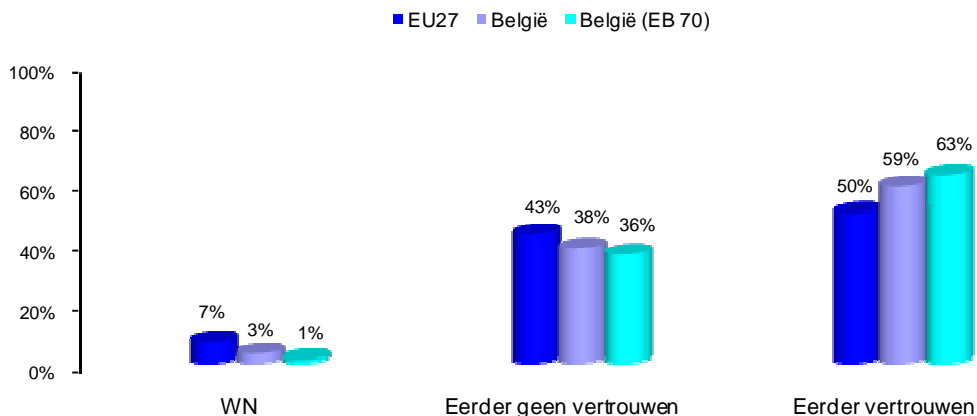
³⁰ QA10.6-9 Ik wil u nu een vraag stellen over het vertrouwen dat u hebt in bepaalde instellingen. Kan u mij voor elk van de volgende instellingen zeggen of u er eerder vertrouwen in hebt, of eerder geen vertrouwen?

QA10.6-9 Kan u me voor elk van de volgende instellingen zeggen of u er eerder vertrouwen in hebt, of eerder geen vertrouwen?
(% "Eerder geen vertrouwen")

Op het gewestelijke of het lokale niveau ten slotte, worden de publieke autoriteiten gesteund door de meerderheid van de Belgische burgers (59%) en in het bijzonder door 63% van de Vlamingen, 56% van de Brusselaars en 53% van de Walen. In de gehele Europese Unie zegt gemiddeld 50% van de respondenten dat ze de regionale of lokale publieke autoriteiten vertrouwen.³¹

QA10.12 Kan u me voor de regionale of lokale overheid zeggen of u er eerder vertrouwen in hebt, of eerder geen vertrouwen?

2.2. Invloed van de verschillende publieke autoriteiten

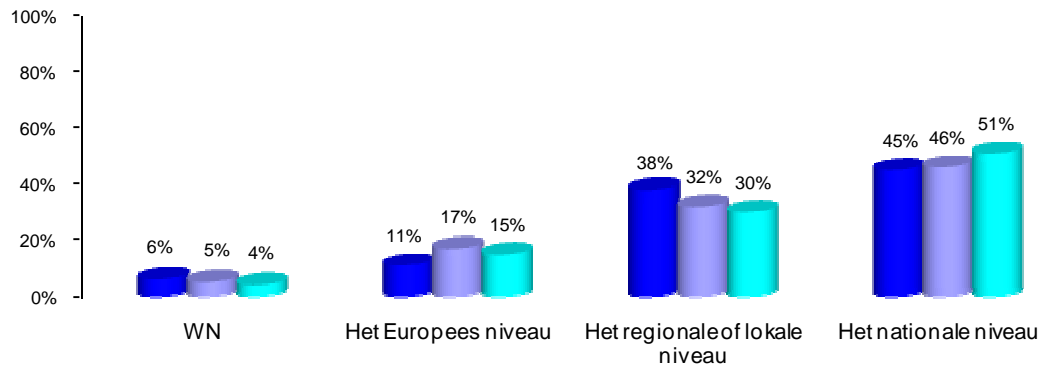
Hoewel ze meer vertrouwen hebben in de Europese instellingen en in de regionale of de lokale publieke autoriteiten dan in de nationale instellingen, geven de Belgen toe dat het de nationale publieke overheid (46%) is, eerder dan de regionale en lokale (32%) en Europese (17%) niveaus, die de meeste invloed op hun levensomstandigheden heeft. Deze mening wordt gedeeld door de

³¹ QA10.12 Ik wil u nu een vraag stellen over het vertrouwen dat u hebt in bepaalde instellingen. Kan u mij voor elk van de volgende instellingen zeggen of u er eerder vertrouwen in hebt, of eerder geen vertrouwen?

Europeanen (45% voor het nationale niveau, tegen 38% voor het regionale of het lokale niveau en 11% voor het Europese).³²

QE1 Welke van deze verschillende niveaus van openbare autoriteiten heeft volgens u de meeste invloed op uw levensomstandigheden: het Europese niveau, het nationale niveau of het regionale of lokale niveau?

■ EU27 ■ België ■ België (EB 71)

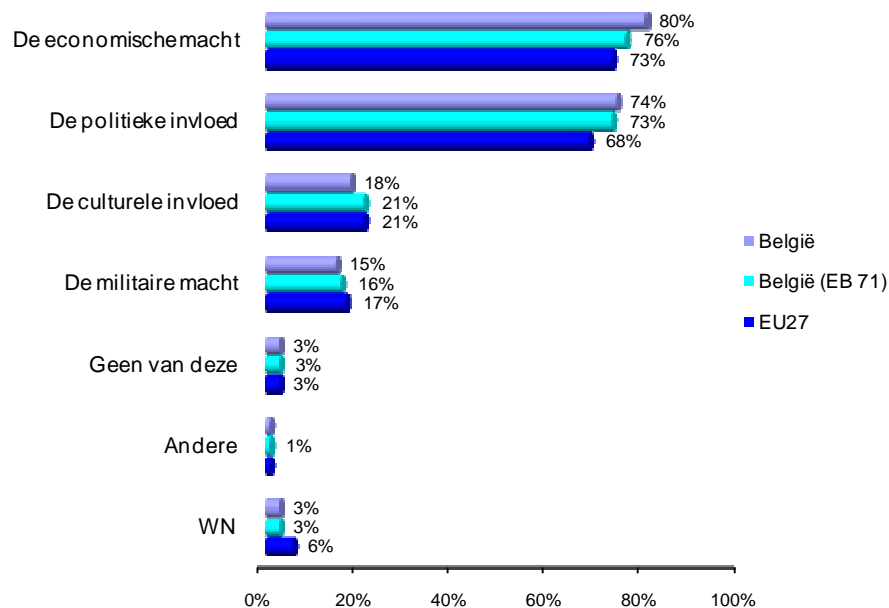
De meerderheid van de Belgen is er zich bovendien van bewust dat de invloed van een land of een groep landen in de wereld hoofdzakelijk wordt bepaald door zijn economische macht (82%) en zijn politieke invloed (69%).³³ Volgens hen is de Europese Unie echter vooral gekenmerkt door haar economische macht (80%) en haar politieke invloed (74%), eerder dan door haar culturele invloed (18%) of haar militaire macht (15%). Op het Europese niveau geloven de respondenten ook in de economische macht van de Europese Unie (73%, dit is -7 procentpunten) en haar politieke invloed (68%, dit is -6 punten), maar in mindere mate.³⁴

³² QE1 Welke van deze verschillende niveaus van openbare autoriteiten heeft volgens u de meeste invloed op uw levensomstandigheden: het Europese niveau, het nationale niveau of het regionale of lokale niveau?

³³ QB1T Welke van de volgende elementen is het belangrijkste om de macht en de invloed van een land of een groep landen in de wereld te bepalen?

³⁴ QB2T Welke elementen kenmerken de Europese Unie het meest?

QB2T Welke van de volgende elementen kenmerken volgens u het best de Europese Unie?

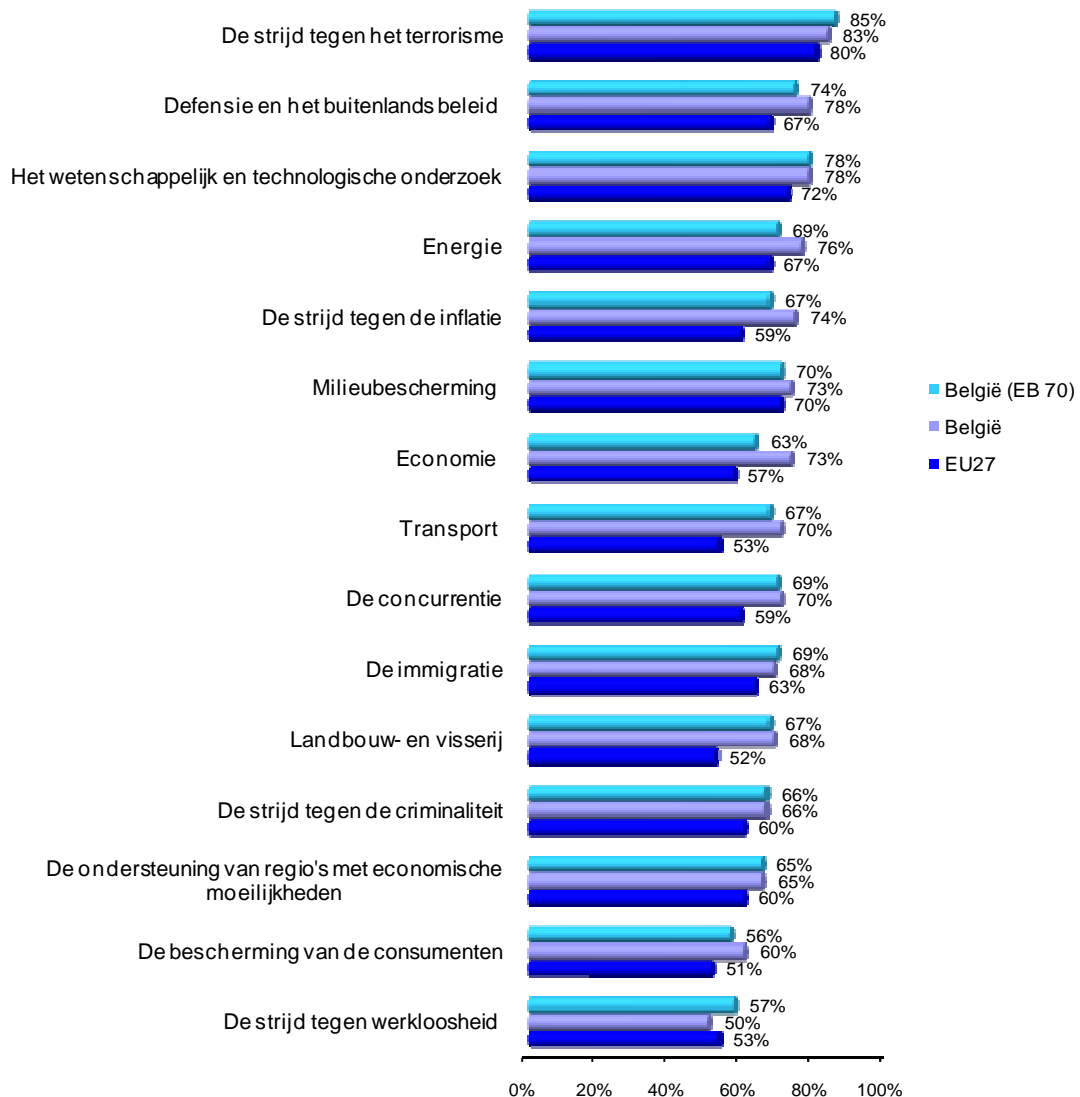

2.3. Rol van de Europese Unie

De Belgen geloven dat de Europese, nationale, regionale of lokale publieke autoriteiten specifieke invloedssferen hebben en bevelen een aangepaste verdeling van de bevoegdheden aan. Zo zouden volgens hen de beslissingen in de volgende domeinen samen binnen de Europese Unie moeten worden genomen: terrorismebestrijding (83%), defensie en het buitenlands beleid (78%), wetenschappelijk en technologisch onderzoek (78%), de strijd tegen de inflatie (74%), de bescherming van het milieu (73%), de economie (73%), het vervoer (70%), de mededinging (70%), de immigratie (68%), de landbouw en de visvangst (68%), de strijd tegen de onveiligheid (66%), de steun aan regio's met economische problemen (65%), de consumentenbescherming (60%) en de strijd tegen de werkloosheid (50%). Gemiddeld steunt op het Europese niveau de meerderheid, zij het dalende, van de respondenten ook een gemeenschappelijk beheer van die domeinen op het niveau van de Europese Unie (tussen -6 en -16 procentpunten volgens de domeinen).³⁵

³⁵ QF3.2,7,8 & QF4.3-11 Kan u mij voor elk van de volgende domeinen zeggen of de beslissingen daarover, volgens u, genomen moeten worden door de (NATIONALITEIT) regering of dat de beslissingen over dat domein gezamenlijk genomen moeten worden binnen de Europese Unie als geheel ?

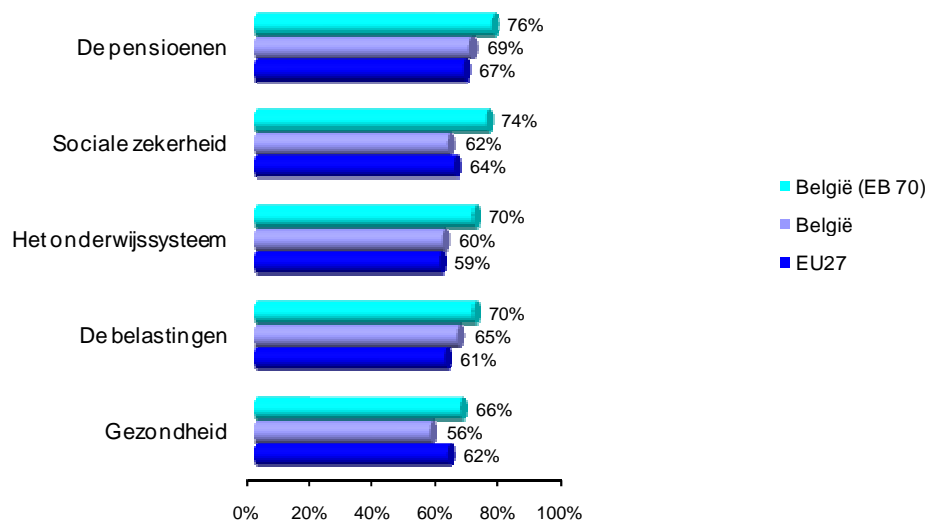
QF3.2,7,8 & QF4.3-11 Kan u mij voor elk van de volgende domeinen zeggen of de beslissingen daarover, volgens u, door de (NATIONALITEIT) regering of gezamenlijk binnen de EU genomen moeten worden? (% "gezamenlijk binnen de EU")

Bovendien zijn de Belgen het erover eens dat de beslissingen over de pensioenen (69%), de sociale zekerheid (62%), het onderwijssysteem (60%), de belastingen (65%) en de gezondheid (56%) uitsluitend door de nationale overheden moeten worden genomen. De meerderheid van de Europese respondenten deelt die mening.³⁶

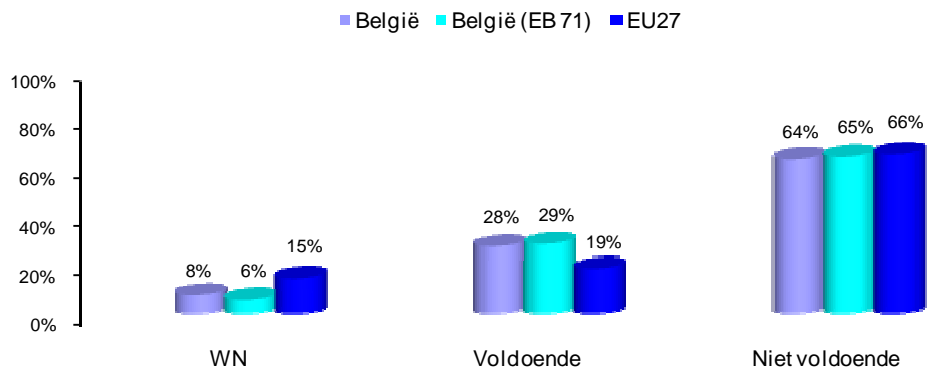
³⁶ QF3.1,3-6,9 & F4.1-2 Kan u mij voor elk van de volgende domeinen zeggen of de beslissingen daarover, volgens u, genomen moeten worden door de (NATIONALITEIT) regering of dat de beslissingen over dat domein gezamenlijk genomen moeten worden binnen de Europese Unie als geheel ?

QF3.1,3,4,5,6,9 & F41&2 Kan u mij voor elk van de volgende domeinen zeggen of de beslissingen daarover, volgens u, door de (NATIONALITEIT) regering of gezamenlijk binnen de EU genomen moeten worden ? (% "door de (NATIONALITEIT) regering")

Ten slotte betreuren de Belgen dat de regionale of lokale autoriteiten niet voldoende betrokken zijn wanneer er beslist wordt over het beleid van de Europese Unie (64%). Voor alle lidstaten vermelden de respondenten ook een te beperkte betrokkenheid van de regionale of lokale autoriteiten in de formulering van dat beleid (66%).³⁷

QE2 Wordt er volgens u bij beslissingen over het beleid binnen de Europese Unie voldoende of niet voldoende rekening gehouden met de regionale of lokale overheden?

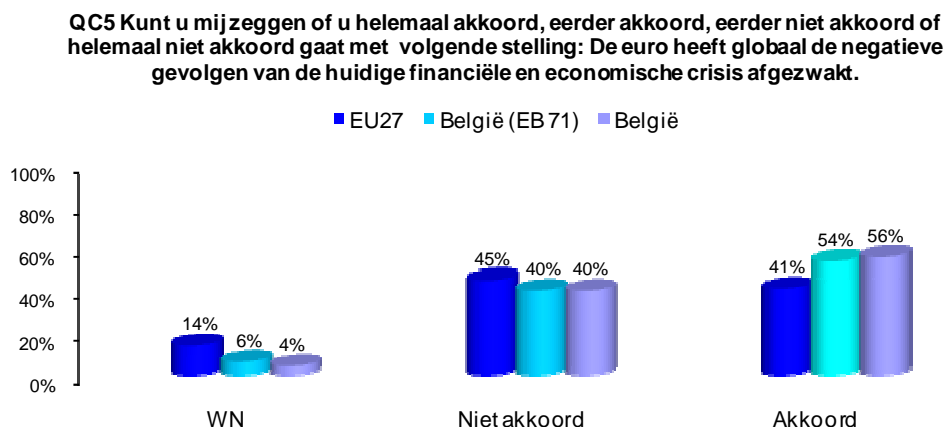
³⁷ QE2 Wordt er volgens u bij beslissingen over het beleid binnen de Europese Unie voldoende of niet voldoende rekening gehouden met de regionale of lokale overheden?

III. DE EUROPESE ECONOMIE IN EEN GLOBALE CONTEXT

1. De Europese Unie oog in oog met de financiële en economische crisis

1.1. De euro

Na samen met de interviewers van de Eurobarometer Standaard het EU-lidmaatschap van hun land te hebben besproken, buigen de Belgen zich over de gevolgen van de financiële en economische crisis op de Europese economie en over het vermogen van de EU om die gevolgen in te dijken. Daarbij komt de euro al gauw als beslissende factor uit de bus: de meerderheid van de Belgen meent dat de euro globaal de negatieve gevolgen van de huidige financiële en economische crisis heeft verzacht (56%). Bepaalde groepen binnen de Belgische bevolking lijken bijzonder van dit feit overtuigd te zijn: de mensen van 40-54 jaar (60%), de respondenten met een hogere opleiding (66%), de inwoners van de grote steden (66%), de hoge kaders (82%) en de Brusselaars (76% tegen 55% van de Vlamingen en 51% van de Walen).³⁸

Met andere woorden geloven de Belgen niet dat België beter beschermd zou geweest zijn tegen de financiële en economische crisis indien de Belgische frank was behouden (58%). Binnen de eurozone zijn de burgers eerder verdeeld over het feit dat hun respectieve landen beter beschermd zouden zijn geweest of niet indien zij hun nationale munteenheid hadden behouden (45% “akkoord” en 47% “niet akkoord”).³⁹

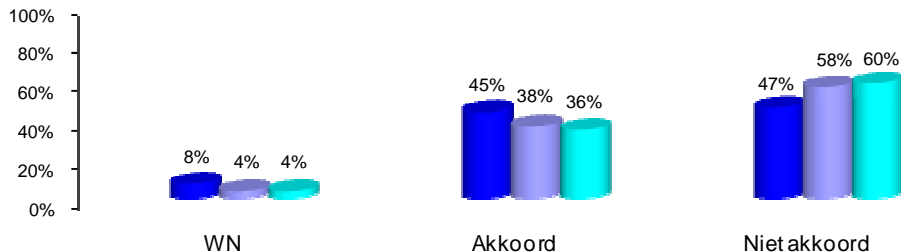
³⁸ QC5 Kunt u mij zeggen of u helemaal akkoord, eerder akkoord, eerder niet akkoord of helemaal niet akkoord gaat met de volgende stelling: De euro heeft globaal de negatieve gevolgen van de huidige financiële en economische crisis afgezwakt.

³⁹ QC4a Kunt u mij zeggen of u helemaal akkoord, eerder akkoord, eerder niet akkoord of helemaal niet akkoord gaat met volgende uitspraak: (O NS LAND) zou beter beschermd zijn geweest tegen de huidige financiële en economische crisis als we de (NATIONALITEIT) munt zouden hebben behouden.

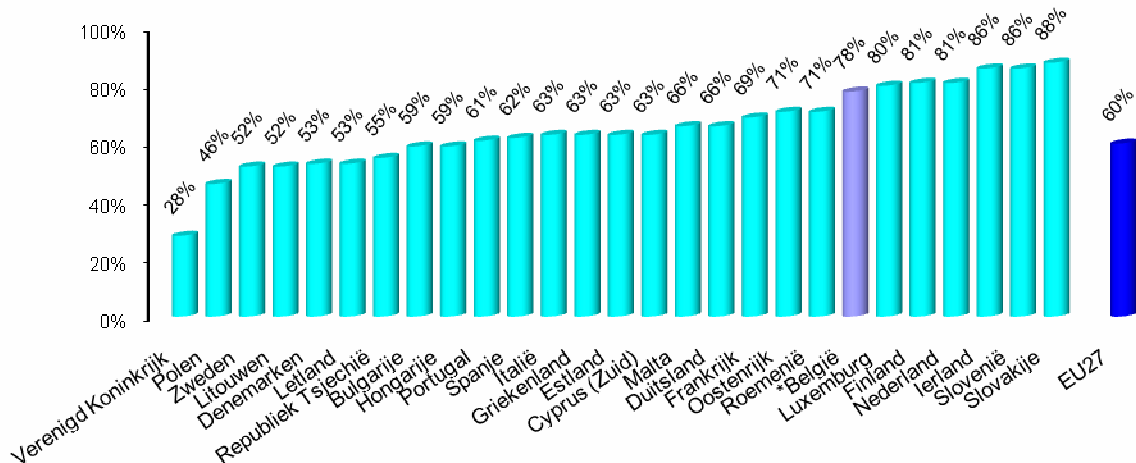
QC4a Kunt u mij zeggen of u akkoord of niet akkoord gaat met volgende uitspraak: (ONS LAND) zou beter beschermd zijn geweest tegen de huidige financiële en economische crisis als we de (NATIONALITEIT) mund zouden hebben behouden.

■ EURO ZONE ■ België ■ België (EB 71)

In de overtuiging dat hij heeft bijgedragen tot de afzwakking van de crisis steunen de Belgen de euro met 78% - een percentage dat hen de zesde plaats oplevert in de rangschikking van de hevigste supporters van de eenheidsmunt in de Europese Unie, in het bijzonder de Slovaken (88%), de Slovenen (86%), de Ieren (86%), de Nederlanders (81%), de Finnen (81%) en de Luxemburgers (80%). In België zijn de meest enthousiaste respondenten over de euro de mensen van 15-24 jaar (84%), de respondenten met een hogere opleiding (85%), de hogere kaders (96%) en de bedienden (85%).⁴⁰

QA15.1 Kan u me telkens zeggen of u voor of tegen een Europese monetaire unie met een eenheidsmunt, de euro bent ? (% "Voor")

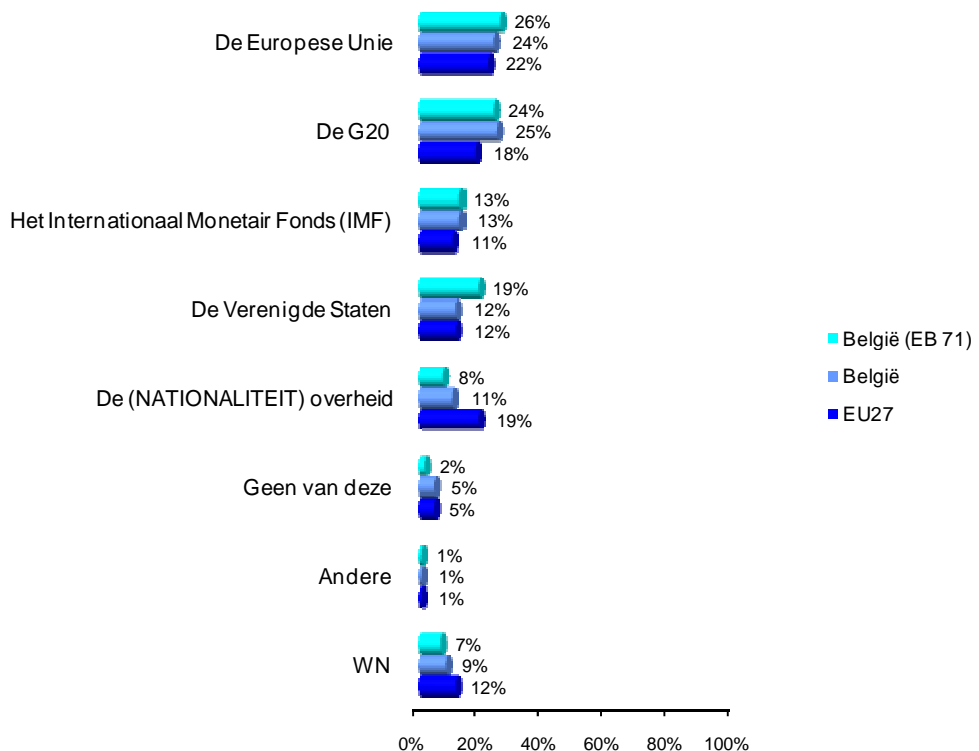

⁴⁰ QA15 Wat is uw mening over elk van de volgende uitspraken ? Kan u me telkens zeggen of u voor of tegen bent ? 1. Een Europese monetaire unie met een eenheidsmunt, de euro

1.2. Prestatievermogen van de Europese Unie

Tot de verschillende actoren die tegen de gevolgen van de financiële en economische crisis kunnen strijden, rekenen de Belgen de Europese Unie (24%) en de G20 (25%) die het meest in staat geacht worden efficiënt op te treden. Ongeveer één Belg op tien vermeldt ook het Internationaal Muntfonds (13%), de Verenigde Staten (12%) en de Belgische overheid (11%). Ter vergelijking, de Europese burgers lijken minder geneigd een beroep te doen op de G20 (18%, dit is -7 procentpunten) en hopen meer op hun eigen regeringen (19%, dit is +8 punten).⁴¹

QC3 Welke van de volgende is volgens u het best in staat om effectief actie te ondernemen tegen de gevolgen van de financiële en economische crisis?

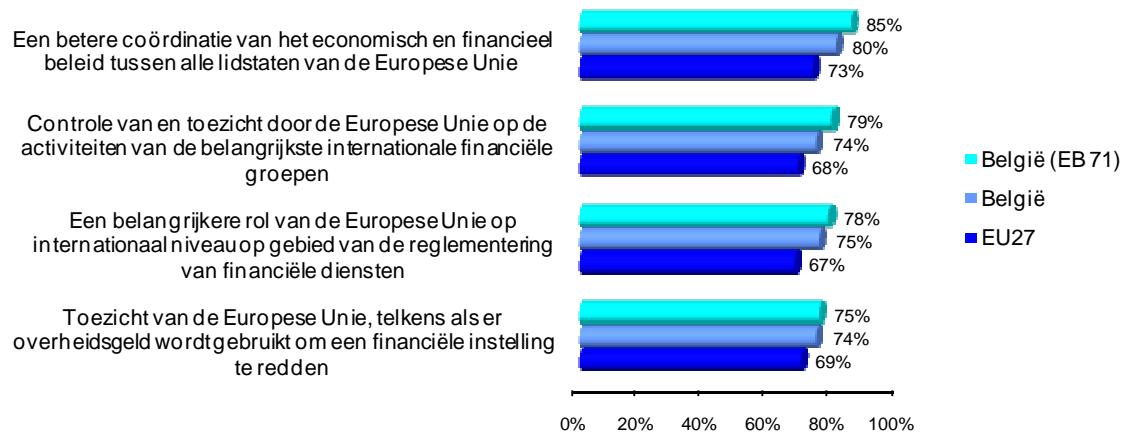
1.3. Maatregelen die moeten genomen worden door de Europese instellingen

Hoewel verschillende maatregelen ter bestrijding van de financiële en economische crisis door de Europese instellingen worden besproken, geven de Belgen de voorkeur aan enkele daarvan die zij als effectiever beschouwen, zoals: een grotere coördinatie van het economisch en financieel beleid tussen alle EU-lidstaten (80%), een grotere rol van de EU op het internationale niveau in de reglementering van de financiële diensten (75%), evenals een controle door de EU op de activiteiten van de grootste internationale financiële groepen (74%) en telkens wanneer er overheidsgeld wordt

⁴¹ QC3 Welke van de volgende is volgens u het best in staat om effectief actie te ondernemen tegen de gevolgen van de financiële en economische crisis?

gebruikt om een financiële instelling te redden (74%). Ook de Europeanen moedigen die maatregelen aan, zij het minder krachtig (tussen -5 en -7 procentpunten volgens de beschouwde maatregelen).⁴²

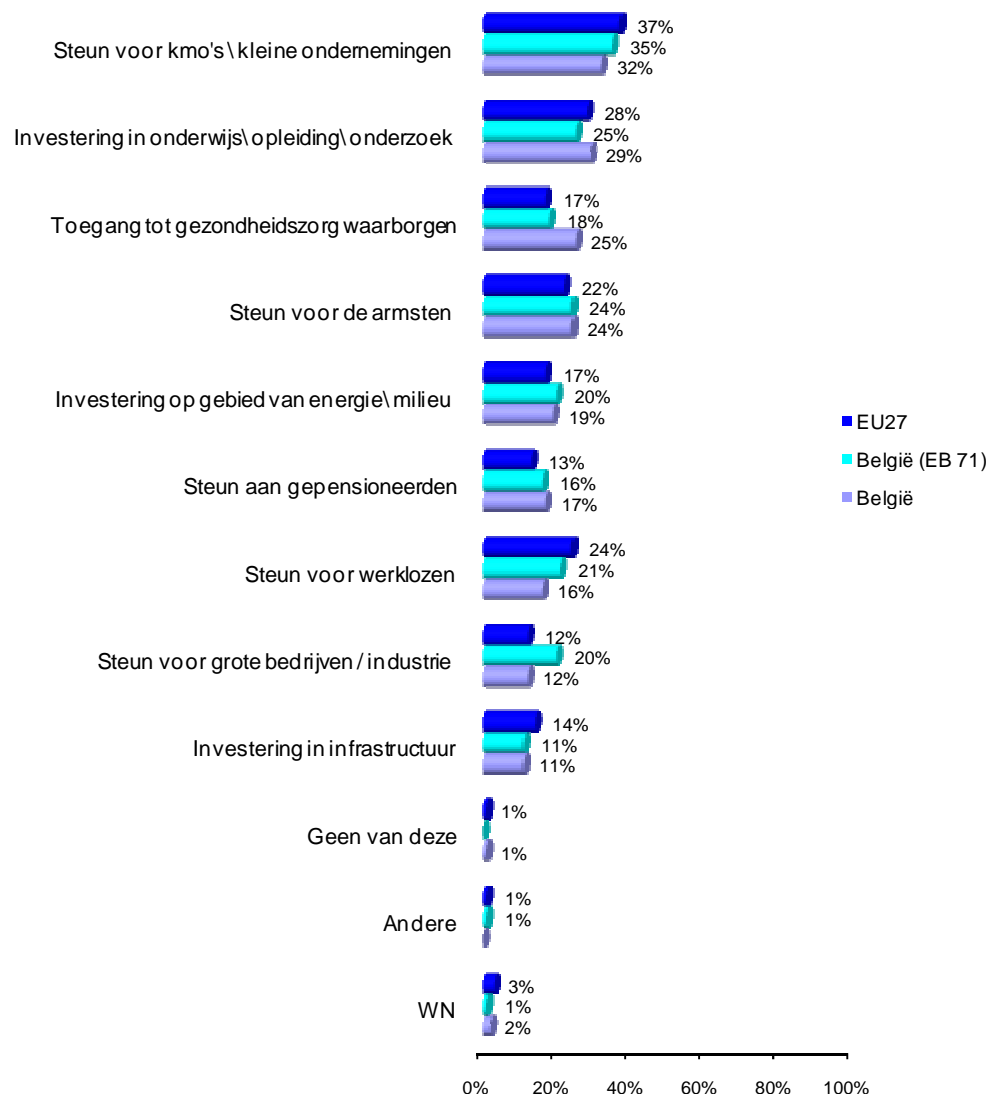
QC6.1-4 Binnen de Europese instellingen liggen momenteel enkele maatregelen op tafel om de economische en financiële crisis te bestrijden. Kunt u mij voor elke maatregel zeggen of u denkt dat de maatregel al dan niet doeltreffend is om de crisis te bestrijden? (% «doeltreffend »)

⁴² QC6 Binnen de Europese instellingen liggen momenteel enkele maatregelen op tafel om de economische en financiële crisis te bestrijden. Kunt u mij voor elke maatregel zeggen of u denkt dat de maatregel al dan niet doeltreffend is om de crisis te bestrijden?

Om de mensen te helpen bij het te boven komen van de gevolgen van de economische en financiële crisis, suggereren de Belgen bovendien dat de Europese Unie vooral prioriteit zou geven aan de hulp aan KMO's (32%), aan de investeringen in opleiding en onderzoek (29%), aan de toegang tot gezondheidszorg (25%) en aan de steun aan de armsten (24%). Ze raden haar ook aan de investeringen in energie en in het milieu (19%) te promoten, de steun aan gepensioneerden (17%) en werklozen (16%), de hulp aan grote ondernemingen en de industrie (12%) en de ontwikkeling van de infrastructuur (11%). Op het Europese niveau beklemtonen de respondenten eerder de steun aan de werklozen (24%, dit is +8 procentpunten), maar zijn ze minder geneigd om initiatieven te promoten die de toegang tot gezondheidszorgen vergemakkelijken (17%, dit is -8 punten).⁴³

QC8 Aan welke twee van de volgende maatregelen moet de EU prioriteit geven om de mensen te helpen de gevolgen van de financiële en economische crisis te boven te komen?

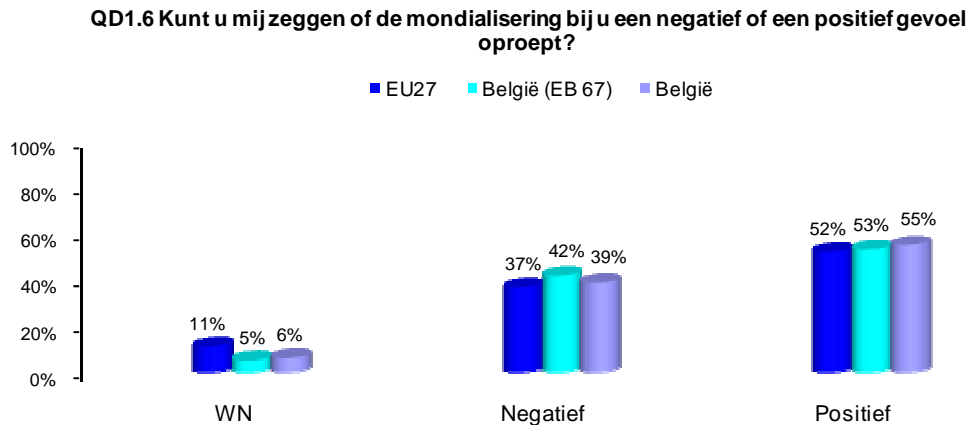

⁴³ QC8 Aan welke twee van de volgende maatregelen moet de EU prioriteit geven om de mensen te helpen de gevolgen van de financiële en economische crisis te boven te komen?

2. De mondialisering: bedreiging of opportuniteit?

2.1. Algemene perceptie van het verschijnsel

Naast de economische en financiële crisis komen de respondenten in het kader van golf 72 van de Eurobarometer Standaard terug op een ander verschijnsel dat invloed heeft op de Europese economische situatie: De mondialisering van het verkeer. Algemeen beschouwd roept deze een positief gevoel op bij de meerderheid van de Europese (52%) en Belgische (55%) burgers.⁴⁴

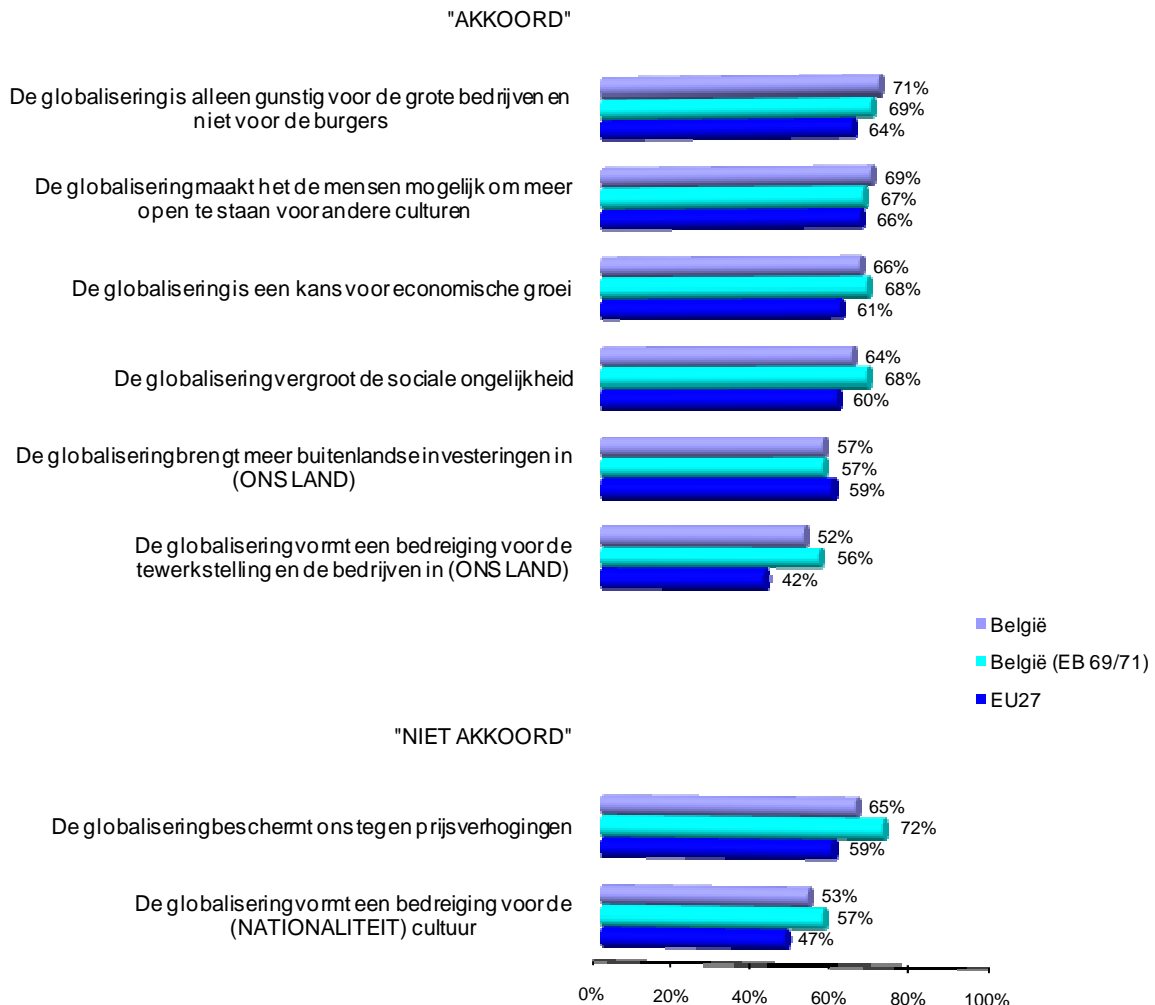
De Belgen bespeuren hoofdzakelijk een gelegenheid om de economische groei aan te zwengelen (66%) en de buitenlandse investeringen in hun land te verhogen (57%). Bovendien erkennen zij dat de mondialisering de opening naar vreemde culturen vergemakkelijkt (69%), zonder echter de Belgische cultuur in gevaar te brengen (57%). Niettemin betreuren zij dat de mondialisering de werkgelegenheid in hun land in gevaar brengt (56%), vooral de grote bedrijven ten goede komt (71%), hen niet behoedt voor prijsstijgingen (65%) en de sociale ongelijkheid bevordert (64%).⁴⁵

⁴⁴ QD1 Kan u mij voor elk van de volgende termen zeggen of ze bij u iets heel positief, eerder positief, eerder negatief of heel negatief oproepen? 6. De mondialisering

⁴⁵ QB3 Kunt u me zeggen of u volledig akkoord, eerder akkoord, eerder niet akkoord of helemaal niet akkoord gaat met elk van de volgende stellingen.

NB. De resultaten van EB 72 werden gecorreleerd aan die van EB 69, maar ook aan die van EB 71 voor de beweringen van 1 tot 3 (1. De globalisering is een kans voor economische groei; 2. De globalisering vergroot de sociale ongelijkheid; 3. De globalisering vereist algemene regels op het internationale niveau ('worldwide governance')).

QB3.1-2,5,7-11,13 & B4a Kunt u me zeggen of u akkoord of niet akkoord gaat met elk van de volgende stellingen?

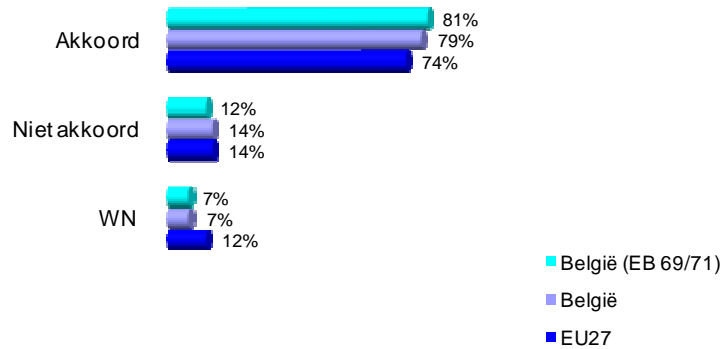

Ten slotte suggereert de meerderheid van de Belgen dat het noodzakelijk is om gemeenschappelijke regels op het internationale niveau in te voeren om de verschillende gevolgen van de globalisering in toom te houden (79%). Van de grote economische spelers op het terrein zijn het de VS en de EU die volgens hen gemeenschappelijke belangen hebben met betrekking tot de globalisering (51%). Sinds de herfst van 2007 is hun mening daarover dan ook aanzienlijk geëvolueerd: 57% was dan ook van mening dat de belangen van de twee grootmachten uiteenliepen. In navolging van de Belgische respondenten in de herfst van 2009, steunen de Europeanen de idee van een wereldbestuur (74%) en geloven zij dat de EU en de VS gemeenschappelijke belangen hebben met betrekking tot de globalisering (44%).⁴⁶

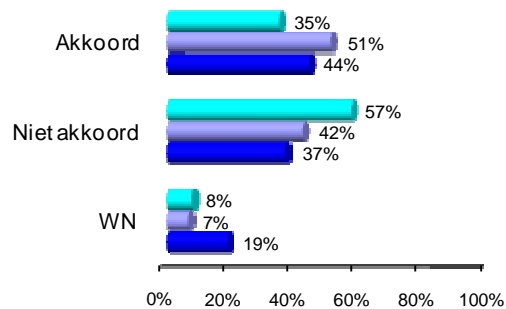
⁴⁶ QB3 Kunt u me zeggen of u volledig akkoord, eerder akkoord, eerder niet akkoord of helemaal niet akkoord gaat met elk van de volgende stellingen. 3. De globalisering vereist algemene regels op mondiaal niveau ('worldwide governance'); 4. De globalisering vereist algemene regels op mondiaal niveau ('worldwide governance')
 NB. De resultaten van EB 72 werden gecorreleerd aan die van EB 69, maar ook aan die van EB 71 voor bewering 3 (De globalisering vereist algemene regels op het internationale niveau ('worldwide governance')).

QB3.3&4 Kunt u me zeggen of u akkoord of niet akkoord gaat met elk van de volgende stellingen?

De globalisering vereist algemene regels op mondiaal niveau ('worldwide governance')

De Europese Unie en de Verenigde Staten hebben dezelfde belangen bij het aanpakken van de globalisering

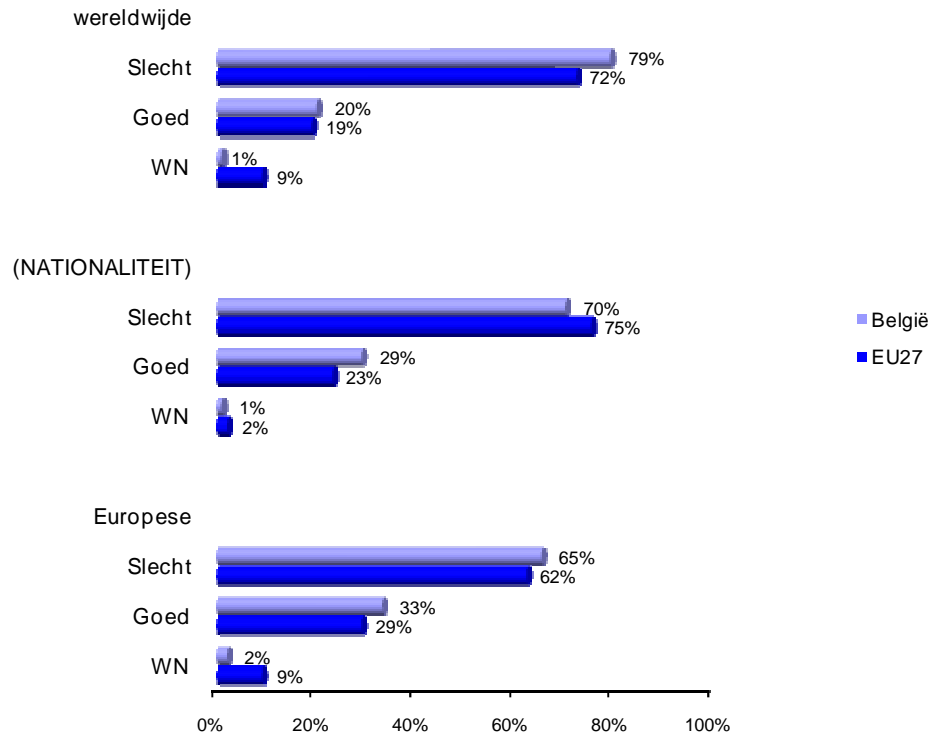

2.2. Economische toestand in Europa en in de wereld

In de herfst van 2009 zijn de Belgen kritisch over de economische situatie in de EU (65%) en in de wereld (79%), deze zou "slecht" zijn. Respectievelijk 62 en 72% van de Europese respondenten delen die mening.⁴⁷

⁴⁷ QA2a Hoe zou u de huidige toestand in elk van de volgende domeinen beoordelen? 2. De toestand van de Europese economische toestand

QA2a.1-3 Hoe zou u de huidige toestand van de ... economie beoordelen?

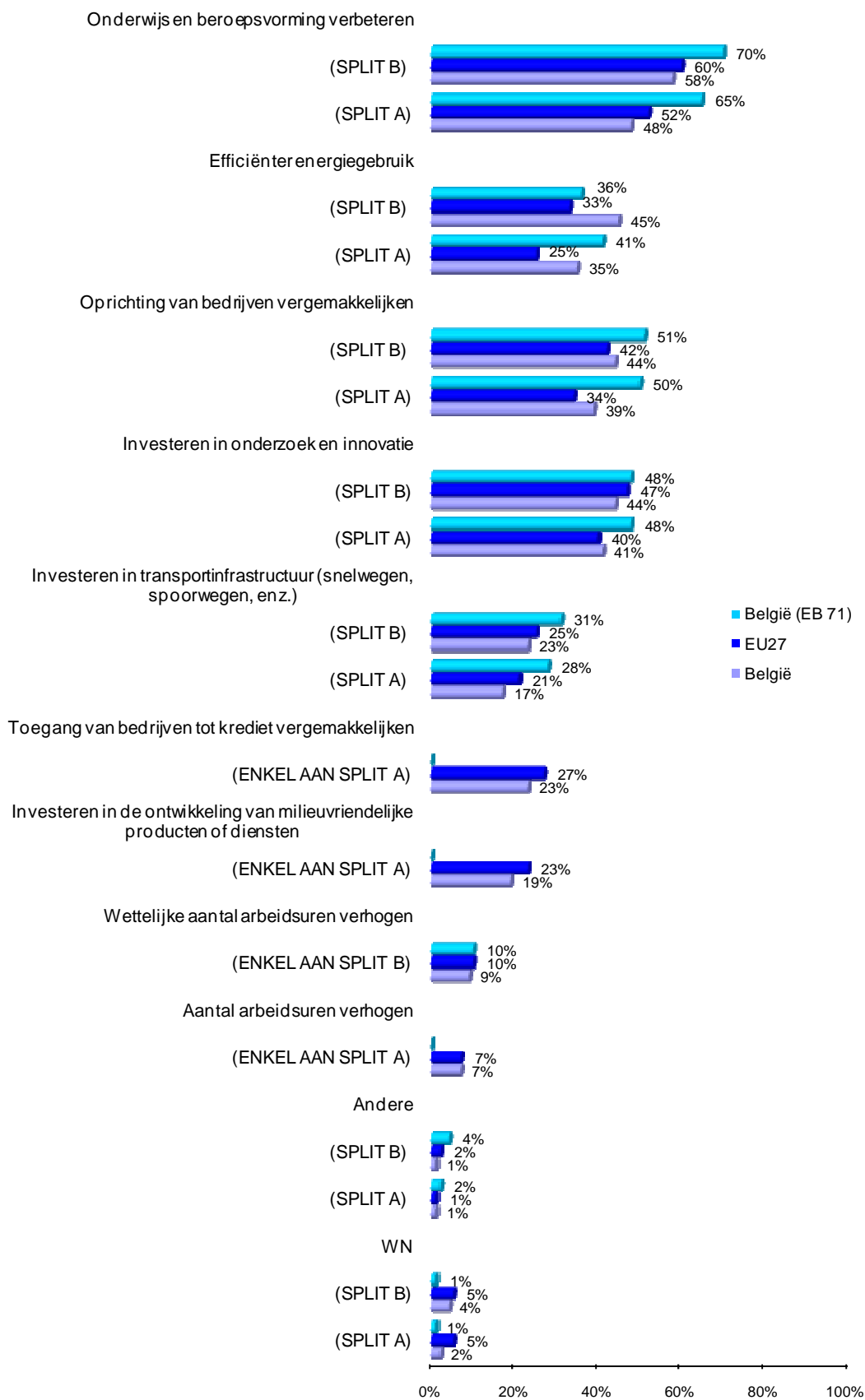
Om de prestaties van de Europese economie te verbeteren raden de Belgen eerst en vooral aan om de beroepsopleiding te promoten (58 of 48%, volgens de split),⁴⁸ beter met energie om te springen (45 of 35% volgens de split), de drempel tot het oprichten van bedrijven te verlagen (44 of 39% volgens de split) en de toegang tot krediet voor bedrijven te vergemakkelijken (23%), te investeren in onderzoek en innovatie (44 of 41% volgens de split) en in transportinfrastructuur (23 of 17%, volgens de split) evenals de ontwikkeling van milieuvriendelijke producten of diensten te steunen (19%).⁴⁹

⁴⁸ De meeste antwoordmogelijkheden werden aan de respondenten voorgelezen toen ze in twee groepen waren opgesplitst (een "split A" met 516 personen en een "split B" met 490 personen) – vandaar de mogelijkheid van twee resultaten.

⁴⁹ QC7.1&2 Welke van de volgende voorstellen zou u voorrang geven om de prestaties van de Europese economie te verbeteren?

QC7.1&2 Welke van de volgende voorstellen zou u voorrang geven om de prestaties van de Europese economie te verbeteren?

Voor de twaalf volgende maanden formuleren de Belgen verschillende scenario's voor de evolutie van de economische toestand in de EU: 32% gelooft dat er geen verandering komt, 34% gelooft dat de situatie zal verslechteren en 31% dat ze zal verbeteren. Ook de verwachtingen van de Belgen over de economische situatie in de wereld zijn verdeeld: 39% zegt dat de volgende 12 maanden minder goed zullen zijn, 31% zegt beter en 34% zegt dat ze niet zullen veranderen.⁵⁰

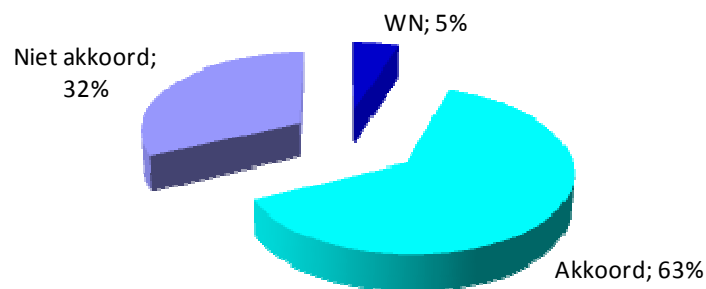
2.3. Prestaties van de Europese economie op het internationale niveau

Ondanks het ongunstige oordeel dat de Belgen vellen over de economische situatie in de EU en het lage optimisme dat zij delen over de evolutie ervan, hebben ze vertrouwen over de macht en de middelen van de Europese Unie om de economische belangen in de wereldwijde economie te verdedigen (63%). Voor het geheel van de lidstaten zeggen de respondenten er ook van overtuigd te zijn (61%).⁵¹

QB3.14 Kunt u me zeggen of akkoord of niet akkoord gaat met elk van de volgende stelling.

"De Europese Unie heeft voldoende macht en hulpmiddelen om zijn economische belangen in de wereldeconomie te verdedigen"

(% België)

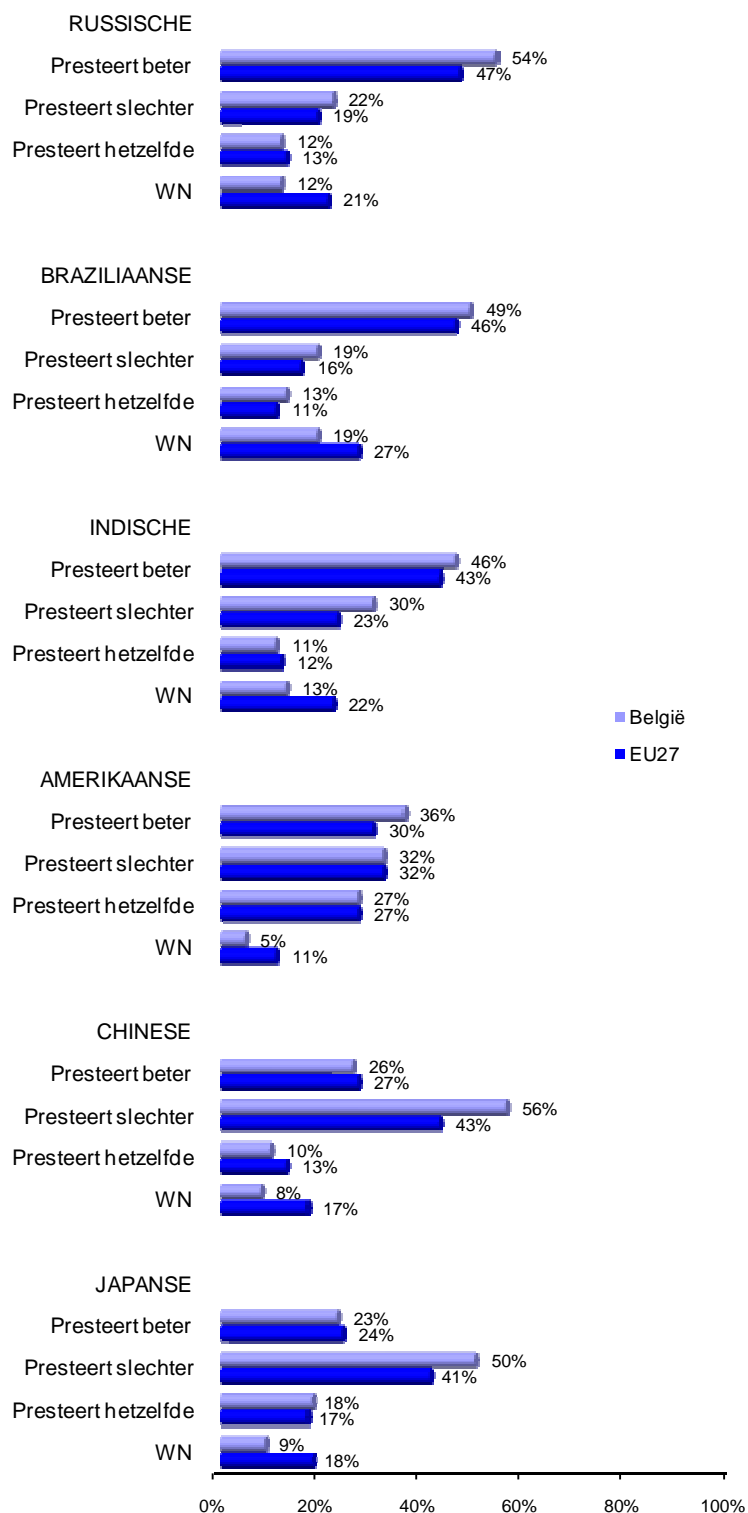
Op het internationale niveau beweren de Belgen bovendien dat de Europese economie superieur is aan de Russische (54%), Braziliaanse (49%), Indiase (46%) en Amerikaanse (36%). Volgens hen zijn de prestaties van de Europese economie echter minder goed dan die van de Chinese (56%) en de Japanse (50%).⁵²

⁵⁰ QA4a Wat zijn uw verwachtingen voor de komende twaalf maanden : zullen de volgende twaalf maanden beter, minder goed of hetzelfde zijn voor wat betreft ... ? 6. De economische situatie in de EU; 7. De economische situatie in de wereld

⁵¹ QB3 Kunt u me zeggen of u volledig akkoord, eerder akkoord, eerder niet akkoord of helemaal niet akkoord gaat met elk van de volgende stellingen. 14. De Europese Unie heeft voldoende macht en hulpmiddelen om zijn economische belangen in de wereldeconomie te verdedigen

⁵² QB5 Zou u zeggen dat de Europese economie beter, slechter of hetzelfde presteert als de ... economie?

QB5.1-6 Zou u zeggen dat de Europese economie beter, slechter of hetzelfde presteert als de ... economie?

IV. VERWACHTINGEN EN PRIORITEITEN OP MIDDELLANGE TERMIJN

1. Voorspellingen over de persoonlijke situatie en de situatie in België

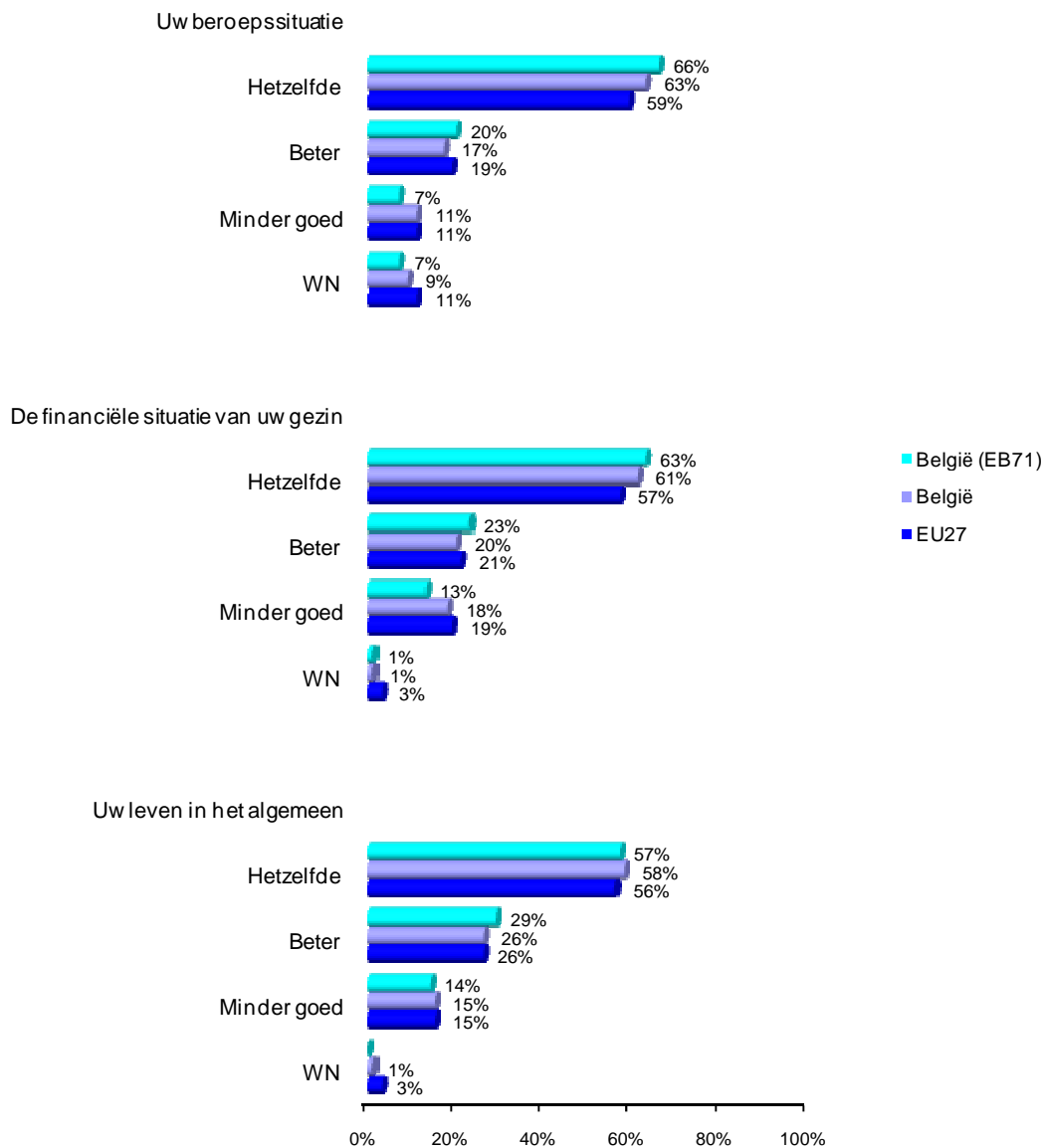
1.1. Persoonlijke situatie

In het laatste deel van de enquête spreken de respondenten zich uit over de middellange termijn en geven zij hun verwachtingen over hun persoonlijke situatie en die van hun land. Voor wat betreft hun leven in het algemeen verwachten de Belgen in 2010 geen bijzondere veranderingen (58%). Specifiek verwachten zij dat hun beroepssituatie (63%) en de financiële situatie van hun huishouden (61%) in deze periode gelijk blijven. Op het Europese niveau zeggen de respondenten ook een status quo te verwachten (56% voor hun leven in het algemeen, 57% voor de financiële situatie van hun huishouden en 59% voor hun beroepssituatie).⁵³

---

⁵³ QA4a Wat zijn uw verwachtingen voor de komende twaalf maanden : zullen de volgende twaalf maanden beter, minder goed of hetzelfde zijn voor wat betreft ... ? 1. Uw leven in het algemeen; 3. De financiële situatie van uw gezin; 5. Uw beroepssituatie

QA4.a1,3,5 Wat zijn uw verwachtingen voor de komende twaalf maanden : zullen de volgende twaalf maanden beter, minder goed of hetzelfde zijn voor wat betreft ... ?

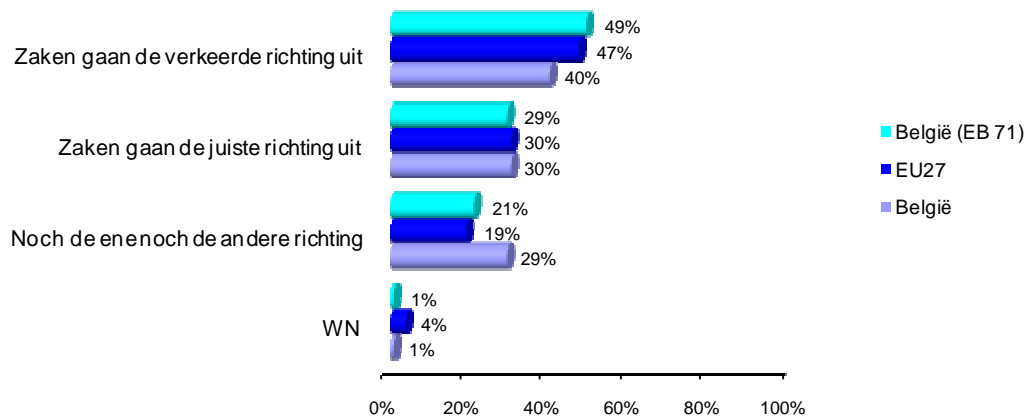

1.2. Richting waarin “de zaken evolueren” in België

Volgens 40% van de ondervraagde Belgen in de herfst van 2009 “gaan de zaken in de verkeerde richting”. 30% is echter optimistisch en 29% denkt dat de situatie noch verbetert noch verslechtert in de huidige omstandigheden. De Europeanen echter, zijn meer geneigd te denken dat de zaken in de verkeerde richting gaan in hun respectieve landen (47%, dit is +7 procentpunten).⁵⁴

⁵⁴ QA9a Op dit ogenblik, zou u stellen dat, de zaken de juiste of de verkeerde richting uitgaan...? 1. In (ONS LAND)

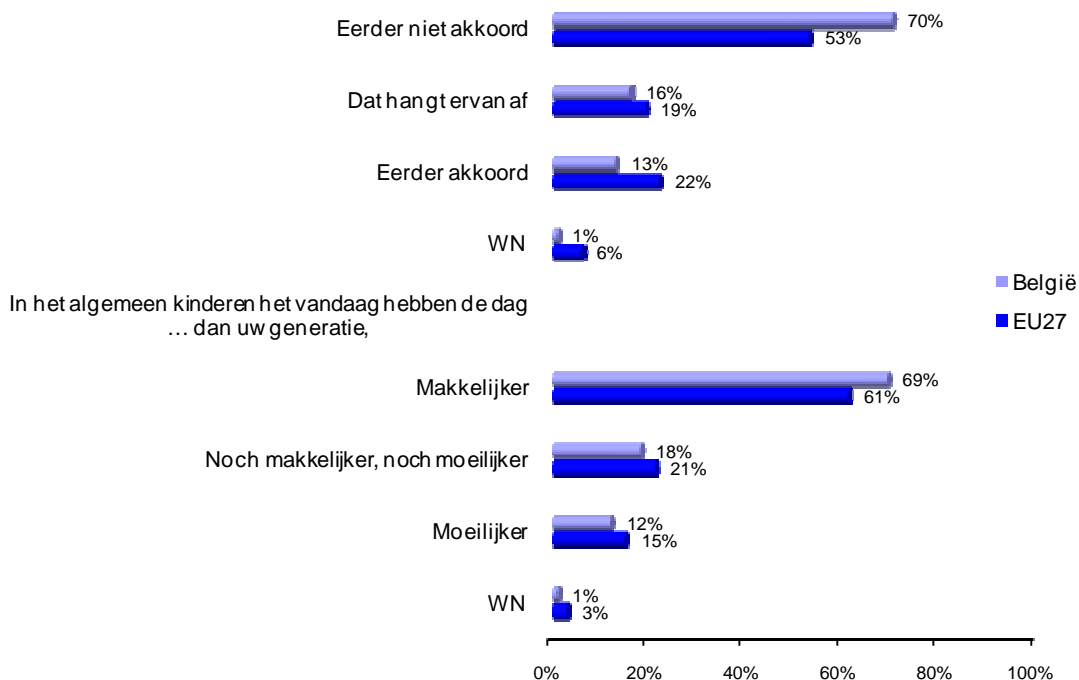
QA9a.1 Op dit ogenblik, zou u stellen dat, in het algemeen, zaken de juiste of de verkeerde richting uitgaan in (ONS LAND) ?

Als ze verder vooruitblikken vrezen de Belgen dat het leven van de kinderen vandaag moeilijker is dan van die van hun generatie (69%).⁵⁵ Zij geloven echter niet dat de kinderen die in België wonen een beter leven zouden hebben indien ze zouden emigreren (70%). Hoewel de Europeanen ook grotere problemen zien voor de kinderen van vandaag (61%), denken zij eerder dat andere landen hen een beter leven zouden bieden (22% tegen 13 in België).⁵⁶

QD5 & D6a Kunt u mij zeggen of u met de volgende stelling eerder akkoord gaat of niet?

Kinderen die in (ONS LAND) wonen, zouden het beter hebben als ze verhuisden naar een ander land.

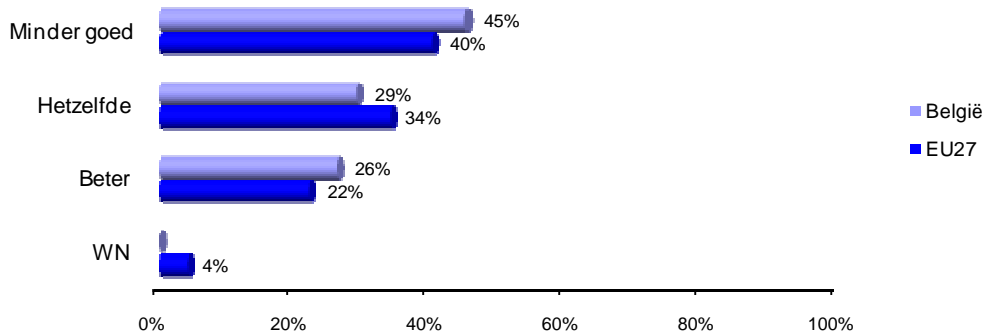
⁵⁵ QD5 Denkt u in het algemeen dat kinderen het vandaag de dag makkelijker, moeilijker of het noch makkelijker noch moeilijker hebben, dan uw generatie ?

⁵⁶ QD6a Kunt u mij zeggen of u met de volgende stelling eerder akkoord gaat of niet: Kinderen die in (ONS LAND) wonen, zouden het beter hebben als ze verhuisden naar een ander land?

1.3. Werkgelegenheid, economie en milieu in België

De Belgische respondenten zijn pessimistischer als het over de werkgelegenheid in hun land gaat (45%). Minder dan 30% kiest eerder voor een scenario van stabiliteit (29%) of verbetering (26%). In alle lidstaten is gemiddeld 40% van de burgers van mening dat de werkgelegenheid zal verslechteren, terwijl 34% eerder een status quo verwacht en 22% een verbetering.⁵⁷

QA4.a4 Wat zijn uw verwachtingen voor de komende twaalf maanden : zullen de volgende twaalf maanden beter, minder goed of hetzelfde zijn voor wat betreft de toestand van de tewerkstelling in (ONS LAND)?

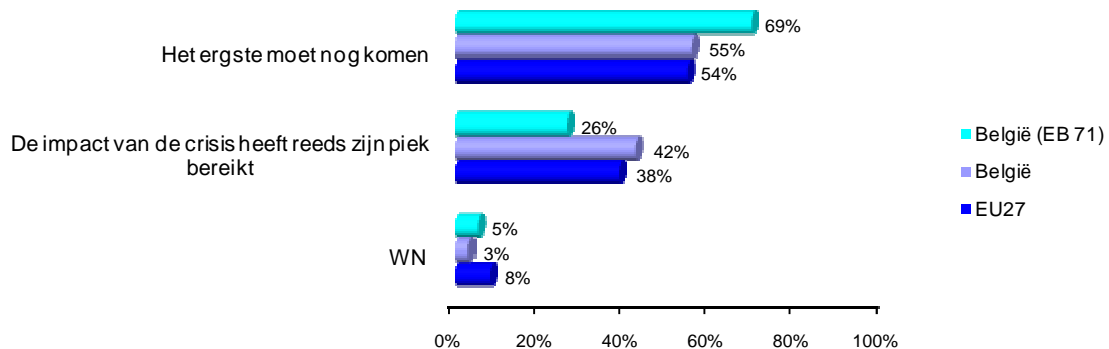

De meerderheid van de Belgen verklaart angst te hebben dat de impact van de economische crisis op de werkgelegenheid het hoogtepunt nog niet bereikt heeft en dat het ergste nog moet komen (55%). Op het Europese niveau overheerst die bezorgdheid ook (54%). In de verschillende sociodemografische categorieën in België wordt die angst bijzonder goed gevoeld bij de personen tussen 40 en 54 jaar (60%), de respondenten met een lage opleiding (61%) en de zelfstandigen (60%), de huismannen en -vrouwen (61%), de werklozen (66%), de gepensioneerden (58%) en ten slotte, op het gewestelijke niveau, door de Walen (70% tegen 47% voor de Vlamingen en 47% voor de Brusselaars). Sinds de lente van 2009 is het percentage respondenten dat een verslechtering van de gevolgen van de economische crisis vreest echter gedaald (-14 procentpunten).⁵⁸

⁵⁷ QA4a Wat zijn uw verwachtingen voor de komende twaalf maanden : zullen de volgende twaalf maanden beter, minder goed of hetzelfde zijn voor wat betreft ... ? 4. De werkgelegenheid in (ONS LAND) ; 2. De economische situatie in (ONS LAND)

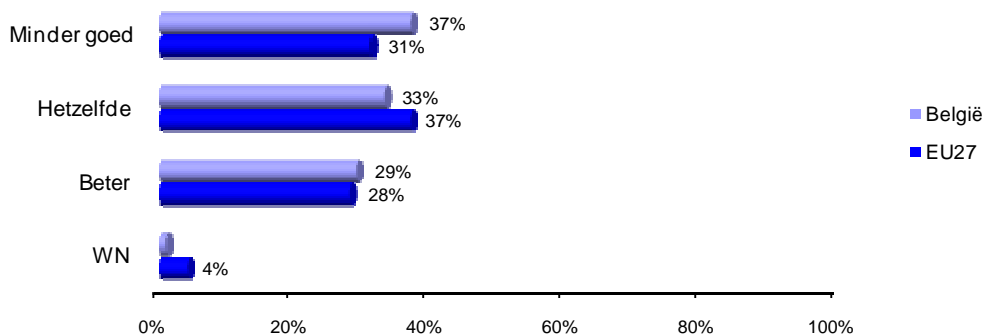
⁵⁸ QC1 Sommige analisten zeggen dat de impact van de economische crisis op de arbeidsmarkt reeds piekt en dat de zaken stilletjesaan zullen verbeteren; anderen daarentegen zeggen dat het ergste nog moet komen. Welke van de twee stellingen benadert het meest uw mening? De impact van de crisis heeft reeds zijn piek bereikt/ Het ergste moet nog komen

QC1 Sommige analisten zeggen dat de impact van de economische crisis op de arbeidsmarkt reeds piekt en dat de zaken stilletjesaan zullen verbeteren; anderen daarentegen zeggen dat het ergste nog moet komen. Welke van de twee stellingen benadert het meest uw mening?

Over de economische situatie op het nationale niveau zijn de Belgen verdeeld: 37% denkt dat de volgende twaalf maanden minder goed zullen zijn, 33% gelooft dat ze hetzelfde blijven en 29% dat ze beter worden. De verwachtingen van de Europeanen over de economische situatie in hun respectieve landen worden weergegeven met gelijkaardige percentages (37% “onveranderd”, 31% “slechter” en 28% “beter”).⁵⁹

QA4.a2 Wat zijn uw verwachtingen voor de komende twaalf maanden : zullen de volgende twaalf maanden beter, minder goed of hetzelfde zijn voor wat betreft de toestand van de (NATIONALITEIT) economie ?

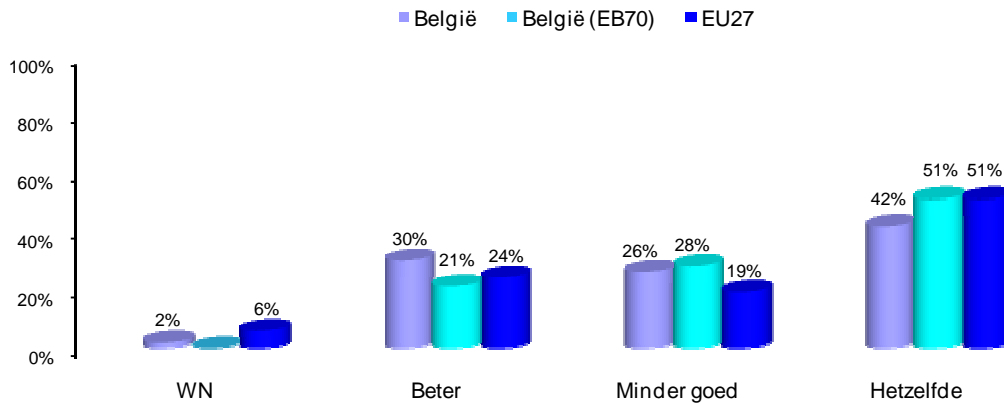
Ten slotte zal, in de loop van de volgende twaalf maanden, volgens 26% van de Belgen de toestand van het milieu in België verslechteren. Daarentegen denkt 42% van hen dat deze situatie in de loop van dit jaar niet zal wijzigen en 30% ziet een verbetering. Voor de gehele Europese Unie denkt de meerderheid van de respondenten (51%) dat de volgende twaalf maanden in hun respectieve landen hetzelfde zullen zijn op milieugebied, 24% verwacht een verbetering en 19% een verslechtering.⁶⁰

⁵⁹ QA4a Wat zijn uw verwachtingen voor de komende twaalf maanden : zullen de volgende twaalf maanden beter, minder goed of hetzelfde zijn voor wat betreft ... ? 2. De economische situatie in (ONS LAND)

⁶⁰ QA4a Wat zijn uw verwachtingen voor de komende twaalf maanden : zullen de volgende twaalf maanden beter, minder goed of hetzelfde zijn voor wat betreft ... ? 8. De toestand van het milieu in (ONS LAND)

QA4a.8 Wat zijn uw verwachtingen voor de komende twaalf maanden : zullen de volgende twaalf maanden beter, minder goed of hetzelfde zijn voor wat betreft de toestand van het milieu in (ONS LAND) ?

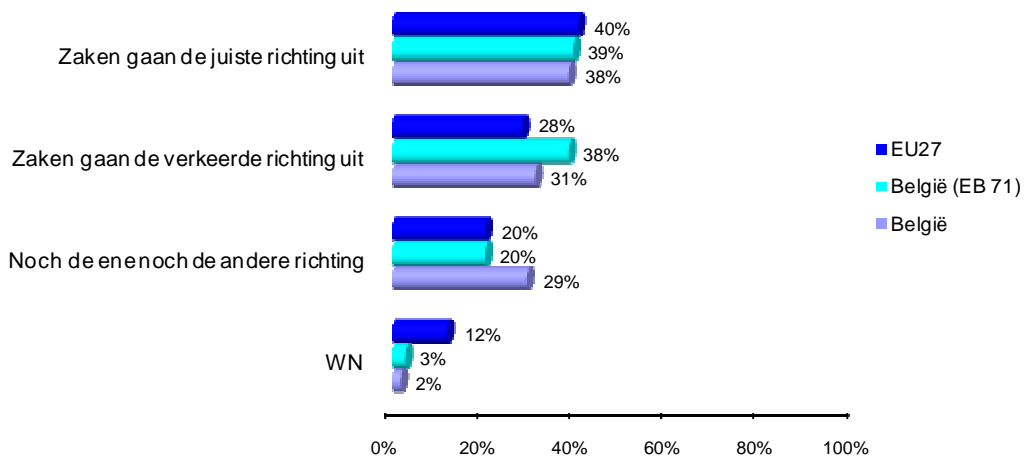

2. Evolutie van de opbouw van de Europese Unie

2.1. Toekomst van de Europese Unie in het algemeen

In verband met de algemene ontwikkeling van de Europese Unie op middellange termijn denkt 38% van de Belgen dat "de zaken de goede richting uitgaan", 31% dat ze daarentegen de verkeerde richting uitgaan en 29% dat ze noch de goede noch de slechte richting uitgaan. Op het Europese niveau hebben de respondenten een gedeelde mening (40% "in de goede richting", 28% "in de verkeerde richting" en 20% "noch het een, noch het ander").⁶¹

QA9a.2 Op dit ogenblik, zou u stellen dat, in het algemeen, zaken de juiste of de verkeerde richting uitgaan in de Europese Unie?

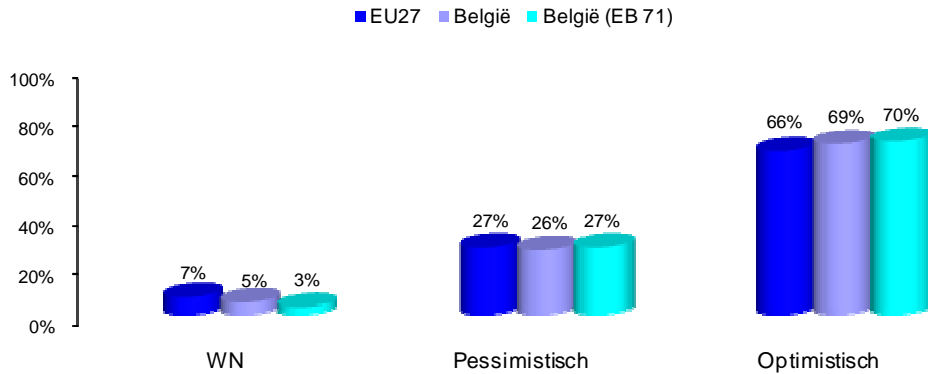

Hoewel zij aarzelen over de richting waarin de EU evolueert, is de meerderheid van de Belgen (69%) optimistisch over "haar toekomst". Binnen de sociodemografische categorieën zijn het de mensen tussen 15 en 24 jaar (74%), de respondenten met een hoge opleiding (76%) en de Brusselaars (78%)

⁶¹ QA9a Op dit ogenblik, zou u stellen dat, in het algemeen, zaken de juiste of de verkeerde richting uitgaan, ... ?2. In de Europese Unie

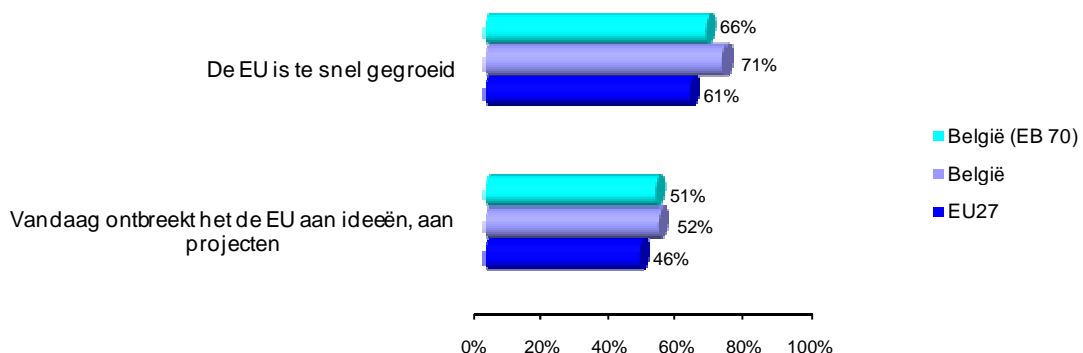
die geneigd zijn dat te denken. Ook de Europese respondenten (66%) zeggen optimistisch te zijn over de toekomst van de Europese Unie.⁶²

QA25 Zou u zeggen dat u pessimistisch of optimistisch bent over de toekomst van de Europese Unie?

Wanneer ze echter terugblikken, zeggen de Belgen dat de Europese Unie te snel is gegroeid (71%) en dat het haar vandaag aan ideeën en projecten ontbreekt (52%). De opinie dat de Unie te snel is gegroeid wordt heel sterk gedeeld door de hogere leeftijdscategorieën (70% voor de 25-39 jarigen, 75% voor de 40-54 jarigen en 75% voor de respondenten ouder dan 55 jaar) en door de respondenten met een lage (83%) of gemiddelde (77%) opleiding. Op het gewestelijke niveau betreuren de Walen (64%) vaker over het gebrek aan ideeën binnen de Unie dan de Vlamingen (48%) en de Brusselaars (46%). In het geheel van de lidstaten wordt de idee dat de EU te snel is gegroeid gedeeld door 61% van de respondenten terwijl het gebrek aan projecten door 46% wordt genoemd.⁶³

QA20.1&3 Kunt u mij zeggen of u het wel of niet eens bent met de volgende bewering over de opbouw van Europa?

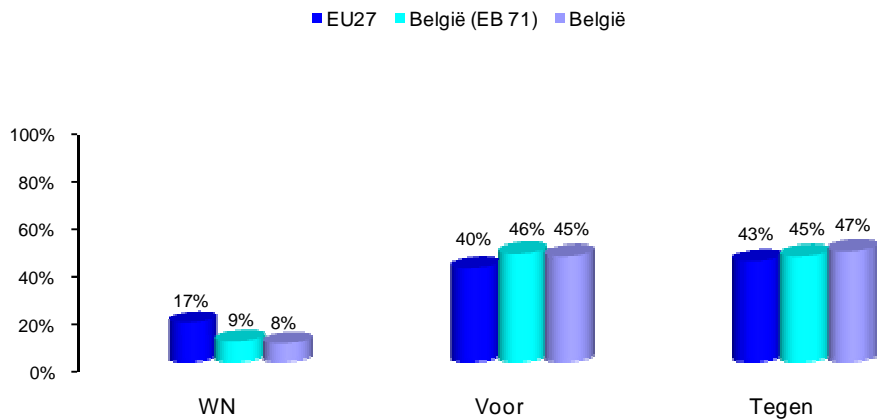
⁶² QA25 Zou u zeggen dat u erg optimistisch, eerder optimistisch, eerder pessimistisch of erg pessimistisch bent over de toekomst van de EU?

⁶³ QA20.1-4 Kunt u mij zeggen of akkoord gaat of niet met de volgende beweringen over de Europese opbouw?

2.2. Snelheid van het integratieproces en prioriteiten voor de Europese instellingen

Ondervraagd over welke snelheid zij voor het Europese integratieproces geschikt vinden geven de Belgen uiteenlopende antwoorden: 47% geeft aan niet te willen dat de vorming van de EU sneller verloopt in één groep landen dan in de andere, terwijl 45% een dergelijke evolutie aanmoedigt. Hun Europese medeburgers zijn ook verdeeld over deze kwestie, met 43% die deze evolutie weigert, en 40% die ze goedkeurt.⁶⁴

QA15.3 Kan u me telkens zeggen of u voor of tegen bent, dat de snelheid waarmee Europa wordt opgebouwd in één groep van landen hoger ligt dan in de andere landen ?

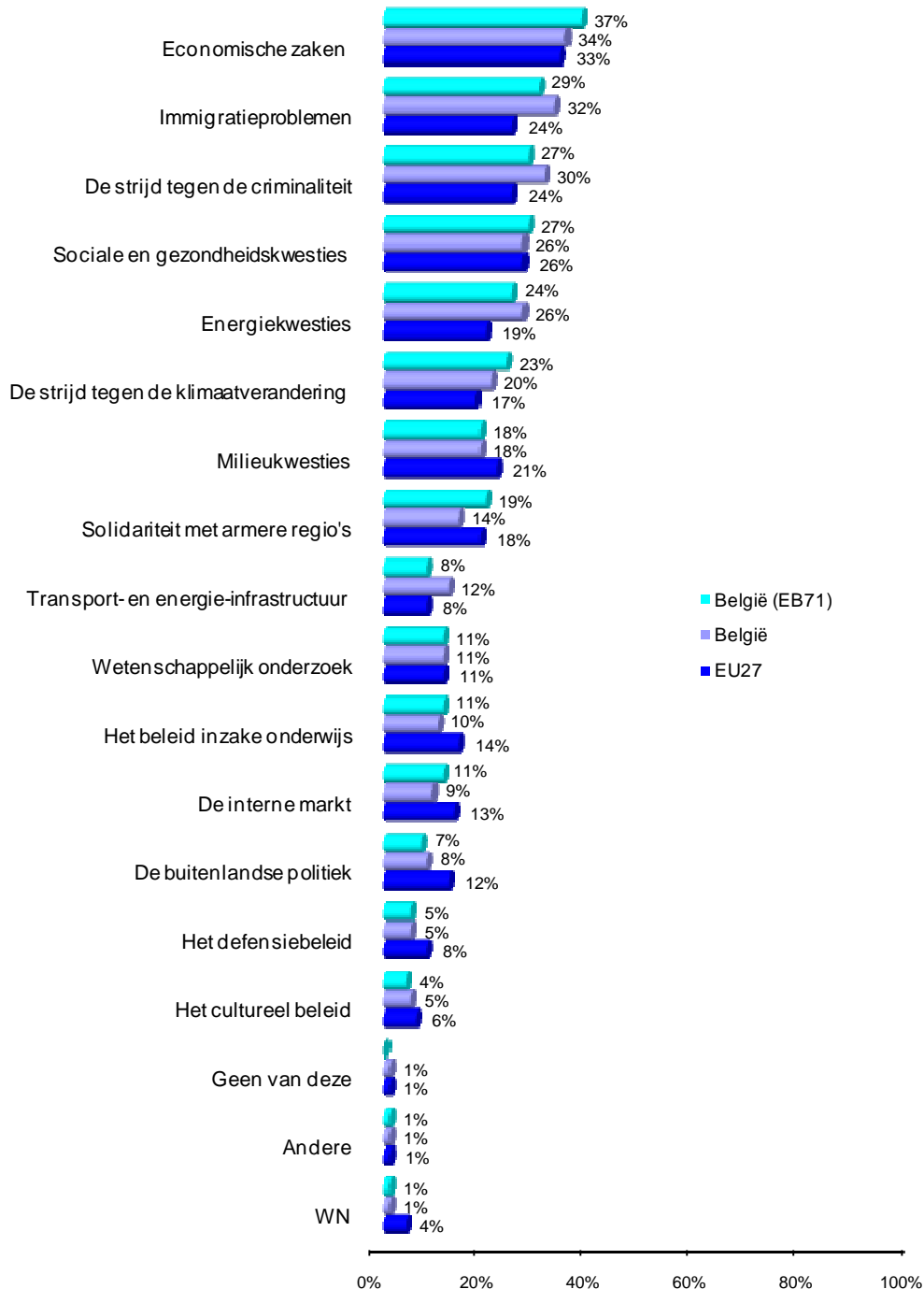

In de loop van de volgende jaren wensen de Belgen dat de Europese instellingen zich vooral toeleggen op een aantal domeinen, in het bijzonder economische zaken (34%), immigratieproblemen (32%) en de strijd tegen de onveiligheid (30%), maar ook op de sociale en de gezondheidsproblemen (26%), de energieproblematiek (26%), de strijd tegen de klimaatverandering (20%) en de milieuproblematiek (18%). Op het gewestelijke niveau leggen de Brusselaars vaker de klemtoon op de milieuproblematiek (24%), de solidariteit met de armste regio's (22%) en het buitenlands beleid (16%) terwijl de Vlamingen meer de klemtoon leggen op de economische kwesties (39%), de immigratiekwestie (37%) en de strijd tegen de onveiligheid (36%). De Walen hechten dan weer meer belang aan het belang van de strijd tegen de klimaatverandering (39%) en aan de sociale en gezondheidskwesties (32%) dan hun landgenoten. Op het Europese niveau zijn de respondenten in mindere mate geïnteresseerd in het immigratievraagstuk (24%, dit is -8 procentpunten), in de strijd tegen de onveiligheid (24%, dit is -6 procentpunten) en in de energieproblematiek (19%, dit is -7 punten). Ze leggen echter meer de klemtoon op, onder andere, de solidariteit met de armste regio's (18%, dit is +4 punten), het onderwijsbeleid (14%, dit is +4 punten), de interne markt (13%, dit is +4 punten) en het buitenlands beleid (12%, +4 punten).⁶⁵

⁶⁴ QA15 Wat is uw mening over elk van de volgende uitspraken ? Kan u me telkens zeggen of u voor of tegen bent ? 3. Dat de snelheid waarmee Europa wordt opgebouwd in één groep van landen hoger ligt dan in de andere landen

⁶⁵ QA16 De voorbije jaren heeft de Europese integratie de nadruk gelegd op verschillende zaken. Op welke aspecten zouden de Europese instellingen volgens u de komende jaren de nadruk moeten leggen om de Europese Unie in de toekomst te versterken?

QA16 De voorbije jaren heeft de Europese integratie de nadruk gelegd op verschillende zaken. Op welke aspecten zouden de Europese instellingen volgens u de komende jaren de nadruk moeten leggen om de Europese Unie in de toekomst te versterken?

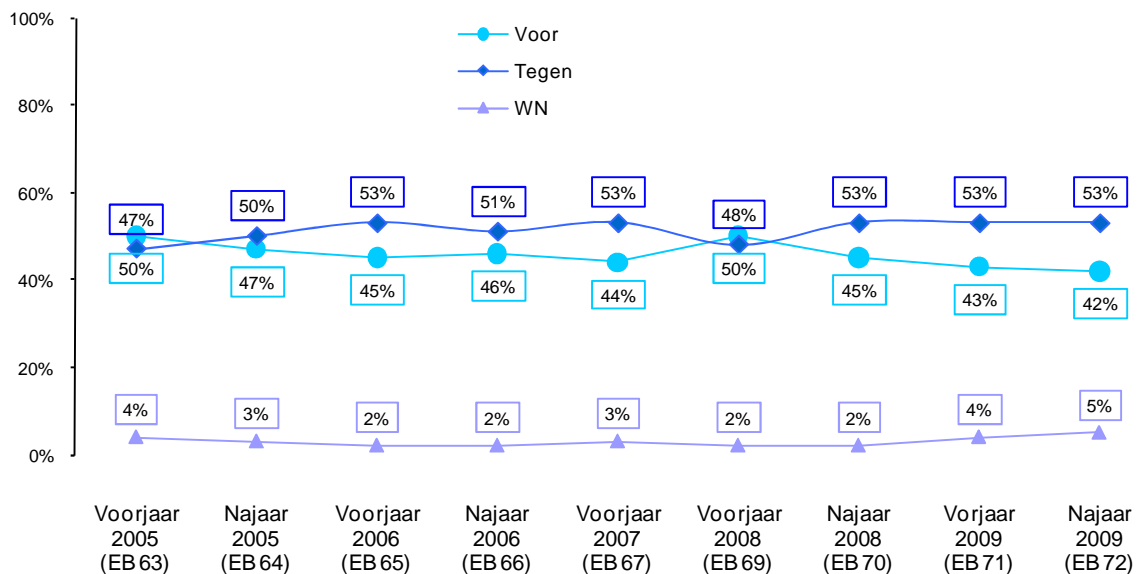
Het feit dat de klimaatverandering en de milieuproblematiek pas op de zesde en zevende plaats komen in de rangschikking van prioriteiten die de Belgen stellen kan misschien worden verklaard door het feit dat zij geloven dat de toestand van het milieu in hun land beter is dan het gemiddelde in de

andere lidstaten (58%),⁶⁶ maar ook omdat zij menen dat de EU voorsprong heeft op het gebied van milieubescherming, vooral in vergelijking met de VS (62%). Gemiddeld meent de meerderheid van de respondenten in de gehele EU (52%) ook dat de Europese Unie voorloopt op de VS op het gebied van milieubescherming.⁶⁷

2.3. Uitbreiding

In het kader van het denkproces van de Belgen over het Europese integratieproces werden ze natuurlijk gevraagd naar de mogelijkheid van een nieuwe uitbreiding. Daarbij was 53%, dit is een gelijkaardig percentage aan dat van de lente van 2009, tegen een nieuwe uitbreiding van de Europese Unie in de komende jaren. Op het gewestelijke niveau drukte 58% van de Walen en 51% van de Vlamingen zich negatief uit over een nieuwe uitbreiding van de Europese Unie. De Brusselaars aarzelen: 47% aanvaardt de idee en 46% verwerpt het. Binnen de sociodemografische categorieën is 53% van de 15-24 jarigen voor een nieuwe uitbreiding terwijl 56% van de 40-54 jarigen en 60% van de meer dan 55 jarigen tegen is. Bij de 25-39 jarigen zijn de “voor” (48%) en de “tegen” stemmen (48%) in evenwicht.⁶⁸

QA15.2 Kan u me telkens zeggen of u voor of tegen de uitbreiding van de Europese Unie met andere landen in de komende jaren bent ? (% België)

Op het Europese niveau is 46% van de respondenten de idee van een nieuwe uitbreiding genegen en 43% is er tegen. Niet alleen in België, maar ook in Oostenrijk (65%), Duitsland (60%), het Verenigd

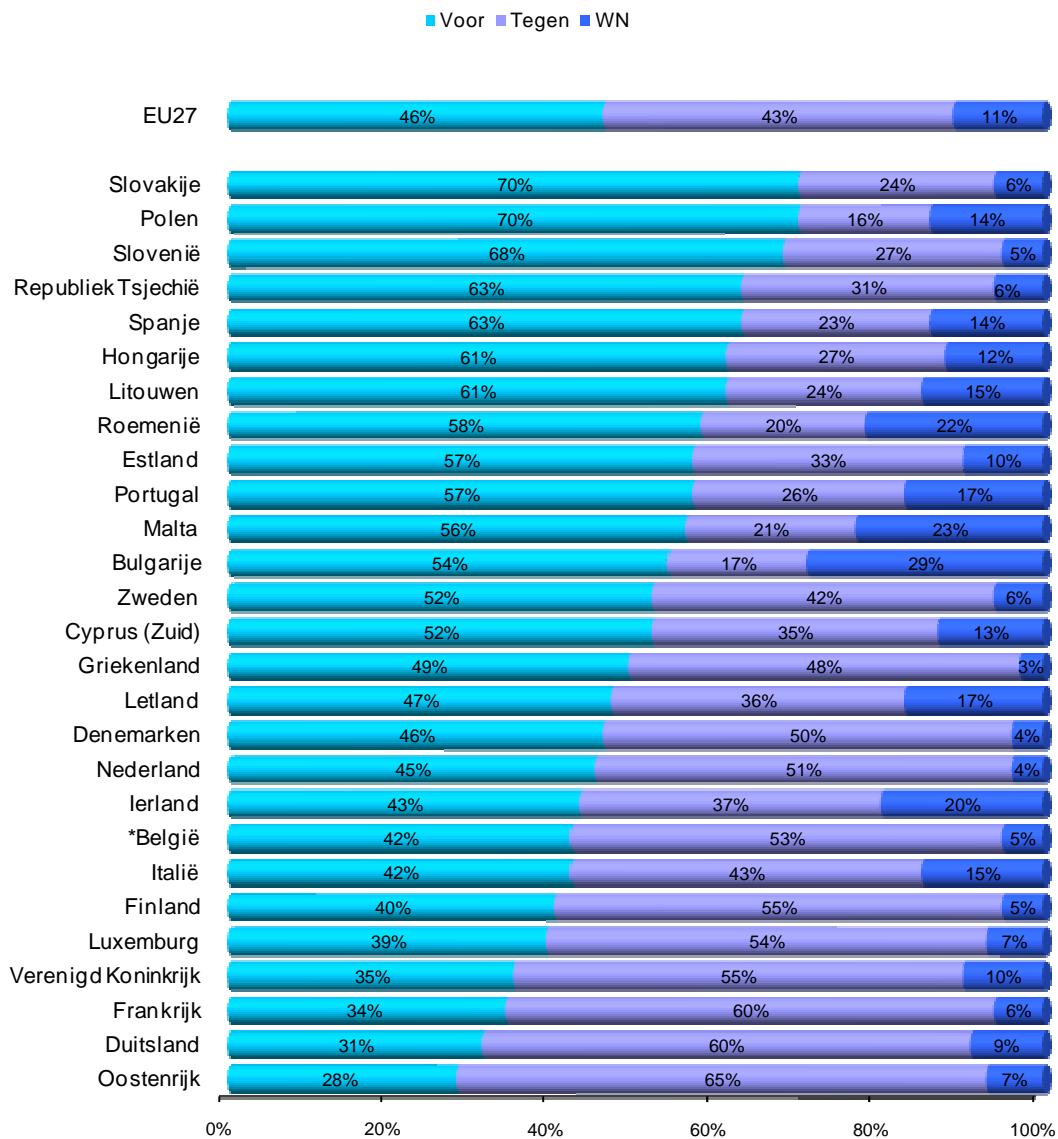
⁶⁶ Zie hoger.

⁶⁷ QF2 Kan u mij voor elk van de volgende domeinen zeggen of volgens u de Europese Unie voorop, achterop of op hetzelfde niveau is als de Verenigde Staten? 2. De milieubescherming

⁶⁸ QA15 Wat is uw mening over elk van de volgende uitspraken? Kan u me telkens zeggen of u voor of tegen bent? 2. De uitbreiding van de Europese Unie met andere landen in de komende jaren

Koninkrijk (55%), Finland (55%), Luxemburg (54%), Nederland (51%) en Denemarken (50%) is een absolute meerderheid tegen.

QA15.2 Kan u me telkens zeggen of u voor of tegen de uitbreiding van de Europese Unie met andere landen in de komende jaren bent ?

V. CONCLUSIE

De meest opvallende trends van deze Eurobarometer Standaard enquête die in België in de herfst van 2009 werd afgenomen, zijn de volgende:

1) *Terwijl de inflatie de belangrijkste zorg van de Belgen is op persoonlijk vlak, wijzen zij de werkloosheid aan als belangrijkste probleem waarmee het land kampt*

- In hun privéleven zeggen de Belgen het meest getroffen te zijn door de prijsstijgingen (43%) dan door de economische situatie (22%) of de werkloosheid (15%). Volgens hen zijn de hoge levensduurte in het algemeen (52%) en de hoge energieprijzen in het bijzonder (77%) veel problematischer in vergelijking met de andere landen van de Europese Unie.
- Paradoxaal genoeg is het nochtans, net zoals in de lente van 2009, de werkloosheid (42%) die zij als belangrijkste probleem beschouwen waar het land tegen vecht, nog voor de economische situatie (35%) en de prijsstijgingen (24%). De werkgelegenheid in België lijkt hen inderdaad "slecht" (77%) en zij vrezen ook een verslechtering omdat de impact van de crisis volgens hen zijn hoogtepunt nog niet bereikt heeft (55%).

2) *De Belgen stellen vast dat de euro de negatieve gevolgen van de financiële en economische crisis heeft verzacht en roepen op tot een sterkere samenwerking op het vlak van economisch en financieel beleid tussen alle EU-lidstaten.*

- In de herfst van 2009 steunden de Belgen de euro met 78% - een percentage dat hen een plaats oplevert in de rangschikking van de hevigste supporters van de eenheidsmunt in de Europese Unie, na de Slovaken (88%), de Slovenen (86%), de Ieren (86%), de Nederlanders (81%), de Finnen (81%) en de Luxemburgers (80%). Die grote steun kan worden verklaard door het feit dat de Belgen ervan zijn overtuigd dat de euro globaal de negatieve gevolgen van de financiële en economische crisis heeft verzacht (56%).
- Uit de reeks maatregelen bestemd om de gevolgen van de crisis te bestrijden en die momenteel binnen de EU worden besproken, geloven de Belgen in de eerste plaats in een grotere coördinatie van het economisch en financieel beleid tussen alle EU-lidstaten (80%), een controle door de EU op de activiteiten van de grootste internationale financiële groepen (74%) en telkens wanneer er overheidsgeld wordt gebruikt om een financiële instelling te redden (74%) en een grotere rol van de EU op het internationale niveau in de regelgeving over de financiële diensten (75%).

3) *Over de wereldwijde uitdaging van de klimaatverandering zeggen de Belgen dat actie door de EU onontbeerlijk is, maar vinden zij de economische problemen een grotere uitdaging.*

- De toestand van het milieu in België in de herfst van 2009 wordt als "goed" bestempeld door de meerderheid van de Belgen (50%) en beter dan die van het gemiddelde van de andere landen van de EU (58%). De Belgen maken zich dus weinig zorgen over die situatie: slechts 5% gelooft dat het een belangrijk probleem in hun land is. Zij twijfelen er ook over of het milieu ook in de toekomst een nationale prioriteit is: 72% vindt van wel, zelfs al gaat dat ten koste van de

economische groei, terwijl 54% de voorkeur geeft aan economische groei, wat ook de gevolgen voor het milieu zijn.

- Hoewel de Belgen toegeven dat de EU onontbeerlijk is om het hoofd te bieden aan internationale uitdagingen zoals de klimaatverandering (83%), geloven zij eerder dat de EU een voorsprong heeft op de VS op het gebied van milieubescherming (62%). Voor de komende jaren suggereren zij dan ook dat de Europese instellingen de klemtoon leggen op economische zaken (34%), eerder dan op de strijd tegen de klimaatverandering (20%) en de milieuproblematiek (18%).

4) De Belgen vertrouwen de Europese instellingen en hun eigen lokale en gewestelijke overheden, eerder dan hun regering, maar erkennen dat het deze laatste is die de meeste invloed op hun levensomstandigheden uitoefent.

- In navolging van de eerder opgetekende resultaten, krijgen de Europese instellingen in de herfst van 2009 het vertrouwen van de meerderheid van de Belgen (82% voor het Europees Parlement, 58% voor de Europese Commissie, 55% voor de Europese Centrale Bank en 52% voor de Raad van de Europese Unie). Bovendien genieten de gewestelijke of lokale publieke overheden de steun van 59% van de Belgen. Daarentegen blijven ze weigerachtig staan tegenover hun nationale instellingen: zij zeggen “eerder geen vertrouwen” te hebben in de politieke partijen (77%), in het gerecht (64%), in de regering (61%) of in het parlement (58%) van hun land.
- Ze zijn ervan overtuigd dat er op het nationale niveau (46%), en op het gewestelijke of lokale niveau (32%), eerder dan op het Europees niveau (17%), de meeste invloed kan worden uitgeoefend op hun levensomstandigheden door de overheden. Toch beklemtonen zij dat de economische macht en de politieke invloed van de Europese Unie die haar kenmerken (respectievelijk 80% en 74%) de meest doorslaggevende elementen zijn qua invloed in de wereld (respectievelijk 82% en 69%). Bovendien roepen zij op tot een grotere betrokkenheid van de gewestelijke of lokale overheden in de besluitvorming binnen de Europese Unie (65%).

5) Hoewel de Belgen tevreden zijn dat hun land tot de Europese Unie behoort, denken zij dat deze te snel is gegroeid en dat een nieuwe uitbreiding in de komende jaren niet wenselijk is.

- De balans die de Belgen opmaken van het EU-lidmaatschap van hun land is positief: volgens hen is het een “goede zaak” (64%) en heeft België, alles wel beschouwd, er voordeel uit gehaald (65%). Algemeen beschouwd heeft de Europese Unie een positief imago bij de Belgen (50%) en staat de EU in hun ogen voor waarden als de mensenrechten (44%), democratie (41%), vrede (40%), solidariteit (21%) en de rechtsstaat (20%). Bovendien lijkt zij hen een zekere cohesie tussen de burgers van de verschillende lidstaten te genereren (79%). Meer in het bijzonder betekent de Europese Unie voor hen de euro (59%).
- Ondanks de tevredenheid die zij uitdrukken over het EU-lidmaatschap van hun land, zijn de Belgen kritisch over het Europese integratieproces: de Europese Unie is te snel is gegroeid (71%) en het ontbreekt haar vandaag aan ideeën en projecten (52%). Bovendien zijn de Belgen gekant tegen een eventuele nieuwe uitbreiding van de Europese Unie. Met 53% tegenstemmen neemt België net als in de lente van 2009 de zesde plaats in van de lidstaten waar een absolute

meerderheid van negatieve meningen wordt geregistreerd over een nieuwe uitbreiding, en dit zijn: Oostenrijk (65%), Duitsland (60%), Frankrijk (60%), het Verenigd Koninkrijk (55%), Finland (55%), Luxemburg (54%), Nederland (51%) en Denemarken (50%).

BIJLAGEN

1. Technische specificaties

Entre le 23 octobre et le 18 novembre 2009, TNS Opinion & Social, un consortium créé entre TNS plc et TNS opinion, a réalisé la vague 72.4 de l'EUROBAROMETRE à la demande de la COMMISSION EUROPEENNE, direction générale de la communication, unité « Recherche et Analyse Politique ».

L'EUROBAROMETRE 72.4 est une vague « EUROBAROMETRE STANDARD 72 » et couvre la population de 15 ans et plus – ayant la nationalité d'un des Pays membres de l'Union européenne – et résidant dans un des Pays membres de l'Union européenne. L'EUROBAROMETRE STANDARD 72 a été conduit également dans les trois pays candidats (la Croatie, la Turquie et l'ancienne République yougoslave de Macédoine) et en Communauté turque chypriote. Dans ces pays, l'étude a couvert la population nationale et les citoyens de tous les Etats membres résidant dans ces pays et ayant une maîtrise de la langue nationale suffisante pour répondre au questionnaire. Le principe d'échantillonnage appliqué dans tous les Etats participant à cette étude est une sélection aléatoire (probabiliste) à phases multiples. Dans chaque pays, divers points de chute ont été tirés avec une probabilité proportionnelle à la taille de la population (afin de couvrir la totalité du pays) et à la densité de la population.

A cette fin, ces points de chute ont été tirés systématiquement dans chacune des "unités régionales administratives", après avoir été stratifiés par unité individuelle et par type de région. Ils représentent ainsi l'ensemble du territoire des pays participant à l'étude, selon les EUROSTAT-NUTS II (ou équivalent) et selon la distribution de la population habitant dans le pays en termes de zones métropolitaines, urbaines et rurales. Dans chacun des points de chute sélectionnés, une adresse de départ a été tirée de manière aléatoire. D'autres adresses (chaque Nième adresse) ont ensuite été sélectionnées par une procédure de "random route" à partir de l'adresse initiale. Dans chaque ménage, le répondant a été tiré aléatoirement (suivant la règle du "plus proche anniversaire"). Toutes les interviews ont été réalisées en face à face chez les répondants et dans la langue nationale appropriée. En ce qui concerne la technique de collecte de données, le système CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*) a été utilisé dans tous les pays où cela était possible.

Eurobarometer Standard 72

ABREVIATIONS	PAYS	INSTITUTS	N° ENQUETES	DATES TERRAIN		POPULATION 15+
BE	Belgique	TNS Dimarso	1.006	30/10/2009	17/11/2009	8.866.411
BG	Bulgarie	TNS BBSS	1.008	29/10/2009	09/11/2009	6.584.957
CZ	Rép. Tchèque	TNS Aisa	1.056	30/10/2009	13/11/2009	8.987.535
DK	Danemark	TNS Gallup DK	1.006	24/10/2009	17/11/2009	4.503.365
DE	Allemagne	TNS Infratest	1.514	30/10/2009	15/11/2009	64.545.601
EE	Estonie	Emor	1.002	23/10/2009	16/11/2009	916.000
IE	Irlande	TNS MRBI	1.011	30/10/2009	15/11/2009	3.375.399
EL	Grèce	TNS ICAP	1.000	28/10/2009	15/11/2009	8.693.566
ES	Espagne	TNS Demoscopia	1.020	30/10/2009	17/11/2009	39.059.211
FR	France	TNS Sofres	1.005	28/10/2009	16/11/2009	47.620.942
IT	Italie	TNS Infratest	1.036	30/10/2009	14/11/2009	51.252.247
CY	Rép. de Chypre	Synovate	506	26/10/2009	15/11/2009	651.400
LV	Lettonie	TNS Latvia	1.006	30/10/2009	16/11/2009	1.448.719
LT	Lituanie	TNS Gallup Lithuania	1.023	27/10/2009	11/11/2009	2.849.359
LU	Luxembourg	TNS ILReS	502	27/10/2009	15/11/2009	404.907
HU	Hongrie	TNS Hungary	1.023	29/10/2009	15/11/2009	8.320.614
MT	Malte	MISCO	500	28/10/2009	14/11/2009	335.476
NL	Pays-Bas	TNS NIPO	1.004	29/10/2009	18/11/2009	13.017.690
AT	Autriche	Österreichisches Gallup-Institut	1.030	27/10/2009	13/11/2009	6.973.277
PL	Pologne	TNS OBOP	1.000	30/10/2009	15/11/2009	32.306.436
PT	Portugal	TNS EUROTESTE	1.025	29/10/2009	15/11/2009	8.080.915
RO	Roumanie	TNS CSOP	1.021	30/10/2009	11/11/2009	18.246.731
SI	Slovénie	RM PLUS	1.015	24/10/2009	15/11/2009	1.748.308
SK	Slovaquie	TNS AISA SK	1.040	30/10/2009	15/11/2009	4.549.954
FI	Finlande	TNS Gallup Oy	1.018	29/10/2009	18/11/2009	4.412.321
SE	Suède	TNS GALLUP	1.032	26/10/2009	15/11/2009	7.723.931
UK	Royaume-Uni	TNS UK	1.322	30/10/2009	17/11/2009	51.081.866
TOTAL UE27			26.731	23/10/2009	18/11/2009	406.557.138
CY(tcc)	Communauté turque chypriote	Kadem	500	02/11/2009	14/11/2009	143.226
HR	Croatie	Puls	1.000	27/10/2009	12/11/2009	3.749.400
TR	Turquie	TNS PIAR	1.002	27/10/2009	15/11/2009	52.728.513
MK	Ancienne Rép. Yougoslave de Macédoine	TNS Brima	1.005	27/10/2009	02/11/2009	1.678.404
TOTAL			30.238	23/10/2009	18/11/2009	464.856.681

Dans chaque pays, l'échantillon a été comparé à l'univers. La description de l'univers se base sur les données de population EUROSTAT ou provenant des Instituts nationaux de Statistique. Pour tous les pays couverts par l'étude, une procédure de pondération nationale a été réalisée (utilisant des pondérations marginales et croisées), sur base de cette description de l'univers. Dans tous les pays le sexe, l'âge, les régions et la taille de l'agglomération ont été introduits dans la procédure d'itération. Pour la pondération internationale (i.e. les moyennes UE), TNS Opinion & Social recourt aux chiffres officiels de population, publiés par EUROSTAT ou les instituts nationaux de Statistique. Les chiffres complets de la population, introduits dans cette procédure de post-pondération, sont indiqués ci-dessus.

Il importe de rappeler aux lecteurs que les résultats d'un sondage sont des estimations dont l'exactitude, toutes choses égales par ailleurs, dépend de la taille de l'échantillon et du pourcentage observé. Pour des échantillons d'environ 1.000 interviews, le pourcentage réel oscille dans les intervalles de confiance suivants :

Pourcentages observés	10% ou 90%	20% ou 80%	30% ou 70%	40% ou 60%	50%
Limites de confiance	± 1.9 points	± 2.5 points	± 2.7 points	± 3.0 points	± 3.1 points

2. Vragenlijst

A	uw studienummer										
	(101-105)										
	<div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 20px; height: 20px;"></div> <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 20px; height: 20px;"></div> <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 20px; height: 20px;"></div> <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 20px; height: 20px;"></div> <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 20px; height: 20px;"></div>										
	EB72.3 A										
B	landcode										
	(106-107)										
	<div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 20px; height: 20px;"></div> <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 20px; height: 20px;"></div>										
	EB72.3 B										
C	ons studienummer										
	(108-110)										
	<div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 20px; height: 20px;"></div> <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 20px; height: 20px;"></div> <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 20px; height: 20px;"></div>										
	EB72.3 C										
D	nummer van het interview										
	(111-116)										
	<div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 20px; height: 20px;"></div> <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 20px; height: 20px;"></div> <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 20px; height: 20px;"></div> <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 20px; height: 20px;"></div> <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 20px; height: 20px;"></div> <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; width: 20px; height: 20px;"></div>										
	EB72.3 D										
E	SPLIT BALLOT										
	(117)										
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 75%; border: 1px solid black; padding: 2px;">A</td> <td style="width: 25%; text-align: center; border: none;">1</td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">B</td> <td style="text-align: center; border: none;">2</td> </tr> </table>	A	1	B	2						
A	1										
B	2										
	EB72.1 E										
	*FILT: STEL ITEM 28 ENKEL IN TURKIJE										
	*FILT: STEL ITEM 29 ENKEL IN KROATIË										
	*FILT: STEL ITEM 30 ENKEL IN TURKS CYPRUS										
	*FILT: STEL ITEM 31 ENKEL IN DE VOORMALIGE REPUBLIEK JOEGOSLAVIË MACEDONIË										
Q1	Welke nationaliteit heeft u? Gelieve aan te geven welk(e) land(en) van toepassing is (zijn).										
	(ENQ. NIETS SUGGEREREN - MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK)										
	(138-170)										
	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 75%; border: 1px solid black; padding: 2px;">België</td> <td style="width: 25%; text-align: center; border: none;">1,</td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Denemarken</td> <td style="text-align: center; border: none;">2,</td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Duitsland</td> <td style="text-align: center; border: none;">3,</td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Griekenland</td> <td style="text-align: center; border: none;">4,</td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Spanje</td> <td style="text-align: center; border: none;">5,</td> </tr> </table>	België	1,	Denemarken	2,	Duitsland	3,	Griekenland	4,	Spanje	5,
België	1,										
Denemarken	2,										
Duitsland	3,										
Griekenland	4,										
Spanje	5,										

Eurobarometer Standaard 72

Frankrijk	6,
Ierland	7,
Italië	8,
Luxemburg	9,
Nederland	10,
Portugal	11,
Verenigd Koninkrijk (Groot-Brittannië, Noord-Ierland)	12,
Oostenrijk	13,
Zweden	14,
Finland	15,
Cyprus (Zuid)	16,
Republiek Tsjechië	17,
Estland	18,
Hongarije	19,
Letland	20,
Litouwen	21,
Malta	22,
Polen	23,
Slowakije	24,
Slovenië	25,
Bulgarije	26,
Roemenië	27,
Een ander land	32,
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	33,

EB72.3 Q1

*FILT: INDIEN "EEN ANDER LAND" OF "WN" Q1 STOP INTERVIEW

BELANGRIJKSTE TRENDVRAGEN

QA1 Bent u algemeen gesproken... met het leven dat u leidt?

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR)

	(191)
Heel tevreden	1
Eerder tevreden	2
Eerder niet tevreden	3
Helemaal niet tevreden	4
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	5

EB71.3 QA1

QA2a NIET VRAGEN IN CY(tcc) - CY(tcc) GAAT NAAR Qa2b

QA2a Hoe zou u de huidige toestand in elk van de volgende domeinen beoordelen?

(ENQ. TOON SCHERM - 1 ANTWOORD MOGELIJK)

Eurobarometer Standaard 72

	(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR)	Heel goed	Eerder goed	Eerder slecht	Heel slecht	WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)

(192)	1	De toestand van de Belgische economie	1	2	3	4	5
(193)	2	De toestand van de Europese economie	1	2	3	4	5
(194)	3	De wereldwijde economische situatie. (N)	1	2	3	4	5
(195)	4	Uw professionele situatie (N)	1	2	3	4	5
(196)	5	De financiële toestand van uw gezin (N)	1	2	3	4	5
(197)	6	De toestand van de tewerkstelling in België	1	2	3	4	5
(198)	7	De toestand van het milieu in België	1	2	3	4	5

EB71.3 QA2a

*FILT: QA3a NIET STELLEN IN CY(tcc) – CY(tcc) GA NAAR QA3b

QA3a	Voor elk van de volgende domeinen, zou u zeggen dat de toestand in België beter is of minder goed is dan het gemiddelde van de Europese landen?
------	---

(ENQ. TOON SCHERM - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(LEES ALLE ITEMS VOOR - ROTEER)	Veel beter	Een beetje beter	Een beetje slechter	Veel slechter	WN

(206)	1	De toestand van de Belgische economie	1	2	3	4	5
(207)	2	De toestand van de tewerkstelling in België	1	2	3	4	5
(208)	3	De kosten van levensonderhoud in België	1	2	3	4	5
(209)	4	De energieprijzen in België	1	2	3	4	5
(210)	5	De levenskwaliteit in België	1	2	3	4	5
(211)	6	De toestand van het milieu in België	1	2	3	4	5

EB70.1 QA7a TREND MODIFIED

*FILT: QA4a NIET STELLEN in CY(tcc) – CY(tcc) GA NAAR QA4b

Eurobarometer Standaard 72

QA4a	Wat zijn uw verwachtingen voor de komende twaalf maanden : zullen de volgende twaalf maanden beter, minder goed of hetzelfde zijn voor wat betreft ... ?
------	--

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR)	Beter	Minder goed	Hetzelfde	WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)
--	---	-------	-------------	-----------	--------------------------

(218)	1	Uw leven in het algemeen	1	2	3	4
(219)	2	De economische situatie in België	1	2	3	4
(220)	3	De financiële situatie van uw gezin	1	2	3	4
(221)	4	De werkgelegenheid in België	1	2	3	4
(222)	5	Uw beroepssituatie	1	2	3	4
(223)	6	De economische situatie in de EU	1	2	3	4
(224)	7	De economische situatie in de wereld. (N)	1	2	3	4
(225)	8	De toestand van het milieu in België	1	2	3	4

EB71.3 QA3a (ITEM 1-7) + EB70.1 QA6a (ITEM 8) TREND MODIFIED

QA5a EN QA6a NIET VRAGEN IN CY(tcc) - CY(tcc) GAAT NAAR QA5b

QA5a	Wat zijn volgens u de twee belangrijkste problemen waarmee België momenteel te kampen heeft?
------	--

(ENQ. TOON SCHERM - LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - MAX 2 ANTWOORDEN MOGELIJK)

	(234-250)
De onveiligheid	1,
De economische situatie	2,
De prijsverhogingen\ de inflatie	3,
De belastingen	4,
De werkloosheid	5,
Het terrorisme	6,
Defensie\ het buitenlands beleid	7,
De huisvesting	8,
De immigratie	9,
Het gezondheidssysteem	10,
Het onderwijssysteem	11,
De pensioenen	12,
Het milieu	13,
Energie	14,
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	15,
Geen (ENQ. NIET VOORLEZEN)	16,
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	17,

Eurobarometer Standaard 72

EB71.3 QA4a TREND MODIFIED

QA6a	En persoonlijk, welke zijn de twee grootste problemen waarmee u momenteel wordt geconfronteerd?
------	---

(ENQ. TOON SCHERM - LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - MAX 2 ANTWOORDEN MOGELIJK)

	(251-267)
De criminaliteit	1,
De economische situatie	2,
De prijsverhogingen\ de inflatie	3,
De belastingen	4,
Werkloosheid	5,
Het terrorisme	6,
Defensie\ het buitenlands beleid	7,
De huisvesting	8,
De immigratie	9,
Het gezondheidssysteem	10,
Het onderwijssysteem	11,
De pensioenen	12,
Het milieu	13,
Energie	14,
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	15,
Geen (ENQ. NIET VOORLEZEN)	16,
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	17,

EB71.3 QA5a TREND MODIFIED

STEL QA7a EN QA8a ALLEEN IN EU27 - FYROM, TR EN HR GAAN NAAR QA7b - CY(tcc) GAAT NAAR QA7c

QA7a	Denkt u algemeen gesproken dat het feit dat België deel uitmaakt van de Europese Unie ... ?
------	---

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(302)
Een goede zaak is	1
Een slechte zaak is	2
Noch een goede noch een slechte zaak is	3
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	4

EB71.3 QA6a

QA8a	Alles welbeschouwd, denkt u dat België wel of geen voordelen gehaald heeft uit zijn lidmaatschap van de Europese Unie ?
------	---

	(303)
Voordelen eruit gehaald	1
Geen voordelen eruit gehaald	2
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	3

Eurobarometer Standaard 72

EB71.3 QA7a

QA9a NIET VRAGEN IN CY(tcc) - CY(tcc) GAAT NAAR QA9b

QA9a Op dit ogenblik, zou u stellen dat, in het algemeen, zaken de juiste of de verkeerde richting uitgaan, ... ?

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR)	Zaken gaan de juiste richting uit	Zaken gaan de verkeerde richting uit	Noch de ene noch de andere richting (ENQ. NIET VOORLEZEN)	WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)
--	--	---	--	---	-----------------------------

(308)	1	In België	1	2	3	4
(309)	2	In de Europese unie	1	2	3	4
(310)	3	In de Verenigde Staten	1	2	3	4

EB71.3 QA8a (ITEMS 1-2) + EB71.1 QA8a (ITEM 3)

AAN ALLEN

QA10 Ik zou u een vraag willen stellen over de mate waarin u vertrouwen hebt in bepaalde instellingen. Kan u me voor elk van de volgende instellingen zeggen of u er eerder vertrouwen in hebt, of eerder geen vertrouwen?

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR)	Eerder vertrouwen	Eerder geen vertrouwen	WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)
--	---	----------------------	---------------------------	-----------------------------

(314)	1	De geschreven pers	1	2	3
(315)	2	De radio	1	2	3
(316)	3	De televisie	1	2	3
(317)	4	Internet	1	2	3
(318)	5	Het leger	1	2	3
(319)	6	Justitie, het Belgische rechtssysteem	1	2	3
(320)	7	De politieke partijen	1	2	3
(321)	8	De Belgische regering	1	2	3
(322)	9	Het Belgisch Parlement	1	2	3

Eurobarometer Standaard 72

(323)	10	De Europese Unie	1	2	3
(324)	11	De Verenigde Naties	1	2	3
(325)	12	De regionale of lokale overheid	1	2	3
(326)	13	De NAVO	1	2	3

EB71.3 QA9 (items 6-11) + EB69.2 QA12 (items 1-5) + EB70.1 QA12 (item 12-13)

QA11 Heeft de Europese Unie in uw ogen in het algemeen een ... imago ?

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(327)
Heel positief	1
Redelijk positief	2
Neutraal	3
Redelijk negatief	4
Heel negatief	5
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	6

EB71.3 QA10

QA12 Wat betekent de Europese Unie voor u persoonlijk ?

(ENQ. TOON SCHERM - LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK) - A-Z / Z-A ROTATIE

	(328-343)
Vrede	1,
Economische welvaart	2,
Democratie	3,
Sociale bescherming	4,
Vrijheid om te reizen, te studeren en te werken overal in de Europese Unie	5,
Culturele verscheidenheid	6,
Een belangrijkere stem op wereldniveau	7,
De Euro	8,
Werkloosheid	9,
Bureaucratie	10,
Geldverspilling	11,
Verlies van onze culturele identiteit	12,
Meer criminaliteit	13,
Niet genoeg controles aan de buitenlandse grenzen	14,
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	15,
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	16,

EB71.3 QA11

QA13 Heeft u al gehoord van ... ?

Eurobarometer Standaard 72

	(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR)	Ja	Nee	WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)

(344)	1	Het Europees Parlement	1	2	3
(345)	2	De Europese Commissie	1	2	3
(346)	3	De Raad van de Europese Unie	1	2	3
(347)	4	De Europese Centrale Bank	1	2	3

EB71.3 QA13 (item 1, 2, 4) + EB70.1 QA16 (item 3)

QA14	En kunt u mij voor elk van de volgende Europese instellingen zeggen of u er eerder vertrouwen of eerder geen vertrouwen in heeft ?
------	--

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR)	Eerder vertrouwen	Eerder geen vertrouwen	WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)

(348)	1	Het Europees Parlement	1	2	3
(349)	2	De Europese Commissie	1	2	3
(350)	3	De Raad van de Europese Unie	1	2	3
(351)	4	De Europese Centrale Bank	1	2	3

EB71.3 QA14 (item 1, 2, 4) + EB70.1 QA18 (item 3)

QA15	Wat is uw mening over elk van de volgende uitspraken ? Kan u me telkens zeggen of u voor of tegen bent ?
------	--

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(LEES ALLE ITEMS VOOR - ROTEER)	Voor	Tegen	WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)

(352)	1	Een Europese monetaire unie met een eenheidsmunt, de euro	1	2	3
(353)	2	De uitbreiding van de Europese Unie met andere landen in de komende jaren	1	2	3
(354)	3	Dat de snelheid waarmee Europa wordt opgebouwd in één groep van landen hoger ligt dan in de andere landen	1	2	3

Eurobarometer Standaard 72

EB71.3 QA15

QA16	De voorbije jaren heeft de Europese integratie de nadruk gelegd op verschillende zaken. Op welke aspecten zouden de Europese instellingen volgens u de komende jaren de nadruk moeten leggen om de Europese Unie in de toekomst te versterken?
------	--

(ENQ: TOON SCHERM - LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - MAX. 3 ANTWOORDEN MOGELIJK)

	(355-372)
De interne markt	1,
Het cultureel beleid	2,
De buitenlandse politiek	3,
Het defensiebeleid	4,
Immigratieproblemen	5,
Het beleid inzake onderwijs	6,
Milieukwesties	7,
Energiekwesties	8,
Solidariteit met armere regio's	9,
Wetenschappelijk onderzoek	10,
Sociale en gezondheidskwesties	11,
De strijd tegen de criminaliteit	12,
De strijd tegen de klimaatverandering	13,
Economische zaken	14,
Transport- en energie-infrastructuur	15,
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	16,
Geen van deze (ENQ. NIET VOORLEZEN)	17,
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	18,

EB71.3 QA18 TREND MODIFIED

QA17	Kan u mij, voor elk van de volgende uitspraken over de Europese Unie, zeggen of die volgens u waar of onwaar is?
------	--

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(LEES ALLE ITEMS VOOR - ROTEER)	Waar	Onwaar	WN
(373)	1 De Europese Unie bestaat momenteel uit vijftientig lidstaten	1	2	3
(374)	2 De Ieren stemden 'ja' op het tweede referendum over het Verdrag van Lissabon op 2 oktober 2009	1	2	3
(375)	3 De eurozone bestaat momenteel uit twaalf lidstaten.	1	2	3
(376)	4 (ALLEEN AAN SPLIT A) Zwitserland is lid van de Europese Unie	1	2	3
(377)	5 (ALLEEN AAN SPLIT B) IJsland is lid van de Europese Unie	1	2	3

EB70.1 QA24 TREND MODIFIED

Eurobarometer Standaard 72

QA18a TOT QA19a NIET VRAGEN IN CY(tcc) - CY(tcc) GAAT NAAR QA19b

QA18a	Bent u algemeen gesproken... over de wijze waarop de democratie in België functioneert ?
-------	--

QA18b	Bent u algemeen gesproken ... over de manier waarop de democratie in de Europese Unie functioneert?
-------	---

(ENQ. TOON SCHERM - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR)	(378)	(379)
	QA18a	QA18b
	In België	In de Europese Unie
Heel tevreden	1	1
Eerder tevreden	2	2
Eerder niet tevreden	3	3
Helemaal niet tevreden	4	4
WN	5	5

EB68.1 QA11a & b

ITEM 2 ALLEEN VRAGEN IN EU27

QA19a	Gaat u eerder akkoord of eerder niet akkoord met de volgende uitspraken ?
-------	---

	(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR)	Eerder akkoord	Eerder niet akkoord	WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)
(380)	1 Ik begrijp de werking van de Europese Unie	1	2	3
(381)	2 Er wordt goed rekening gehouden met de belangen van België in de Europese Unie	1	2	3

EB71.3 QA12a TREND MODIFIED

AAN ALLEN

QA20	Kunt u mij zeggen of u het wel of niet eens bent met de volgende beweringen over de opbouw van Europa?
------	--

(ENQ. TOON SCHERM - LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR)	Helemaal akkoord	Eerder akkoord	Eerder niet akkoord	Helemaal niet akkoord	Weet het niet
---	------------------	----------------	---------------------	-----------------------	---------------

Eurobarometer Standaard 72

(383)	1	De EU is te snel gegroeid	1	2	3	4	5
	2	Wat de burgers van de verschillende landen samen brengt, is belangrijker dan wat ze van elkaar scheidt	1	2	3	4	5
(384)							
	3	Vandaag ontbreekt het de EU aan ideeën, aan projecten	1	2	3	4	5
(385)							
	4	De EU is onontbeerlijk om een antwoord te formuleren op de wereldwijde uitdagingen (klimaatverandering, terrorisme, enz.)	1	2	3	4	5
(386)							

EB70.1 QD16

TREND VOORZITTERSCHAPSVRAGEN

STEL QA21 TOT QA25 ALLEEN IN EU27 - ANDEREN GAAN NAAR QB1a

QA21	Binnen de Europese Unie is elke lidstaat om beurt Voorzitter van de Europese Raad gedurende zes maanden. Op dit moment is Zweden aan de beurt. Heeft u onlangs iets in de kranten gelezen of gehoord op radio of gezien op tv of internet in verband met het Zweeds voorzitterschap?
------	--

(387)

Ja	1
Nee	2
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	3

EB71.3 QA19 TREND MODIFIED

VRAAG AAN IEDEREEN IN DE EU27

QA23	Vanaf 1 januari 2010 zal Spanje aan de beurt zijn. Heeft u onlangs in iets in de kranten gelezen of gehoord op radio of gezien op tv of internet over het voorzitterschap van Spanje?
------	---

(389)

Ja	1
Nee	2
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	3

EB71.3 QA21 TREND MODIFIED

*FILT: AAN ALLEN IN EU27

Eurobarometer Standaard 72

QA25	Zou u zeggen dat u erg optimistisch, eerder optimistisch, eerder pessimistisch of erg pessimistisch bent over de toekomst van de Europese Unie?
------	---

(ENQ. 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(391)
Zeer optimistisch	1
Eerder optimistisch	2
Eerder pessimistisch	3
Zeer pessimistisch	4
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	5

EB71.3 QF1

DE EU, DE WERELD, DE GLOBALISERING

AAN ALLEN

QB1a	Welke van de volgende elementen zijn volgens u het belangrijkste bij het bepalen van de algemene macht en invloed van een land of groep landen in de wereld? In de eerste plaats?
------	---

QB1b	En in de tweede plaats?
------	-------------------------

(ENQ: TOON SCHERM - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(412)	(413)
(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - ROTEER VAN ONDER NAAR BOVEN/ BOVEN NAAR ONDER)	QB1a	QB1b
	IN DE EERSTE PLAATS	Ten tweede
De economische macht	1	1
De politieke invloed	2	2
De militaire macht	3	3
De culturele invloed	4	4
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	5	5
Geen van deze (ENQ. NIET VOORLEZEN)	6	6
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	7	7

EB71.3 QB1a, b

QB2a	En welke van de volgende elementen kenmerken volgens u het best de Europese Unie? In de eerste plaats?
------	--

QB2b	En in de tweede plaats?
------	-------------------------

(ENQ: TOON SCHERM - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(414)	(415)
(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - ROTEER VAN ONDER NAAR BOVEN/ BOVEN NAAR ONDER)	QB2a	QB2b

Eurobarometer Standaard 72

	IN DE EERSTE PLAATS	Ten tweede
De economische macht	1	1
De politieke invloed	2	2
De militaire macht	3	3
De culturele invloed	4	4
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	5	5
Geen van deze (ENQ. NIET VOORLEZEN)	6	6
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	7	7

EB71.3 QB2a, b

QB3	Kunt u me zeggen of u volledig akkoord, eerder akkoord, eerder niet akkoord of helemaal niet akkoord gaat met elk van de volgende stellingen.
-----	---

(ENQ. TOON SCHERM - LEES EEN VOOR EEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(LEES ALLE ITEMS VOOR - ROTEER)	Helemaal mee eens	Eerder mee eens	Eerder niet mee eens	Helemaal niet mee eens	WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)
--	---------------------------------	-------------------	-----------------	----------------------	------------------------	--------------------------

	1	De globalisering is een kans voor economische groei	1	2	3	4	5
(416)	2	De globalisering vergroot de sociale ongelijkheid	1	2	3	4	5
(417)	3	De globalisering vereist algemene regels op mondiaal niveau ('worldwide governance')	1	2	3	4	5
(418)	4	De Europese Unie en de Verenigde Staten hebben dezelfde belangen bij het aanpakken van de globalisering	1	2	3	4	5
(419)	5	De globalisering beschermt ons tegen prijsverhogingen	1	2	3	4	5
(420)	6	De globalisering draagt bij tot de vrede in de wereld	1	2	3	4	5
(421)	7	De globalisering vormt een bedreiging voor de Belgische cultuur	1	2	3	4	5
(422)	9	De globalisering is alleen gunstig voor de grote bedrijven en niet voor de burgers	1	2	3	4	5
(424)							

Eurobarometer Standaard 72

(425)	10	De globalisering brengt meer buitenlandse investeringen in België	1	2	3	4	5
(427)	12	De globalisering draagt bij tot de ontwikkeling van de armste landen	1	2	3	4	5
(428)	13	De globalisering maakt het de mensen mogelijk om meer open te staan voor andere culturen	1	2	3	4	5
(429)	14	De Europese Unie heeft voldoende macht en hulpmiddelen om zijn economische belangen in de wereldeconomie te verdedigen	1	2	3	4	5
(430)	15	(ENKEL AAN SPLIT A) De Europese Unie helpt de Europese burgers te beschermen tegen de negatieve effecten van globalisatie	1	2	3	4	5
(431)	16	(ENKEL AAN SPLIT B) De Europese Unie stelt Europese burgers in staat om beter te profiteren van de positieve effecten van globalisatie	1	2	3	4	5

EB71.3 QB3 (item 1-3) EB69.2 QA47a&b (item 4-13)

*FILT: QB4a NIET STELLEN IN CY(tcc) - CY (tcc) GA NAAR QB4b

QB4a	Welke van de twee volgende stellingen ligt het dichtst bij uw mening over globalisering?
------	--

(ENQ: LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

De globalisering vormt een goede opportuniteit voor Belgische bedrijven dankzij het openstellen van de markten	(432)
De globalisering vormt een bedreiging voor de tewerkstelling en de bedrijven in België	1
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	2
	3

EB71.3 QB4a

AAN ALLEN

QB5	Zou u zeggen dat de Europese economie beter, slechter of hetzelfde presteert als de ... economie?
-----	---

Eurobarometer Standaard 72

(ENQ. TOON SCHERM - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK))

	(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR)	Presteert beter	Presteert slechter	Presteert hetzelfde	WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)
--	--	--------------------	-----------------------	------------------------	-----------------------------

(434)	1	Amerikaanse	1	2	3	4
(435)	2	Japanse	1	2	3	4
(436)	3	Chinese	1	2	3	4
(437)	4	Indische	1	2	3	4
(438)	5	Russische	1	2	3	4
(439)	6	Braziliaanse	1	2	3	4

EB71.3 QB7

QB6	Welke van de volgende items zou onze maatschappij moeten benadrukken om het hoofd te bieden aan grote globale uitdagingen?
-----	--

(ENQ. TOON SCHERM - LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - MAX. 2 ANTWOORDEN MOGELIJK)

	(440-448)
Milieubescherming	1,
Sociale gelijkheid en solidariteit	2,
Vrije handel / markteconomie	3,
Culturele diversiteit en openheid naar anderen	4,
Vooruitgang en innovatie	5,
Tradities	6,
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	7,
Geen van deze (ENQ. NIET VOORLEZEN)	8,
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	9,

EB71.3 QC3

3) DE FINANCIËLE EN ECONOMISCHE CRISIS

QC1	Sommige analisten zeggen dat de impact van de economische crisis op de arbeidsmarkt reeds piekt en dat de zaken stilletjesaan zullen verbeteren; anderen daarentegen zeggen dat het ergste nog moet komen. Welke van de twee stellingen benadert het meest uw mening?
-----	---

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(469)
De impact van de crisis heeft reeds zijn piek bereikt	1
Het ergste moet nog komen	2
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	3

EB71.2 QB3

QC2	Kan u mij zeggen welke van de volgende situaties het best de situatie van uw gezin beschrijft?
-----	--

(ENQ. TOON SCHERM - LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(470)
Uw huidige situatie laat u niet toe plannen te maken voor de toekomst. U leeft van dag tot dag.	1
U weet wat u gedurende de volgende zes maanden zal doen	2
U heeft een langetermijnvisie betreffende hoe uw gezin zal zijn in de komende 1 à 2 jaar.	3
Andere	4
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	5

EB71.3 QJ6

QC3	Welke van de volgende is volgens u het best in staat om effectief actie te ondernemen tegen de gevolgen van de financiële en economische crisis?
-----	--

(ENQ. TOON SCHERM - LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(471)
De Belgische overheid	1
De Europese Unie	2
De Verenigde Staten	3
De G20	4
Het Internationaal Monetair Fonds (IMF)	5
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	6
Geen van deze (ENQ. NIET VOORLEZEN)	7
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	8

EB71.3 QB8

STEL QC4a IN DE EU27-LANDEN DIE ZICH IN DE EURO-ZONE BEVINDEN - ANDEREN GAAN NAAR QC4b

QC4a	Kunt u mij zeggen of u helemaal akkoord, eerder akkoord, eerder niet akkoord of helemaal niet akkoord gaat met volgende uitspraak: België zou beter beschermd zijn geweest tegen de huidige financiële en economische crisis als we de Belgische frank zouden hebben behouden.
------	--

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(472)
Helemaal akkoord	1
Eerder akkoord	2
Eerder niet akkoord	3
Helemaal niet akkoord	4
Weet het niet	5

Eurobarometer Standaard 72

EB71.1 QD6a

STEL QC5 TOT QC8 ALLEEN IN EU27 - ANDEREN GAAN NAAR QC9

QC5 Kunt u mij zeggen of u helemaal akkoord, eerder akkoord, eerder niet akkoord of helemaal niet akkoord gaat met volgende stelling: De euro heeft globaal de negatieve gevolgen van de huidige financiële en economische crisis afgezwakt.

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

Helemaal akkoord	(474) 1
Eerder akkoord	2
Eerder niet akkoord	3
Helemaal niet akkoord	4
Weet het niet	5

EB71.1 QD8

QC6 Binnen de Europese instellingen liggen momenteel enkele maatregelen op tafel om de economische en financiële crisis te bestrijden. Kunt u mij voor elke maatregel zeggen of u denkt dat de maatregel al dan niet doeltreffend is om de crisis te bestrijden?

(ENQ. TOON SCHERM - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR)	Ze er doeltreffend	E erder doeltreffend	Niet echt doeltreffend	Helemaal niet doeltreffend	Weet het niet
(475)	1 Een belangrijkere rol van de Europese Unie op internationaal niveau op gebied van de reglementering van financiële diensten	1	2	3	4	5
(476)	2 Controle van en toezicht door de Europese Unie op de activiteiten van de belangrijkste internationale financiële groepen	1	2	3	4	5
(477)	3 Een betere coördinatie van het economisch en financieel beleid tussen alle lidstaten van de Europese Unie	1	2	3	4	5

Eurobarometer Standaard 72

(478)	4 Toezicht van de Europese Unie, telkens als er overheidsgeld wordt gebruikt om een financiële instelling te redden	1	2	3	4	5
-------	---	---	---	---	---	---

EB71.1 QD9

QC7	Welke van de volgende voorstellen zou u voorrang geven om de prestaties van de Europese economie te verbeteren?
-----	---

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - MAX. 3 ANTWOORDEN MOGELIJK)

	(479-489)
(ENKEL AAN SPLIT A) Aantal arbeidsuren verhogen	1,
(ENKEL AAN SPLIT B) Wettelijke aantal arbeidsuren verhogen	2,
Onderwijs en beroepsvorming verbeteren	3,
Investeren in onderzoek en innovatie	4,
(ENKEL AAN SPLIT A) Toegang van bedrijven tot krediet vergemakkelijken	
	5,
Oprichting van bedrijven vergemakkelijken	6,
Efficiënter energiegebruik	7,
Investeren in transportinfrastructuur (snelwegen, spoorwegen, enz.)	8,
(ENKEL AAN SPLIT A) Investeren in de ontwikkeling van milieuvriendelijke producten of diensten	
	9,
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	10,
WN	11,

EB66.1 QA46 TREND MODIFIED

QC8	Aan welke twee van de volgende maatregelen moet de EU prioriteit geven om de mensen te helpen de gevolgen van de financiële en economische crisis te boven te komen?
-----	--

(ENQ: TOON SCHERM - LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - MAX 2 ANTWOORDEN) - ROTEREN

	(490-501)
Investeren in onderwijs\ opleiding\ onderzoek	1,
Investeren in infrastructuur	2,
Investeren op gebied van energie\ milieu	3,
Steun voor grote bedrijven / industrie	4,
Steun voor kmo's \ kleine ondernemingen	5,
Toegang tot gezondheidszorg waarborgen	6,
Steun aan gepensioneerden	7,
Steun voor werklozen	8,
Steun voor de armsten	9,
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	10,
Geen van deze (ENQ. NIET VOORLEZEN)	11,
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	12,

EB71.3 QB10

Eurobarometer Standaard 72

STEL QC9 IN EU27+FM, HR., TR - CY(tcc) GAAT NAAR QD

QC9	Kunt u mij voor ieder van de volgende stellingen vertellen of u het hier helemaal mee eens, eerder mee eens, eerder mee oneens of helemaal mee oneens bent.
-----	---

(ENQ. TOON SCHERM - LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

		Helemaal akkoord	Eerder akkoord	Eerder niet akkoord	Helemaal niet akkoord	Weet het niet	
(502)	1	(ENKEL AAN SPLIT A) Door de financiële en economische crisis is het makkelijker om hervormingen door te voeren	1	2	3	4	5
	2	(ENKEL AAN SPLIT B) Door de financiële en economische crisis is het moeilijker om hervormingen door te voeren	1	2	3	4	5
(503)	3	Hervormingen die gunstig zijn voor toekomstige generaties moeten worden nagestreefd, zelfs als dat een aantal opofferingen voor de huidige generatie inhoudt	1	2	3	4	5
(504)	4	(ENKEL AAN SPLIT A) België heeft meer hervormingen nodig om de toekomst aan te kunnen	1	2	3	4	5
(505)	5	(ENKEL AAN SPLIT B) Hervormingen die tot nu toe in België zijn uitgevoerd, zijn voldoende om de toekomst aan te kunnen	1	2	3	4	5
(506)							

NEW

STEL QC10 IN EU27 - ANDEREN GAAN NAAR QD

QC10	Uit de volgende lijst maatregelen, welke acties zouden volgens u voorrang moeten krijgen als het gaat om de hervorming van het financiële systeem in de Europese Unie?
------	--

Eurobarometer Standaard 72

(ENQ. TOON SCHERM - LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(507)
Transparantie van voordelen, kosten en risico's op financiële markten	1
Verantwoordelijkheid van financiële managers, waaronder bonussen	2
Overheidsgarantie voor deposito's gedaan door individuen	3
Sterker Europees toezichtstelsysteem voor financiële markten en financiële instellingen	4
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	5
Geen van deze (ENQ. NIET VOORLEZEN)	6
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	7

NEW

4) WAARDEN

AAN ALLEN

QD1 Kan u mij voor elk van de volgende termen zeggen of ze bij u iets heel positief, eerder positief, eerder negatief of heel negatief oproepen?

(ENQ. TOON SCHERM - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(LEES ALLE ITEMS VOOR - ROTEER)	Heel positief	Eerder positief	Eerder negatief	Heel negatief	WN
(528)	1 Bedrijf	1	2	3	4	5
(529)	2 Welvaartsstaat	1	2	3	4	5
(530)	3 Competitiviteit	1	2	3	4	5
(531)	4 Vrije handel	1	2	3	4	5
(532)	5 Protectionisme	1	2	3	4	5
(533)	6 Mondialisering	1	2	3	4	5
(534)	7 Liberalisering	1	2	3	4	5
(535)	8 Vakbond	1	2	3	4	5
(536)	9 Hervormingen	1	2	3	4	5
(537)	10 Overheidsadministratie	1	2	3	4	5
(538)	11 Flexibiliteit	1	2	3	4	5
(539)	12 Concurrentie	1	2	3	4	5
(540)	13 Veiligheid	1	2	3	4	5
(541)	14 Solidariteit	1	2	3	4	5

EB67.2 QA28 (1-11) TREND MODIFIED

STEL QD2a NIET IN CY(tcc) - CY(tcc) GAAT NAAR QD2b

QD2a In hoeverre mate gaat u akkoord of niet akkoord met de volgende stellingen?

(ENQ. TOON SCHERM - LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

Eurobarometer Standaard 72

	(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR)	Helemaal eens	Eerder eens	Eerder oneens	Helemaal oneens	WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)
--	---	------------------	----------------	---------------	--------------------	-----------------------------

(542)	1	De staat mengt zich te veel in ons leven	1	2	3	4	5
(543)	2	(ENKEL AAN SPLIT A) De economische groei zou een prioriteit moeten zijn voor België, zelfs als dat gevolgen heeft op het milieu.	1	2	3	4	5
(544)	3	(ENKEL AAN SPLIT B) De bescherming van het milieu zou een prioriteit moeten zijn voor België, zelfs als dat gevolgen heeft voor de economische groei	1	2	3	4	5
(545)	4	Vrije concurrentie is de beste waarborg voor de welvaart.	1	2	3	4	5

EB71.3 QC1a

AAN ALLEN

QD3	Indien de volgende veranderingen in onze levenswijze in de nabije toekomst zouden optreden, denkt u dat het een goede zaak, een slechte zaak, of noch goed, noch slecht zou zijn?
-----	---

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR)	Een goede zaak is	Een slechte zaak is	Noch een goede noch een slechte zaak is	WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)
--	--	----------------------	------------------------	--	-----------------------------

(550)	1	Minder klemtoon op geld en materiële bezittingen	1	2	3	4
(551)	2	Meer klemtoon op technologische ontwikkelingen	1	2	3	4

EB71.3 QC2

Eurobarometer Standaard 72

QD4	Als u denkt aan uw koopkracht, dus wat uw gezin zich kan veroorloven in het dagelijks leven, en de vergelijking maakt met vijf jaar geleden, vindt u dan dat die verbeterd is, dat die ongeveer hetzelfde is gebleven of dat die verslechterd is?
-----	---

	(552)
Ze is verbeterd	1
Ongeveer hetzelfde gebleven	2
Ze is verslechterd	3
Weet het niet	4

EB71.1 QA12

QD5	Denkt u in het algemeen dat kinderen het vandaag de dag makkelijker, moeilijker of het noch makkelijker noch moeilijker hebben, dan uw generatie ?
-----	--

	(553)
Makkelijker	1
Moeilijker	2
Noch makkelijker, noch moeilijker	3
WN	4

EB71.1 QA14

STEL QD6a NIET IN CY(tcc) - CY(tcc) GAAT NAAR QD6b

QD6a	Kunt u mij zeggen of u met de volgende stelling eerder akkoord gaat of niet: Kinderen die in België wonen, zouden het beter hebben als ze verhuisden naar een ander land.
------	---

	(554)
Eerder akkoord	1
Eerder niet akkoord	2
Dat hangt ervan af (ENQ. NIET VOORLEZEN)	3
Weet het niet	4

EB70.1 QA23 TREND

AAN ALLEN

QD7	Welke drie waarden van de volgende lijst zijn voor u persoonlijk het belangrijkste?
-----	---

(ENQ. TOON SCHERM - LEES EEN VOOR EEN VOOR - MAX 3 ANTWOORDEN MOGELIJK)

	(556-569)
De rechtsstaat	1,
Eerbied voor het menselijk leven	2,
Mensenrechten	3,
Individuele vrijheden	4,
Democratie	5,
Vrede	6,

Eurobarometer Standaard 72

Gelijkheid	7,
Solidariteit	8,
Verdraagzaamheid	9,
Godsdienst	10,
Persoonlijke ontplooiing	11,
Respect voor andere culturen	12,
Geen van deze (ENQ: NIET VOORLEZEN)	13,
WN	14,

EB69.2 QD2 TREND MODIFIED

QD8 Welke drie waarden uit de volgende lijst representeren de Europese Unie het best?

(ENQ. TOON SCHERM - LEES EEN VOOR EEN - MAX 3 ANTWOORDEN MOGELIJK)

(570-583)

De rechtsstaat	1,
Eerbied voor het menselijk leven	2,
Mensenrechten	3,
Individuele vrijheden	4,
Democratie	5,
Vrede	6,
Gelijkheid	7,
Solidariteit	8,
Verdraagzaamheid	9,
Godsdienst	10,
Persoonlijke ontplooiing	11,
Respect voor andere culturen	12,
Geen van deze (ENQ: NIET VOORLEZEN)	13,
WN	14,

EB69.2 QD3

5) SUBSIDIARITEIT

STEL QE ALLEEN IN EU27 - ANDEREN GAAN NAAR DEMOGRAFISCHE VRAGEN

QE1 Welke van deze verschillende niveaus van openbare autoriteiten heeft volgens u de meeste invloed op uw levensomstandigheden: het Europese niveau, het nationale niveau of het regionale of lokale niveau?

(ENQ: LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

(604)

Het Europees niveau	1
Het nationale niveau	2
Het regionale of lokale niveau	3
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	4

EB71.3 QG1

Eurobarometer Standaard 72

QE2	Wordt er volgens u bij beslissingen over het beleid binnen de Europese Unie voldoende of niet voldoende rekening gehouden met de regionale of lokale overheden?
-----	---

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR)

	(605)
Voldoende	1
Niet voldoende	2
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	3

EB71.3 QG2

6) SPAANS VOORZITTERSCHAP

STEL QF ALLEEN IN EU27 - ANDEREN GAAN NAAR DEMOGRAFISCHE VRAGEN

QF1	Met welke van de volgende stellingen gaat u akkoord?
-----	--

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK) - ROTATIE

	(626-635)
Innovatieve producten of diensten zijn meestal gadgets	1,
Innovatieve producten of diensten zijn een modeverschijnsel	2,
Innovatieve producten of diensten maken het dagelijks leven vaak gemakkelijker	3,
Een onderneming die een innovatief product of innovatieve dienst verkoopt verbetert daarmee het imago van al haar producten of diensten	4,
Een onderneming die niet innoveert is een onderneming die niet zal overleven	5,
Een innovatief product of innovatieve dienst kopen is riskant voor de gebruiker	6,
De voordelen van innovatieve producten of diensten zijn vaak overroepen	7,
Innovatie is noodzakelijk om de economische groei te verbeteren	8,
Geen van deze (ENQ. NIET VOORLEZEN)	9,
WN	10,

EB63.4 QE6

QF2	Kan u mij voor elk van de volgende domeinen zeggen of volgens u de Europese Unie voorop, achterop of op hetzelfde niveau is als de Verenigde Staten?
-----	--

(ENQ. TOON SCHERM - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR)	Voorop	Achterop	Op hetzelfde niveau	WN
--	---	--------	----------	---------------------	----

(636)	1	Wetenschappelijk onderzoek	1	2	3	4
(637)	2	Milieubescherming	1	2	3	4

Eurobarometer Standaard 72

(638)	3	Technologische innovatie	1	2	3	4
(639)	4	Gezondheidszorg	1	2	3	4
(640)	5	Onderwijs	1	2	3	4
(641)	6	De strijd tegen sociale ongelijkheid	1	2	3	4
(642)	7	De strijd tegen werkloosheid	1	2	3	4
(643)	8	De strijd tegen discriminatie	1	2	3	4
(644)	9	Ondernemerschap	1	2	3	4

EB66.1 QA39 TREND MODIFIED

QF3	Kan u mij voor elk van de volgende domeinen zeggen of de beslissingen daarover, volgens u, genomen moeten worden door de Belgische (federale) regering of dat de beslissingen over dat domein gezamenlijk genomen moeten worden binnen de Europese Unie als geheel ?
-----	--

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(LEES ALLE ITEMS VOOR - ROTEER)	De Belgische federale regering	Gezamenlijk binnen de Europese Unie	WN

(645)	1	De strijd tegen de criminaliteit	1	2	3
(646)	2	De belastingen	1	2	3
(647)	3	De strijd tegen werkloosheid	1	2	3
(648)	4	De strijd tegen het terrorisme	1	2	3
(649)	5	Defensie en het buitenlands beleid	1	2	3
(650)	6	De immigratie	1	2	3
(651)	7	Het onderwijssysteem	1	2	3
(652)	8	De pensioenen	1	2	3
(653)	9	Milieubescherming	1	2	3

EB70.1 QA25

QF4	Kan u mij voor elk van de volgende domeinen zeggen of de beslissingen daarover, volgens u, genomen moeten worden door de Belgische (federale) regering of dat de beslissingen over dat domein gezamenlijk genomen moeten worden binnen de Europese Unie als geheel
-----	--

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(LEES ALLE ITEMS VOOR - ROTEER)	De Belgische federale regering	Gezamenlijk binnen de Europese Unie	Weet het niet

(654)	1	Gezondheid	1	2	3
-------	---	------------	---	---	---

Eurobarometer Standaard 72

(655)	2	Sociale zekerheid	1	2	3
(656)	3	Landbouw- en visserij	1	2	3
(657)	4	De bescherming van de consumenten	1	2	3
(658)	5	Het wetenschappelijk en technologische onderzoek	1	2	3
(659)	6	De ondersteuning van regio's met economische moeilijkheden	1	2	3
(660)	7	Energie	1	2	3
(661)	8	De concurrentie	1	2	3
(662)	9	Transport	1	2	3
(663)	10	Economie	1	2	3
(664)	11	De strijd tegen de inflatie	1	2	3

EB70.1 QA26

7) PRIORITEITEN VAN DE NIEUWE EUROPESE COMMISSIE

STEL QG ALLEEN IN EU27 - ANDEREN GAAN NAAR DEMOGRAFISCHE VRAGEN

QG1	Welk van de volgende domeinen zouden volgens u de topprioriteiten van de Europese Unie voor de komende jaren moeten zijn?
-----	---

(ENQ: TOON SCHERM - LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - MAX. 3 ANTWOORDEN MOGELIJK)

Economisch herstel	(685-692)
De bestrijding tegen de klimaatverandering	1,
De groei op duurzame wijze stimuleren	2,
Burgerrechten verbeteren	3,
Helpen om stabiliteit in de wereld te creëren	4,
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	5,
Geen van deze (ENQ. NIET VOORLEZEN)	6,
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	7,
	8,

NEW

QG2	Welk van de volgende aspecten moeten voorrang krijgen in de Europese Unie om het economisch herstel te garanderen?
-----	--

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - MAX. 2 ANTWOORDEN) - ROTEER

Coördinatie van het economisch beleid op Europees niveau verder ontwikkelen	(693-700)
Onderwijskwaliteit verbeteren	1,
Een sterker Europees toezichtstelsel voor financiële markten en financiële instellingen instellen	2,
Overmatige overheidstekorten in de toekomst beperken	3,
De toegang van bedrijven tot krediet vergemakkelijken	4,
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	5,
Geen van deze (ENQ. NIET VOORLEZEN)	6,
	7,

Eurobarometer Standaard 72

WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)

8,

NEW

QG3 Welk van de volgende aspecten moeten voorrang krijgen in de Europese Unie om de klimaatverandering te bestrijden?

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - MAX. 2 ANTWOORDEN) - ROTEER

(701-709)

CO2 (koolstofdioxide)-uitstoot door vervoer en elektriciteit verminderen	1,
Schone auto's ontwikkelen	2,
Milieuvriendelijke industrieën, diensten en technologieën ontwikkelen	3,
Rekening houden met de strijd tegen de klimaatverandering in de verschillende domeinen van het Europese beleid, zoals in de industrie, landbouw of vervoer	
Energievoorziening veiligstellen	4,
Het gebruik van kernenergie ontwikkelen	5,
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	6,
Geen van deze (ENQ. NIET VOORLEZEN)	7,
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	8,
	9,

NEW

QG4 Welk van de volgende aspecten moeten voorrang krijgen in de Europese Unie om de groei op duurzame wijze te stimuleren?

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - MAX. 3 ANTWOORDEN) - ROTEER

(710-724)

Onderzoek en innovatie in de Europese industrie stimuleren	1,
De dienstensector moderniseren	2,
Openbare diensten stroomlijnen	3,
De landbouw ondersteunen	4,
De milieuvriendelijke productie van goederen en diensten ondersteunen	
Mensen aanmoedigen een eigen bedrijf te beginnen	5,
De migratiestroom beheersen om te reageren op de Europese economische behoeften	6,
De integratie van legale migranten vergemakkelijken	7,
De rechten van consumenten versterken	8,
Toegang tot hogesnelheid internet verbeteren	9,
Investeren in de nieuwe informatie- en communicatietechnologieën (ICT)	10,
	11,
Nieuwe ideeën en creaties belonen	12,
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	13,
Geen van deze (ENQ. NIET VOORLEZEN)	14,
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	15,

NEW

Eurobarometer Standaard 72

QG5	Welk van de volgende aspecten moeten voorrang krijgen in de Europese Unie om de burgerrechten te verbeteren?
-----	--

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - MAX. 2 ANTWOORDEN) - ROTEER

	(725-732)
De bescherming van de grenzen van de Europese Unie verbeteren	1,
Het vermogen van de Europese Unie om natuurrampen te voorkomen en erop te reageren ontwikkelen	2,
De mobiliteit van jonge mensen binnen de Europese Unie vergemakkelijken	3,
Reageren op de uitdagingen die door de vergrijzing van de bevolking worden veroorzaakt	4,
De dialoog tussen de burgers van de Europese Unie en de instituties van de Europese Unie verbeteren	5,
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	6,
Geen van deze (ENQ. NIET VOORLEZEN)	7,
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	8,

NEW

QG6	Welk van de volgende aspecten moeten voorrang krijgen van de Europese Unie bij het helpen van stabiliteit te creëren in de wereld?
-----	--

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - MAX. 2 ANTWOORDEN) - ROTEER

	(733-741)
Mensenrechten promoten en beschermen	1,
Deelnemen aan het oplossen van conflicten, vredeshandhaving en vrede stichten	2,
Actie ondernemen tegen de proliferatie van massavernietigingswapens (nucleair, chemisch, enz.)	3,
De relaties van de Europese Unie met Oostelijke landen zoals Rusland, Oekraïne, enz. ontwikkelen	4,
De relaties van de Europese Unie met Mediterrane landen ontwikkelen	5,
De ontwikkeling van arme landen stimuleren	6,
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	7,
Geen van deze (ENQ. NIET VOORLEZEN)	8,
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	9,

NEW

8) DG RELEX VRAGEN

STEL QH ALLEEN IN EU27 - ANDEREN GAAN NAAR DEMOGRAFISCHE VRAGEN

QH1	Op welk van de volgende mondiale bedreigingen en uitdagingen zou de Europese Unie volgens u zijn aandacht moeten richten met zijn betrekking tot de rest van de wereld?
-----	---

Eurobarometer Standaard 72

(ENQ. TOON SCHERM - LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - MAX. 3 ANTWOORDEN MOGELIJK)

	(762-777)
Armoede	1,
De klimaatwijziging	2,
Ontwapening	3,
Non-proliferatie van massavernietigingswapens (nucleair, chemisch, enz.)	4,
Vrede handhaven	5,
Humanitaire hulp	6,
Mensenrechten en democratie	7,
Het terrorisme	8,
Onderwijs	9,
Wereldgezondheid (toegang tot gezondheidszorg, strijd tegen pandemieën, AIDS en andere ziekten)	10,
Milieu	11,
Handel en economische ontwikkeling	12,
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	13,
Alle (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	14,
Geen van deze (ENQ. NIET VOORLEZEN)	15,
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	16,

NEW

QH2a Op welk van de volgende mondiale bedreigingen en uitdagingen zouden de Verenigde Naties volgens u een grotere rol moeten spelen?

(ENQ. TOON SCHERM - LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - MAX. 3 ANTWOORDEN MOGELIJK)

	(778-793)
Armoede	1,
De klimaatwijziging	2,
Ontwapening	3,
Non-proliferatie van massavernietigingswapens (nucleair, chemisch, enz.)	4,
Vrede handhaven	5,
Humanitaire hulp	6,
Mensenrechten en democratie	7,
Het terrorisme	8,
Onderwijs	9,
Wereldgezondheid (toegang tot gezondheidszorg, strijd tegen pandemieën, AIDS en andere ziekten)	10,
Milieu	11,
Handel en economische ontwikkeling	12,
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	13,
Alle (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	14,
Geen van deze (ENQ. NIET VOORLEZEN)	15,
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	16,

NEW

Eurobarometer Standaard 72

QH2b	En op welk van de volgende mondiale bedreigingen en uitdagingen kan een grotere samenwerking tussen de Europese Unie en de Verenigde Naties de maximale voordelen opleveren?
------	--

(ENQ: TOON SCHERM - LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - MAX. 3 ANTWOORDEN MOGELIJK)

	(794-809)
Armoede	1,
De klimaatwijziging	2,
Ontwapening	3,
Non-proliferatie van massavernietigingswapens (nucleair, chemisch, enz.)	4,
Vrede handhaven	5,
Humanitaire hulp	6,
Mensenrechten en democratie	7,
Het terrorisme	8,
Onderwijs	9,
Wereldgezondheid (toegang tot gezondheidszorg, strijd tegen pandemieën, AIDS en andere ziekten)	10,
Milieu	11,
Handel en economische ontwikkeling	12,
Andere (ENQ. NIET VOORLEZEN)	13,
Alle (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	14,
Geen van deze (ENQ. NIET VOORLEZEN)	15,
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)	16,

NEW

SOCIODEMOGRAFISCHE VRAGEN

D1	Wanneer men het heeft over politiek, worden de termen "links" en "rechts" vaak gebruikt. We zouden graag weten waar u zich op deze schaal situeert.
----	---

(ENQ. TOON SCHERM - NIETS SUGGEREREN - INDIEN DE PERSOON AARZELT, DRING AAN)

(830-831)

1 Links	2	3	4	5	6	7	8	9	10 Rechts
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Weigering (ENQ. NIET VOORLEZEN) 11

WN (ENQ. NIET VOORLEZEN) 12

EB71.3 D1

*FILT. GEEN VRAGEN D2 TOT D6

D7	Kan u me zeggen welk van de volgende omschrijvingen het best overeenkomt met uw huidige situatie?
----	---

Eurobarometer Standaard 72

(ENQ. TOON SCHERM - LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

(832-833)

Getrouwd of hertrouwd	
Zonder inwonende kinderen	1
Met de inwonende kinderen uit dat huwelijk	2
Met de inwonende kinderen uit een vorig huwelijk	3
Met de inwonende kinderen uit dat huwelijk en een vorig huwelijk	4
Alleenwonend met partner	
Zonder inwonende kinderen	5
Met de inwonende kinderen uit deze relatie	6
Met de inwonende kinderen uit een vorige relatie	7
Met de inwonende kinderen uit deze relatie en een vorige relatie	8
Alleenwonend zonder partner	
Zonder inwonende kinderen	9
Met inwonende kinderen	10
Gescheiden of gescheiden van tafel en bed	
Zonder inwonende kinderen	11
Met inwonende kinderen	12
Weduwnaar / weduwe	
Zonder inwonende kinderen	13
Met inwonende kinderen	14
Andere (ENQ: NIET VOORLEZEN)	15
Weigering (ENQ: NIET VOORLEZEN)	16

EB72.3 D7

D8 Hoe oud was u toen u uw voltijdse studies heeft beëindigd of stopgezet?

(ENQ. INDIEN DE RESPONDENT NOG STUDEERT, NOTEER DAN '00 - INDIEN DE RESPONDENT NIET HEEFT GESTUDEERD, NOTEER DAN 01 - INDIEN "WEIGERT", NOTEER "98" - INDIEN "WEET NIET" NOTEER "99")

(834-835)

--	--

EB72.3 D8

GEEN VRAAG D9

D10 Geslacht van de respondent

(836)

Man	1
Vrouw	2

EB72.3 D10

D11 Hoe oud bent u?

(837-838)

--	--

EB72.3 D11

Eurobarometer Standaard 72

GEEN VRAGEN D12 TOT D14

*FILT: STEL VRAAG D15b INDIEN "GEEN HUIDIGE BEZOLDIGDE ACTIVITEIT" (CODES 1 TOT/MET 4) OP VRAAG D15a

D15a Wat is uw huidig beroep?

D15b Oefende u vroeger een bezoldigde beroepsactiviteit uit ? Wat was uw laatste bezoldigde activiteit?

	(839-840)	(841-842)
	D15a	D15b
	HUIDIG BEROEP	VORIG BEROEP
GEEN BEZOLDIGDE BEROEPSACTIVITEIT		
Doet de gewone boodschappen en huishoudelijke taken of zonder enige beroepsactiviteit	1	1
Student	2	2
Werkloos, tijdelijk zonder werk	3	3
Gepensioneerd of in langdurig ziekteverlof	4	4
ZELFSTANDIGE		
Actieve landbouwer	5	5
Visser	6	6
Vrij beroep (advocaat, arts, expert-boekhouder, accountant, architect, ...)	7	7
Handelaar of eigenaar van een winkel, ambachtsman of andere zelfstandige	8	8
Industrieel, (volledig of gedeeltelijk) eigenaar van een onderneming	9	9
LOONTREKKENDE		
Vrij beroep (arts, advocaat, boekhouder, architect,...) in loondienst (loontrekkend)	10	10
Hoger kader, bedrijfsleider (algemeen directeur, directeur, ...)	11	11
Middenkader	12	12
Bediende die hoofdzakelijk kantoorwerk verricht	13	13
Bediende die geen kantoorwerk verricht, maar met buitendienst, zoals verkoper, vertegenwoordiger, chauffeur, ...	14	14
Bediende die geen kantoorwerk verricht, maar met een dienstverlenende functie (ziekenhuis, restaurant, politie, brandweer, ...)	15	15
Meestergast	16	16
Geschoolde arbeider	17	17
Andere, niet geschoolde arbeider, huispersoneel	18	18
OEFENDE NOOIT EEN BEZOLDIGDE BEROEPSACTIVITEIT UIT	19	19

EB72.3 D15a&b

GEEN VRAGEN D16 TOT D24

Eurobarometer Standaard 72

D25	Hou zou u uw woonplaats beschrijven, als ...?
-----	---

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR)

		(843)
Een plattelandsgemeente		1
Een kleine of middelgrote stad		2
Een grote stad		3
WN (ENQ. NIET VOORLEZEN)		4

EB72.3 D25

GEEN VRAGEN D26 TOT D39

D40a	Kan u mij zeggen hoeveel personen van 15 jaar of ouder in uw gezin wonen, uzelf inbegrepen?
------	---

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - NOTEER HET JUISTE AANTAL)

(844-845)

--	--

EB72.3 D40a

D40b	Kan u mij zeggen hoeveel kinderen van minder dan 10 jaar er in uw gezin wonen?
------	--

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - NOTEER HET JUISTE AANTAL)

(846-847)

--	--

EB72.3 D40b

D40c	Kan u mij zeggen hoeveel kinderen van 10 tot 14 jaar er in uw huishouden wonen?
------	---

(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - NOTEER HET JUISTE AANTAL)

(848-849)

--	--

EB72.3 D40c

GEEN VRAGEN D41 EN D42

D43a	Is er telefoon via een vaste lijn beschikbaar in het huishouden?
------	--

D43b	Beschikt u persoonlijk over een mobiele telefoon, GSM?
------	--

	(850)	(851)
	D43a	D43b
	Vast	Mobiel, GSM
Ja	1	1
Nee	2	2

Eurobarometer Standaard 72

EB72.3 D43a D43b

GEEN VRAGEN D44 TOT D59

D60 In de voorbije twaalf maanden, zou u zeggen dat u moeilijkheden hebt gehad om uw facturen op het einde van de maand te betalen... ?

(ENQ. TOON SCHERM - LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR – 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(852)
Meestal	1
Af en toe	2
Bijna nooit / Nooit	3
Weigering (ENQ. NIET VOORLEZEN)	4

EB72.3 D60

D61 Op de volgende schaal komt '1' overeen met de laagste trap in de maatschappij en '10' met de hoogste. Kunt u mij vertellen op welke trap u staat?

(ENQ. TOON SCHERM - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

	(853-854)
1 De laagste trap in de maatschappij	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10 De hoogste trap in de maatschappij	10
Weigering (ENQ. NIET VOORLEZEN)	11

EB72.3 D61

D62 Kunt u mij zeggen of ... ?

(ENQ. TOON SCHERM - LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR - 1 ENKEL ANTWOORD MOGELIJK)

Eurobarometer Standaard 72

	(ENQ. LEES ALLE ANTWOORDMOGELIJKHEDEN VOOR)	Elke dag of bijna elke dag	Twee of drie keer per week	Ongeveer één keer per week	Twee of drie keer per maand	Minder vaak	Nooit	Geen internettoegang (ENQ: NIET VOORLEZEN)

(855)	1	U thuis internet gebruikt, bij u in huis	1	2	3	4	5	6	7
(856)	2	U internet gebruikt op uw werkplek	1	2	3	4	5	6	7
(857)	3	U internet elders gebruikt (school, universiteit, internetcafés enz.)	1	2	3	4	5	6	7

EB72.3 D62

PROTOCOLE D'INTERVIEW

P1	DATUM VAN HET INTERVIEW		
	(878-879)	(880-881)	
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	MAAND

EB72.3 P1

P2	TIJDSTIP BEGIN INTERVIEW		
	(ENQ. VAN 0 TOT 23 UUR)		
	(882-883)	(884-885)	
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	MINUTEN

EB72.3 P2

P3	DUUR VAN HET INTERVIEW IN MINUTEN		
	(886-888)		
	<input type="text"/>	<input type="text"/>	MINUTEN

EB72.3 P3

P4	Aantal personen aanwezig tijdens het interview, de enquêteur inbegrepen		
		(889)	
	Twee (de enquêteur en de respondent)		1
	Drie		2
	Vier		3
	Vijf of meer		4

EB72.3 P4

Eurobarometer Standaard 72

P5	Medewerking van de respondent									
	(890)									
	Uitstekend									1
	Goed									2
	Middelmatig									3
	Slecht									4
	EB72.3 P5									

P6	Habitat (Categorie)									
	(LOKALE CODES)									
	(891-892)									
	EB72.3 P6									

P7	Regio									
	(LOKALE CODES)									
	(893-894)									
	EB72.3 P7									

P8	Postcode									
	(895-902)									
	EB72.3 P8									

P9	Nr van steekproefpunt									
	(903-910)									
	EB72.3 P9									

P10	Nr enquêteur									
	(911-918)									
	EB72.3 P10									
	*FILT. ENKEL STELLEN IN LU, BE, ES, FI, EE, LV en MT									

P13	Taal van het interview									
	(919)									
	Frans									1
	Nederlands									2
	Taal 3									3
	EB72.3 P13									

